

DOLINY WKRY I MŁAWKI PLB140008

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1. Informacje ogólne

Nazwa obszaru	<i>Obszar specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki</i>
Kod obszaru	<i>PLB 140008</i>
Opis granic obszaru	<i>(Załącznik nr 1) współrzędne geograficzne punktów załamania granic obszaru specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki PLB140008</i>
SDF	<i>Załącznik nr 2</i>
Położenie	Województwo mazowieckie powiat żuromiński, gminy: Lubowidz, Lutocin, Siemiątkowo, Biezuń, Żuromin, powiat mławski, gminy: Lipowiec Kościelny, Radzanów, Szreńsk, Wiśniewo, Województwo warmińsko-mazurskie Powiat działdowski, gminy: Działdowo, Lidzbark, Płońnica
Powierzchnia obszaru (w ha)	<i>28 751,5 ha</i>
Status prawny	Po raz pierwszy zatwierdzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179, poz. 1275). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dla ww. obszaru Natura 2000 jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 ze zm.).
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	12.12.2012 r.
Termin zatwierdzenia Planu	
Koordynator Planu	<i>Bogdan Kaźmierczak, bogdan.kazmierczak.warszawa@rdos.gov.pl, tel.+48 24 262 05 34, Fax. +48 24 262 05 34</i>
Planista Regionalny	<i>Joanna Szczepanik, joanna.szczepanik.warszawa@rdos.gov.pl, tel.+48 22 556 56 66, Fax. +48 022 556 02</i>
Sprawujący nadzór	<i>RDOŚ w Warszawie, ul Henryka Sienkiewicza 3, 00-015 Warszawa RDOŚ w Olsztynie, ul Dworcowa 60, 10-437 Olsztyn</i>

1.2. Ustalenie terenu objętego Planem

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa, pokrywającej/go się z obszarem, która/e może powodować wyłączenie części terenu ze sporządzania Planu	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu zesprowadzania PZO	Powierzchniakrajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa pokrywająca się z obszarem [ha]
1.	Rezerwat Gołuska Kępa	brak	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	9,9
2.	Rezerwat Dolina Mławki	brak	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	147,4
3.	Rezerwat Olszyny Rumockie	brak	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	149,5
5.	Nadleśnictwo Lidzbark	Plan urządzenia lasu na lata 2009-2018 zatwierdzony decyzją Ministra Środowiska DL-lpn-611-13/15021/10/jł z dn. 24 marca 2010 r.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	584,72
6.	Nadleśnictwo Dwukoły	Plan urządzenia lasu sporządzony dla na lata 2004-2013 zatwierdzony decyzją Ministra Środowiska DL-lpn-611-53/05 z dn. 24 sierpnia 2005r.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	866

Teren objęty PZO to cały obszar Natura 2000 powierzchni 28 751,5 [ha]

1.3. Mapa obszaru Natura 2000

Mapę obszaru Natura 2000 zamieszczono w Załączniku nr 3 Skala, format.....

1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu

Obszar Natura 2000 PLB140008 Doliny Wkry i Mławki (zwany dalej „obszarem Natura 2000”) o powierzchni 28 751,5 ha, został po raz pierwszy zatwierdzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179, poz. 1275). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dla ww. obszaru Natura 2000 jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 ze zm.). Obszar leży w kompleksie leśnym Pomiechówek, po obu stronach przełomu rzeki Wkry. Obejmuje pradolinę Wkry wraz z przyległymi łęgami oraz z wysoczyzną i jej stromym stokiem z grądami zboczowymi. Geobotanicznie obszar należy do okręgu Warszawskiego w Pasie Wielkich Dolin. Szczególnie licznie w rezerwacie występują łęgi. Pokrywa zielna jest w nich na ogół mało zmieniona. Występują tu gleby typu maś i torfów niskich, miejscami czarnych ziem. Jedyne starsze drzewostany położone są w pradolinie strumienia bez nazwy wpadającego do Wkry. Panują tu 65-85 letnie drzewostany olszowo-jesionowe z domieszką wiązu szypułkowego i świerka. Najcenniejszym krajobrazowo jest ok. 70-letni drzewostan z panującym jesionem. Drugim zbiorowiskiem są potencjalne lasy grądowe Tilio – Carpinetum w odmianach typowej, zboczowej i niskiej. Skład drzewostanowy grądów jest zdominowany przez sztuczne odnowienia sosnowe z domieszką dębu.. Obszar obejmuje przełomowy odcinek Wkry z rzeką o naturalnym, roztokowym charakterze. Rosną tu pozostałości, nieco przekształconych, lasów łęgowych i grądów - rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, które zajmują ponad 60% obszaru. Stwierdzono obecność bobra *Castor fiber* i wydry *Lutra lutra*. W rzece występują podwodne, przybrzeżne zbiorowiska rdzestnicowe i dość bogata ichtiofauna (jednak bez gatunków z Załącznika II). Bogata jest również awifauna. W ostoi stwierdzono występowanie co najmniej 24 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Liczebności 2 gatunków (błotniaka łąkowego i derkacza) spełniają kryteria wyznaczania ostoi ptaków wprowadzone przez BirdLife International. Ponadto 10 gatunków zostało zamieszczonych na liście zagrożonych ptaków w Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Ostoja jest jednym z 10 najważniejszych w Polsce łęgowisk błotniaka łąkowego, jak też ważnym legowiskiem derkacza.

Przedmiotem ochrony na obszarze są następujące gatunki ptaków:

- A084 błotniak łąkowy (*Circus pygargus*)
- A122 derkacz (*Crex crex*)
- A272 podróżniczek (*Luscinia svecica*)
- A153 kszyc (*Gallinago gallinago*)
- A160 kulik wielki (*Numenius arquata*)

Lista przedmiotów ochrony może ulec weryfikacji w toku prac.

Plan zadań ochronnych

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 3 (1) Dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa - Dz.U. L 103 z 25.4.1979, wielokrotnie zmienianej i ostatecznie ujednoliconej do obecnie obowiązującej Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. - Dz.U. L 20 z 26.01.2010, potocznie zwana „Dyrektywą Ptasią”.

Plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia właściwy terytorialnie Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska na okres 10 lat. Dokument tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 Nr 151, poz. 1220, ze zm.). Projekt planu zadań ochronnych sporządza sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, którym jest właściwy Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska. W przypadku przedmiotowego obszaru Natura 2000 projekt sporządza Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa, na podstawie art. 28 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody, ustanawiają wspólnie w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Projekt planu zadań ochronnych, sporządzony zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* zawierał będzie: opis granic obszaru, ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony, identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których wyznaczono obszar, cele działań ochronnych – konieczność zachowania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony, wykaz działań ochronnych wraz z podaniem obszarów ich wdrażania oraz określeniem podmiotu odpowiedzialnego za ich wykonanie, wskazania do istniejących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego województw.

W celu umożliwienia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszar udziału w pracach nad projektem planu zadań ochronnych, zorganizowane będą warsztaty lokalne dotyczące przedmiotowego obszaru.

Z dniem ogłoszenia o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych podana będzie informacja o miejscu, sposobie i terminie składania przez wszystkich zainteresowanych uwag i wniosków do powstającego, a następnie ukończonego projektu planu zadań ochronnych.

1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiedla	Pop. rozrodcza	Pop. przemieszczająca się	Pop. zimująca	Ocena pop. / Stopień reprezen.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. względna	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
Z1	A084	Błotniak łąkowy	<i>Circus pygargus</i>			13-17p			C	A	C	C	Uaktualniono liczebność gatunku na podstawie danych zebranych w toku sporządzania pzo. Oceny parametrów bez zmian.
Z2	A122	Derkacz	<i>Crex crex</i>			122-127m			C	A	C	C	Uaktualniono liczebność gatunku na podstawie danych zebranych w toku sporządzania pzo. Oceny parametrów bez zmian.
Z3	A153	Kszyk	<i>Gallinago gallinago</i>			190-200m			C	B	C	B	Uaktualniono liczebność gatunku na podstawie danych zebranych w toku sporządzania pzo. Oceny parametrów bez zmian.

Z4	A160	Kulik wielki	<i>Numenius arvensis</i>		13-15p				C	C	C	C	Uaktualniono liczebność gatunku na podstawie danych zebranych w toku sporządzania pzo. Oceny parametrów bez zmian.
Z5	A272	Podróżniczek	<i>Luscinia svecica</i>		63-67p				B	B	B	B	Uaktualniono liczebność gatunku na podstawie danych zebranych w toku sporządzania pzo. Oceny parametrów bez zmian.
Z6	A371	Dziwonia	<i>Carpodacus erythrinus</i>		65-70p				C	C	C	C	Uaktualniono liczebność gatunku na podstawie danych zebranych w toku sporządzania pzo. Oceny parametrów bez zmian.

1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu.

W ramach etapu wstępnego sporządzania projektu planu zadań ochronnych wytypowane zostały grupy interesariuszy związanych z obszarem. Wyodrębniono osoby i instytucje, które mogą lub powinny być zainteresowane udziałem w procesie tworzenia projektu planu. Osoby i instytucje te zostały wyszczególnione w pkt. 1.7. niniejszej dokumentacji. Wszystkie z nich zostały poinformowane drogą elektroniczną lub pisemnie drogą tradycyjną o zamiarze przystąpienia do sporządzania projektu planu zadań ochronnych.

Niezależnie od tej grupy wytypowane zostały osoby lub instytucje, których udział w procesie planowania ochrony w obszarze Natura 2000 PLB140007 Puszcza Biała jest szczególnie istotny. Te osoby lub instytucje zostały pisemnie zaproszone do czynnego udziału w pracach nad planem zadań ochronnych w ramach Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW). Skład ZLW zamieszczono w pkt. 1.8. niniejszej dokumentacji. 6 kwietnia 2012 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, działając w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie, na podstawie § 2 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.), w związku z art. 3 ust. 1 pkt. 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.), w nawiązaniu do art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.) podał do publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do sporządzania planu zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki PLB140008 wraz z założeniami do sporządzania projektu planu zadań ochronnych. Obwieszczenie wraz z założeniami zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie (w załączeniu link: http://warszawa.rdos.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=3370:plb140008-doliny-wkry-i-mawki&catid=122:plany-zadan-ochronnych&Itemid=152)

Obwieszczenie to zostało także rozesłane drogą elektroniczną na adresy Urzędów Gmin znajdujących się w granicach obszaru. Zostało także wywieszane na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, ze zm.), oraz art. 3 ust. 1 pkt. 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, ze zm.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie poinformował o przystąpieniu do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLB140008 Doliny Wkry i Mławki.

Obwieszczenie to zostało wywieszane w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie (w dn. 12 grudnia 2012r. – 15 stycznia 2013r. na okres 34 dni), oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie (w dn. 23 grudnia 2012 r. – 4 stycznia 2013 r. na okres 21 dni).

Zamieszczone w BIP (link) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie (link:

http://warszawa.rdos.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=3006:obwieszczenie-z-dnia-12-grudnia-1012-r-o-przystapieniu-do-sporzadzania-projektow-planow-zada-ochronnych-dla-obszarow-natura-2000-krogulec-plh140008-dolina-liwca-plb140002-ostoja-nadliwiecka-plh-140032-dolina-rodkowego-widra-plh140025-&catid=127:archiwum-2012&Itemid=158).

Przekazane do jednostek samorządu terytorialnego (Urząd Gminy Działdowo, Urząd Gminy Płońnica, Urząd Miasta i Gminy Lidzbark, Urząd Gminy Lubowidz, Urząd Miasta i Gminy Żuromin, Urząd Gminy Lutocin, Urząd Miasta i Gminy Biezuń, Urząd Gminy Siemiatkowo, Urząd Gminy Radzanów, Urząd Gminy Szreńsk, Urząd Gminy Lipowiec Kościelny, Urząd Gminy Wiśniewo) z prośbą o upublicznienie w sposób zwyczajowo przyjęty na okres nie krótszy niż 21 dni, zamieszczone w prasie lokalnej: Nasz Dziennik (nr 297(4532) z 20 grudnia 2012 r.).

Zorganizowane zostały 3 spotkania robocze ZLW, w trakcie których dokonywano ustaleń dotyczących poszczególnych etapów (modułów) sporządzania projektu planu zadań ochronnych.

W trakcie każdego spotkania omawiane były zagadnienia dotyczące konkretnego modułu projektu planu, przedstawiany był zakres dotychczasowych prac oraz ich wyniki.

Na pierwszym spotkaniu ZLW dokonana została analiza składu ZLW oraz wytypowanie osób lub instytucji, których brak, a które powinny zostać dodatkowo włączone w skład ZLW lub poinformowane o sporządzaniu projektu planu zadań ochronnych.

Spotkanie I – (moduł A)

Spotkanie odbyło się 10 kwietnia 2013 r. w udostępnionej nieodpłatnie sali konferencyjnej Urzędu Miasta i Gminy Biezuń.

W spotkaniu uczestniczyło 18 osób.

Protokół ze spotkania oraz listę obecności zamieszczono w Załączniku nr

Spotkanie II (moduł B)

Spotkanie odbyło się 27 czerwca 2013 r. również w sali Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku. W spotkaniu uczestniczyło 28 osób. Listę obecności oraz sprawozdanie ze spotkania zamieszczono w Załączniku nr

Spotkanie III (moduł C)

Spotkanie odbyło się 30 lipca 2013 r. w sali konferencyjnej Miejskiego Domu Kultury w Mławie. W spotkaniu uczestniczyło 30 osób. Listę obecności oraz sprawozdanie ze spotkania zamieszczono w Załączniku nr

Ustalenia z każdego spotkania w postaci protokołu wraz z dołączoną listą obecności zostały upublicznione poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Platforma Informacyjno-Komunikacyjna <http://pzo.gdos.gov.pl/>

1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

L.p.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1.	Urząd Marszałkowski województwa mazowieckiego	Zadania z zakresu ochrony środowiska i modernizacji terenów wiejskich, gospodarki wodnej, zagospodarowania przestrzennego i rozwoju regionalnego.	ul. Jagiellońska 26 03-719 Warszawa	tel.: (+48 22) 597-91-00 e-mail.: urząd_marszalkowski@mazovia.pl
2.	Urząd Marszałkowski województwa warmińsko-mazurskiego	Zadania z zakresu ochrony środowiska i modernizacji terenów wiejskich, gospodarki wodnej, zagospodarowania przestrzennego i rozwoju regionalnego.	ul. E.Plater 1 10-562 Olsztyn	tel.: (+48 89) 521-91-30 e-mail.: dum@warmia.mazury.pl
3.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie	Organ wdrażający sieć Natura 2000	ul. Wawelska 52/54 00-922 Warszawa	tel.: (+48 22) 579-29-00 e-mail.: kancelaria@gdos.gov.pl
4.	Mazowieckie Biuro Planowania Przestrzennego w Warszawie	Planowanie przestrzenne na poziomie regionu	ul. Solec 22 00-410 Warszawa	tel.: (+48 22) 518-49-00 e-mail.: biuro@mbpr.pl
5.	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie	Prowadzenie monitoringu ptaków	ul. Wawelska 52/54 00-922 Warszawa	tel.: (+48 25) 825-97-49 e-mail.: m.ostasiewicz@gios.gov.pl
6.	Mazowiecki Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Wdrażanie programów pomocowych dla rolnictwa	Al. Jana Pawła II 70 00-175 Warszawa	tel.: (+48 22) 536-57-05 e-mail.: mazowiecki@arimr.gov.pl
7.	Warmińsko – Mazurski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Wdrażanie programów pomocowych dla rolnictwa	ul. Św. Wojciecha 2 10-038 Olsztyn	tel.: (+48 89) 521-09-20 e-mail.: warmińsko_mazurski@arimr.gov.pl
8.	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie, Oddział Poświętne w Płońsku	Doradztwo merytoryczne dla rolnictwa, informacje o strukturze rolnictwa	ul. Sienkiewicza 11 09-100 Płońsk	tel.: (+48 23) 663-07-00 e-mail.: sekretariat.plonsk@modr.mazowsze.pl

9.	Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie, PZDR Działdowo	Doradztwo merytoryczne dla rolnictwa, informacje o strukturze rolnictwa	ul. Jeleńska 6 lok.13/2 13-213 Lidzbark	tel.: (+48 23) 696-19-75 e-mail.: pzdr.dzialdowo@w-modr.pl
10.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 i sporządzający plan zadań ochronnych	ul. Henryka Sienkiewicza 3 00-015 Warszawa	tel.: (+48 22) 556-56-00 e-mail.: rdos.warszawa@rdos.gov.pl
11.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 i sporządzający plan zadań ochronnych	Ul. Dworcowa 60 10-437 Olsztyn	tel.: (+48 89) 537-21-00 e-mail.: secretariat.olsztyn@rdos.gov.pl
12.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie	Instytucja zarządzająca gruntami Skarbu Państwa, prowadząca gospodarkę leśną	ul. Kościuszki 46/48 10-959 Olsztyn	tel.: (+48 89) 527 21 70 e-mail: rdlp@olsztyn.lasy.gov.pl
13.	Nadleśnictwo Lidzbark	Bezpośredni zarząd nad gruntami Skarbu Państwa, prowadzenie gospodarki leśnej	Lidzbark 1 13-230 Lidzbark	tel.: (+48 23) 696-15-12 e-mail.: lidzbark@olsztyn.lasy.gov.pl
14.	Nadleśnictwo Dwukoły	Bezpośredni zarząd nad gruntami Skarbu Państwa, prowadzenie gospodarki leśnej	Dwukoły 2 13-240 Iłowo-Osada	tel.: (+48 23) 654-10-84 e-mail.: dwukoly@olsztyn.lasy.gov.pl
15.	Starostwo Powiatowe w Żurominie	Organ prowadzący zadania z zakresu gospodarki nieruchomościami, gospodarki wodnej, ochrony środowiska i przyrody, rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego, przeciwpowodziowej, które mogą mieć wpływ dla zachowania przedmiotów ochrony ostoi. Regionalne zadania planistyczne	Pl. Piłsudskiego 4 09-300 Żuromin	tel.: (+48 23) 657-47-00 e-mail.: zuromin-powiat@home.pl
16.	Starostwo Powiatowe w Muławie	Organ prowadzący zadania z zakresu gospodarki nieruchomościami, gospodarki wodnej, ochrony środowiska i przyrody, rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego, przeciwpowodziowej, które mogą mieć wpływ dla zachowania przedmiotów ochrony ostoi. Regionalne zadania planistyczne	ul. Reymonta 6 06-500 Mława	tel.: (+48 23) 654-34-09 e-mail.: starostwo@powiatmlawski.pl

17.	Starostwo Powiatowe w Działdowie	Organ prowadzący zadania z zakresu gospodarki nieruchomościami, gospodarki wodnej, ochrony środowiska i przyrody, rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego, przeciwpowodziowej, które mogą mieć wpływ dla zachowania przedmiotów ochrony ostoi. Regionalne zadania planistyczne	ul. Kościuszki 3 13-200 Działdowo	tel.: (+48 23) 697-59-40 e-mail.: sekretariat@dzialdowo.starostwo.gov.pl
18.	Urząd Gminy Działdowo	Planowanie przestrzenne, wydawanie decyzji środowiskowych, realizacja inwestycji gminnych, gospodarki nieruchomościami, ochrona przyrody, rolnictwo, gospodarka wodna	ul. Księżodworska 10 13-200 Działdowo	tel.: (+48 23) 697-07-00 e-mail.: sekretariat@ugdzialdowo.pl
19.	Urząd Miasta i Gminy Lidzbark	Planowanie przestrzenne, wydawanie decyzji środowiskowych, realizacja inwestycji gminnych, gospodarki nieruchomościami, ochrona przyrody, rolnictwo, gospodarka wodna	ul. Sądowa 21 13-230 Lidzbark	tel.: (+48 23) 696-15-05 e-mail.: umig@lidzbark.pl
20.	Urząd Gminy Płońnica	Planowanie przestrzenne, wydawanie decyzji środowiskowych, realizacja inwestycji gminnych, gospodarki nieruchomościami, ochrona przyrody, rolnictwo, gospodarka wodna	ul. Dworcowa 52 13-206 Płońnica	tel.: (+48 23) 696-80-08 e-mail.: urząd@plosnica.pl
21.	Urząd Gminy Lipowiec Kościelny	Planowanie przestrzenne, wydawanie decyzji środowiskowych, realizacja inwestycji gminnych, gospodarki nieruchomościami, ochrona przyrody, rolnictwo, gospodarka wodna	06-545 Lipowiec Kościelny	tel.: (+48 23) 655-50-29 e-mail.: gmina@lipowieckoscielny.pl
22.	Urząd Gminy w Radzanowie	Planowanie przestrzenne, wydawanie decyzji środowiskowych, realizacja inwestycji gminnych, gospodarki nieruchomościami, ochrona przyrody,	06-540 Radzanów	tel.: (+48 23) 679-80-35 e-mail.: awojcik@radzanow.com

		rolnictwo, gospodarka wodna		
23.	Urząd Gminy Szreńsk	Planowanie przestrzenne, wydawanie decyzji środowiskowych, realizacja inwestycji gminnych, gospodarki nieruchomościami, ochrona przyrody, rolnictwo, gospodarka wodna	Pl. Kanoniczny 10 06-550 Szereńsk	tel.: (+48 23) 653-40-38 e-mail.: szreńsk@szrensk.com.pl
24.	Urząd Gminy Wiśniewo	Planowanie przestrzenne, wydawanie decyzji środowiskowych, realizacja inwestycji gminnych, gospodarki nieruchomościami, ochrona przyrody, rolnictwo, gospodarka wodna	06-521 Wiśniewo	tel.: (+48 23) 655-70-25 e-mail.: ugwisniewo@bazagmin.pl
25.	Urząd Miasta i Gminy Biezuń	Planowanie przestrzenne, wydawanie decyzji środowiskowych, realizacja inwestycji gminnych, gospodarki nieruchomościami, ochrona przyrody, rolnictwo, gospodarka wodna	ul. Warszawska 2 09-320 Biezuń	tel.: (+48 23) 657-80-56 e-mail.: umig@biezun.pl
26.	Urząd Gminy Lubowidz	Planowanie przestrzenne, wydawanie decyzji środowiskowych, realizacja inwestycji gminnych, gospodarki nieruchomościami, ochrona przyrody, rolnictwo, gospodarka wodna	ul. Leśna 11 09-304 Lubowidz	tel.: (+48 23) 658-20-78 e-mail.: ugl@uglubowidz.pl
27.	Urząd Gminy Lutocin	Planowanie przestrzenne, wydawanie decyzji środowiskowych, realizacja inwestycji gminnych, gospodarki nieruchomościami, ochrona przyrody, rolnictwo, gospodarka wodna	ul. Poniatowskiego 1 09-317 Lutocin	tel.: (+48 23) 658-10-01 e-mail.: Lutocin@lutocin.i-gmina.pl
28.	Urząd Gminy Siemiątkowo	Planowanie przestrzenne, wydawanie decyzji środowiskowych, realizacja inwestycji gminnych, gospodarki nieruchomościami, ochrona przyrody, rolnictwo, gospodarka wodna	ul.Reymonta 3a 09-135 Siemiątkowo	tel.: (+48 23) 679-61-76 e-mail.: ug@siemiatkowo.pl

29.	Urząd Miasta i Gminy Żuromin	Planowanie przestrzenne, wydawanie decyzji środowiskowych, realizacja inwestycji gminnych, gospodarki nieruchomościami, ochrona przyrody, rolnictwo, gospodarka wodna	Pl. Piłsudskiego 3 09-300 Żuromin	tel.: (+48 23) 657-25-58 e-mail.: ugimz@go2.pl
30.	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie	Planowanie i realizowanie zadań związanych z gospodarką wodną, utrzymywaniem urządzeń melioracyjnych, zabezpieczeniem przeciwpowodziowym w zakresie odpowiedzialności samorządu województwa mazowieckiego	ul. Ksawerów 8 02-656 Warszawa	tel.: (+48 22) 566-20-00 e-mail.: wzmiuw@wzmiuw.waw.pl
31.	Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie	Planowanie i realizowanie zadań związanych z gospodarką wodną, utrzymywaniem urządzeń melioracyjnych, zabezpieczeniem przeciwpowodziowym w zakresie odpowiedzialności samorządu województwa mazowieckiego	ul. Partyzantów 24 10-526 Olsztyn	tel.: (+48 89) 521-71-00 e-mail.: sekretariat@zmiuw.pl
32.	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej o/Olsztyn	Wykonawca planu urządzania lasu Nadleśnictwa Dwukoły	ul. Kościuszki 46/48 10-504 Olsztyn	tel.: (+48 89) 527-39-54 e-mail.: sekretariat@olsztyn.buigl.pl
33.	Mazowiecko-Świętokrzyskie Towarzystwo Ornitologiczne	Ochrona przyrody	ul. Radomska 7 26-670 Pionki	tel.: (+48) 612 34 41 e-mail.: msto@poczta.onet.eu
34.	Lubuski Klub Przyrodników	Ochrona przyrody	ul. 1-go Maja 22 66-200 Świebodzin	tel.: (+48 68) 382-82-36 e-mail.: lkp@lkp.org.pl
35.	Pracownia Badań Ekologicznych "Natura" Marek Wierzba	Wykonawca ekspertyzy przyrodniczej na potrzeby opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008	ul. Kubusia Puchatka 78 08-110 Siedlce	tel.: (+48) 504 075 006 e-mail.: pbe.natura@gmail.com
36.	Polski Związek Łowiecki Zarząd Okręgowy w Ciechanowie	Gospodarka łowiecka	Ul. Bat. Chłopskich 25A 06-400 Ciechanów	tel.: (+48 23) 672-22-39 e-mail.: zo.ciechanow@pzlow.pl

1.8. Zespół Lokalnej Współpracy

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1.	Joanna Szczepanik	Planista Regionalny	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie	tel.(+48 22) 556-56-66 e-mail.: joanna.szczepanik.warszawa@rdos.gov.pl
2.	Bogdan Kaźmierczak	St.specjalista	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie Wydział Spraw Terenowych w Płocku	tel.(+48 24) 262-05-34 e-mail.: bogdan.kazmierczak.warszawa@rdos.gov.pl
3.	Anna Kaleta	St. inspektor	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie Wydział Spraw Terenowych w Płocku	tel.(+48 24) 262-05-34 e-mail.: anna.kaleta.warszawa@rdos.gov.pl
4.	Grażyna Zielińska	St. specjalista	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie Wydział Spraw Terenowych w Płocku	tel.(+48 24) 262-05-34 e-mail.: grazyna.zielinska.warszawa@rdos.gov.pl
5.	Małgorzata Krupa	Naczelnik	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000	tel.(+48 89) 537-21-22 e-mail.: malgorzata.krupa.olsztyn@rdos.gov.pl
6.	Aleksandra Krzysztoń-Rzodkiewicz	St. specjalista	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000	tel.(+48 89) 537-21-09 e-mail.: aleksandra.krzyston-rzodkiewicz.olsztyn@rdos.gov.pl
7.	Iwona Mirowska-Ibron	Planista Regionalny	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000	tel.(+48 89) 537-21-09 e-mail.: iwona.mirowska-ibron.olsztyn@rdos.gov.pl
8.	Ewelina Baumert	St. specjalista	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000	tel. (+48 23) 698-10-05 e-mail.: ewelina.baumert.olsztyn@rdos.gov.pl

9.	Marek Wierzba	Wykonawca PZO	Pracownia Badań Ekologicznych "Natura" Marek Wierzba	tel.: (+48) 504 075 006 e-mail.: pbe.natura@gmail.com
10.	Urszula Wysokińska	Wykonawca PZO	Pracownia Badań Ekologicznych "Natura" Marek Wierzba	tel.: (+48) 504 075 006 e-mail.: pbe.natura@gmail.com
11.	Anna Pawlonka- Kołodziejak	Wykonawca PZO	Pracownia Badań Ekologicznych "Natura" Marek Wierzba	tel.: (+48) 504 075 006 e-mail.: pbe.natura@gmail.com
12.	Krzysztof Antczak	Ekspert ornitolog	Pracownia Badań Ekologicznych "Natura" Marek Wierzba	tel.: (+48) 661-170-007 e-mail.: kuba.antczak@wp.pl
13.	Marek Murawski	Ekspert ornitolog	Pracownia Badań Ekologicznych "Natura" Marek Wierzba	e-mail.: merops@vp.pl
14.	Jaromir Skrzypecki	Inspektor nadzoru	Nadleśnictwo Dwukoły	tel.: (+48) 604-891-173 e-mail.: jaromir.skrzypecki@olsztyn.lasy.gov.pl
15.	Dorota Wójcicka	Specjalista	Nadleśnictwo Dwukoły	tel.: (+48) 696-048-624 e-mail.: dorota.wojcicka@olsztyn.lasy.gov.pl
16.	Andrzej Kopczyński	Leśniczy	Nadleśnictwo Dwukoły	tel.: (+48) 600-837-639
17.	Joanna Bilka	Specjalista ds. ochrony przyrody	Nadleśnictwo Lidzbark	tel.: (+48 23) 696-30-55 e-mail.: j.bilka@olsztyn.lasy.gov.pl
18.	Dariusz Szczawiński	Z-ca Nadleśniczego	Nadleśnictwo Lidzbark	e-mail.: dariusz.szczawiński@lidzbark.olsztyn.lasy.gov.pl
19.	Zbigniew Kryszkiewicz	Inżynier nadzoru	Nadleśnictwo Lidzbark	e-mail.: makalu1@wp.pl
20.	Marcin Wypych	Leśniczy	Nadleśnictwo Lidzbark	e-mail.: w.marcin1205@interia.pl

21.	Katarzyna Jędrzejewska	Gł.specjalista	Starostwo Powiatowe w Żurominie	e-mail.: k.jedrzejewska@zuromin-powiat.pl
22.	Zofia Dobies	Dyrektor Wydz. Rolnictwa i Środowiska	Starostwo Powiatowe w Żurominie	e-mail.: ris@ zuromin-powiat.pl
23.	Edward Rzepliński	Dyrektor Wydz. Rolnictwa i Środowiska	Starostwo Powiatowe w Mławie	e-mail.: srodowisko@powiatmlawski.pl
24.	Tadeusz Bąk	Inspektor	Starostwo Powiatowe w Mławie	las@powiatmlawski.pl
25.	Ewa Chodziutko	Inspektor	Starostwo Powiatowe w Mławie	srodowisko@powiatmlawski.pl
26.	Adam Witkowski	Kierownik	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego Oddział Poświętne	e-mail.: adam.witkowski@modr.mazowsze.pl
25.	Justyna Chelstowska	Stażysta	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego Oddział Poświętne	e-mail.: justyna.chelstowska@modr.mazowsze.pl
26.	Marcin Gąsiorowski	Doradca rolno-środowiskowy	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego Oddział Poświętne	e-mail.: marcin.gasiorowski@modr.mazowsze.pl
27.	Agnieszka Nadratowska	Podinspektor	Urząd Gminy w Szreńsku	e-mail.: a.nadratowska@szrensk.com.pl
28.	Mirosława Wachowicz	Inspektor	Urząd Gminy w Szreńsku	e-mail.: m.wachowicz@szrensk.com.pl
29.	Sabina Zawadzka	Taksator specjalista	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział Olsztyn	tel.: (+48 89) 527-39-54 e-mail.: sekretariat@olsztyn.buigl.pl
30.	Elżbieta Maciejska	Inspektor ds. ochrony środowiska	Urząd Miasta Mława	e-mail.: elzbieta.maciejska@mlawa.pl
31.	Andrzej Wójcik	Podinspektor	Urząd Gminy Lipowiec Kościelny	e-mail.: awojcik@lipowieckoscielny.pl
32.	Marianna Budzińska	Kierownik	Urząd Gminy i Miasta Żuromin	tel.: (+48 23) 657-26-37
33.	Roman Buśka	Kierownik	Urząd Gminy Lubowidz	tel.: (+48 23) 658-20-78
34.	Tomasz Rochowicz	Kierownik	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Warszawa Inspektorat Żuromin	e-mail.: tomroch@wp.pl

35.	Radosław Rogoziński	Inspektor	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Warszawa, Inspektorat Żuromin	tel.: (+48 23) 657-38-58
36.	Zbigniew Kalman	Inspektor	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Warszawa, Inspektorat Mława	e-mail.: zbigniew.kalman@gmail.com
37.	Kazimierz Kowalski	Kierownik	Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie, Oddział Działdowo	e-mail.: dzialdowo@zmiuw.pl
38.	Krzysztof Wyrzykowki	Podinspektor	Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie, Oddział Działdowo	e-mail.: dzialdowo@zmiuw.pl
39.	Stanisław Przywitowski	Sołtys wsi Karniszyn		tel.: (+48 23) 657-81-23 505-960-286
40.	Joanna Lorkowska	Inspektor	Urząd Miasta i Gminy Biezuń	tel.: (+48 23) 657-80-56 w. 14 e-mail.: joanna.lorkowska@biezun.pl
41.	Jarosław Goschorski	Wójt	Urząd Gminy Lipowiec Kościelny	e-mail.: gmina@lipowieckoscielny.pl
42.	Edyta Jakimczuk	Gł.specjalista	Starostwo Powiatowe w Żurominie	tel.: (+48 23) 657-47-00 e-mail.: ris@zuromin-powiat.pl

2. Etap II Opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1	Materiały publikowane	Antczak K. 2010. Dolina Wkry i Mławki. W: Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red.). Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP, Marki.	Dane dotyczące wybranych gatunków ptaków lęgowych i ptaków migrujących związanych z terenami podmokłymi.	Podstawowe źródło danych dotyczące liczebności gatunków stanowiących przedmiot ochrony	Publikacja książkowa
2	Materiały publikowane	Meissner W., Sikora A., Guentzel S., Antczak J. Zimowanie czajki <i>Vanellus vanellus</i> i siewki złotej <i>Pluvialis apricaria</i> w Polsce w latach 1990–2008. Ornithologica 2011, 52: 26–39.	Dane dotyczą dwóch gatunków ptaków siewkowych zimujących w Polsce, w tym stwierdzeń zimowych na omawianym terenie	Dla opracowania planu ochrony przedmiotu umowy stanowi małą wartość.	Publikacja
3	Materiały publikowane	Meissner W., Sikora A., Antczak J., Guentzel S. Liczebność i rozmieszczenie czajek <i>Vanellus vanellus</i> i siewek złotych <i>Pluvialis apricaria</i> w Polsce jesienią 2008 roku. Ornithologica 2011, 52: 181–195.	Dane dotyczą dwóch gatunków ptaków siewkowych spotykanych licznie w okresie jesiennej migracji w Polsce, w tym obserwacji na omawianym terenie	Dla opracowania planu ochrony przedmiotu umowy stanowi małą wartość.	Publikacja
4	Materiały publikowane	Liczebność i rozmieszczenie łabędzia czarnodziobego <i>Cygnus columbianus bewickii</i> w Polsce wiosną 2010 roku. Ławicki Ł., Wylegała P., Wieloch M., Sikora A., Grygoruk G., Dombrowski A., Chmielewski S., Lenkiewicz W., Włodarczyk R. Ornithologica 2011, 52: 196–210.	Dane dotyczą liczebności „bewika” w Polsce z sezonu wiosennego w roku 2010 i dotyczą ogólnopolskiej akcji liczeń tego gatunku na najważniejszych zbiornikach wodnych na drodze migracji tego gatunku	Dla opracowania planu ochrony przedmiotu umowy stanowi małą wartość.	Publikacja

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
5	Materiały publikowane	Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.) 2007. Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych polski 1985-2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań.	Dane dotyczące liczebności ptaków lęgowych w Polsce.	Dla opracowania planu ochrony przedmiotu umowy stanowi małą wartość. Poza tym dane te obecnie powinny ulec aktualizacji.	Publikacja książkowa
6	Materiały publikowane	Kot H., Dombrowski A. 2001 (red.). Strategia ochrony fauny na Nizinie Mazowieckiej. Mazowieckie Towarzystwo Ochrony Fauny. Siedlce.	Kluczowa publikacja z zakresu określania metodyki z zakresu ochrony siedlisk oraz fauny, w tym ptaków na obszarze Niziny Mazowieckiej.	Dla opracowania planu ochrony przedmiotu umowy stanowi małą wartość.	Publikacja książkowa
7	Materiały publikowane	Kuczyński L., Chylarecki P. 2012. Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliskowa, trendy. GIOŚ, Warszawa.	Praca dotycząca głównie rozmieszczenia pospolitych gatunków ptaków występujących w Polsce.	Dla opracowania planu ochrony przedmiotu umowy stanowi małą wartość.	Publikacja książkowa
8	Materiały publikowane	Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red). 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ. Warszawa.	Kluczowa publikacja z zakresu określania metodyki monitoringu ptaków, określania wymagań i preferencji siedliskowych	Nieprzydatna dla oceny stanu ochrony wg kryteriów rozporządzenia. Przydatna do wyznaczania metodyki monitoringu oraz określania siedlisk gatunków	Publikacja książkowa
9	Materiały publikowane	Gromadzki M. (red.). 2004. Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska. T. 7-8. Warszawa.	Kluczowa publikacja z zakresu określania metodyki z zakresu ochrony siedlisk oraz monitoringu ptaków gatunków „naturowych”	Nieprzydatna dla oceny stanu ochrony wg kryteriów rozporządzenia. Przydatna w zakresie metodyki prowadzenia badań tych gatunków i ich siedlisk	Publikacja książkowa
10	Materiały publikowane	Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTPP „Pro Natura”. Wrocław.	Kompedium wiedzy na temat liczebności i rozmieszczenia gatunków ptaków na terenie Polski wraz z ich wymaganiami siedliskowymi	Średnia ze względu na stosunkowo stare dane. Cenna jako źródło wiedzy o wymaganiach siedliskowych, zagęszczeniu ptaków oraz	Publikacja książkowa

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
				zmianach trendów ich liczebności.	
11	Materiały niepublikowane	Kot H., Szczypiński P., Murawski M., Antczak K., Miciałkiewicz R., Waclawik P. 2011. Wykonanie inwentaryzacji ornitologicznej dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000: PLB 140008 Doliny Wkry i Mławki. Zakład Planowania Przestrzennego i Badań Ekologicznych EKOS, Siedlce.	Pełna, szczegółowa inwentaryzacja w trakcie całego sezonu i na całym obszarze ostoi, dla niektórych gatunków szacowanie liczebności na podstawie powierzchni próbnych.	Wysoka wartość ze względu na kompleksową inwentaryzację całego obszaru oraz aktualność danych.	Plik pdf oraz warstwy shp
12	Materiały niepublikowane	Antczak K., Murawski M. Materiały niepublikowane z lat 2007-2012	Dane dotyczące ptaków lęgowych i przelotnych	Ważne, najnowsze dane dotyczące liczebności i zagęszczeń ptaków w okresie lęgowym jak i ptaków przelotnych	Krzysztof Antczak, Marek Murawski, kartoteka MŚTO
13	Plan	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego. Samorząd województwa mazowieckiego 2004	Planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym. Informacje o planowanych inwestycjach strategicznych na terenie województwa.	Niewielka ze względu na ograniczoną szczegółowość planu.	http://www.bip.mazovia.pl/unia-europejska/inne-programy/art,18,plan-zagospodarowania-przestrzennego-województwa-mazowieckiego-2004-r-.html
14	Program	Program Ochrony Środowiska województwa mazowieckiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy do 2014 r. Samorząd Województwa Mazowieckiego 2007.	Poziom regionalny identyfikowania stanu środowiska oraz określania celów i priorytetów jego ochrony.	Jedynie jako źródło informacji o priorytetyzacji działań związanych z poprawą stanu środowiska. Dla celów PZO niewielka przydatność ze względu na	http://www.mazovia.pl/unia-europejska/inne-programy/art,10,program-ochrony-srodowiska-

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
				ich dużą ogólność.	województwa-mazowieckiego-na-lata-2007-2010-z-względnieniem-perspektywy-do-2014-r-.html
15	Program	Program małej retencji dla województwa mazowieckiego. Samorząd Województwa Mazowieckiego 2008.	Ocena stanu zasobu wód powierzchniowych, możliwości odtworzenia zbiorników oraz budowy nowych obiektów małej retencji	Szczegółowe wykazy i mapy obiektów planowanych do programu małej retencji.	http://www.bip.mazovia.pl/unia-europejska/inne-programy/art,16,program-malej-retencji-dla-wojewodztwa-mazowieckiego.html
16	Program	Program ochrony środowiska dla powiatu mławskiego na lata 2012 – 2015, z uwzględnieniem lat 2016 – 2019	Określa ogólny stan środowiska na terenie gminy oraz możliwości kierunki prowadzenia jego ochrony	Identyfikacja walorów przyrodniczych w tym obiektów objętych ochroną, Określenie ogólnych wytycznych ich ochrony.	http://www.bip.powiatmlawski.pl/982,program-ochrony-srodowiska-powiatu-mlawskiego.html
17	Program	Program ochrony środowiska dla powiatu działdowskiego na lata 2011 – 2014, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015 - 2021	Określa ogólny stan środowiska na terenie gminy oraz możliwości kierunki prowadzenia jego ochrony.	Identyfikacja walorów przyrodniczych w tym obiektów objętych ochroną, Określenie ogólnych wytycznych ich ochrony.	pdf
18	Program	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żuromińskiego na lata 2009 - 2016	Określa ogólny stan środowiska na terenie gminy oraz możliwości kierunki prowadzenia jego ochrony.	Identyfikacja walorów przyrodniczych w tym obiektów objętych ochroną, Określenie ogólnych wytycznych ich ochrony.	pdf
19	Program	Program rozwoju lokalnego powiatu mławskiego 2004 - 2013	Opis warunków rozwoju powiatu oraz podstawowe dane dotyczące możliwości rozwoju gospodarczego i zamierzeń inwestycyjnych.	Identyfikacja zamierzeń inwestycyjnych powiatu.	pdf

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
20	Strategia	Strategia rozwoju powiatu mławskiego na lata 2004 - 2013	Opis warunków rozwoju powiatu oraz podstawowe dane dotyczące możliwości rozwoju gospodarczego i zamierzeń inwestycyjnych	Identyfikacja zamierzeń inwestycyjnych powiatu.	www.powiatmlawski.pl/plik,1822,program-rozwoju-lokalnego-powi...
21	Strategia	Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego powiatu działdowskiego	Opis warunków rozwoju powiatu oraz podstawowe dane dotyczące możliwości rozwoju gospodarczego i zamierzeń inwestycyjnych.	Identyfikacja zamierzeń inwestycyjnych powiatu.	http://www.dzialdowo.starostwo.gov.pl/?a=339
22	Strategia	Strategiczny plan rozwoju powiatu żuromińskiego	Opis warunków rozwoju powiatu oraz podstawowe dane dotyczące możliwości rozwoju gospodarczego i zamierzeń inwestycyjnych	Identyfikacja zamierzeń inwestycyjnych powiatu.	www.bip.zuromin-powiat.pl/file.php?attachment=779
23	Program	Program Zwiększania Lesistości dla Województwa Mazowieckiego do roku 2020.	Określenie kryteriów przeznaczania gruntów do zalesienia oraz wskazanie miejsc (ogólna lokalizacja) wraz z priorytetyzacją możliwości zalesienia.	Dość duża szczegółowość programu – przydatne ze względu na obowiązujące zapisy przeznaczające teren obszaru Natura 2000 do zalesień ze średnim lub niskim priorytetem, dodatkowo nakazujący planowanie zalesień w nawiązaniu do zapisów planów ochrony.	http://www.bip.mazovia.pl/unia-europejska/inne-programy/art,11,program-zwiekszenia-lesistosci-dla-wojewodztwa-mazowieckiego-do-roku-2020.html
24	Plan	Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Dwukoły na lata 2014-2023, wraz z programem ochrony przyrody oraz prognozą oddziaływania planu na środowisko.	Ogólny opis terenu zasięgu nadleśnictwa, opis warunków przyrodniczych oraz szczegółowe opisy drzewostanów i siedlisk leśnych, a także zabiegów gospodarczych planowanych w konkretnych drzewostanach. Opracowanie zawiera również program ochrony przyrody	Nie mają bezpośredniego znaczenia dla przedmiotu ochrony, zaś pośrednio mogą posłużyć do planowania w przyszłości zalesiania terenów i rezygnacji z zalesiania biotopów dla przedmiotów ochrony.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie, Nadleśnictwo Dwukoły

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
			zestawiający dostępne informacje o przyrodzie terenu.		
25	Plan	Plan Urządzania Lasu Nadleśnictwa Lidzbark.	Ogólny opis terenu zasięgu nadleśnictwa, opis warunków przyrodniczych oraz szczegółowe opisy drzewostanów i siedlisk leśnych, a także zabiegów gospodarczych planowanych w konkretnych drzewostanach. Opracowanie zawiera również program ochrony przyrody zestawiający dostępne informacje o przyrodzie terenu.	Nie mają bezpośredniego znaczenia dla przedmiotu ochrony, zaś pośrednio mogą posłużyć do planowania w przyszłości zalesiania terenów i rezygnacji z zalesiania biotopów dla przedmiotów ochrony.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie, Nadleśnictwo Lidzbark.
26	Plan	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szreńsk.	Planowanie przestrzenne na poziomie gminy. Informacje o planowanych inwestycjach strategicznych na terenie gminy.	Dość szczegółowe dane mogące pomóc w realizacji planu ochrony	http://planyzagospodarowania.pl
27	Plan	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny.	Planowanie przestrzenne na poziomie gminy. Informacje o planowanych inwestycjach strategicznych na terenie gminy.	Dość szczegółowe dane mogące pomóc w realizacji planu ochrony	http://planyzagospodarowania.pl
28	Plan	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wiśniewo	Planowanie przestrzenne na poziomie gminy. Informacje o planowanych inwestycjach strategicznych na terenie gminy.	Dość szczegółowe dane mogące pomóc w realizacji planu ochrony	http://planyzagospodarowania.pl
29	Plan	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Radzanów (powiat mławski), mazowieckie.	Planowanie przestrzenne na poziomie gminy. Informacje o planowanych inwestycjach strategicznych na terenie gminy.	Dość szczegółowe dane mogące pomóc w realizacji planu ochrony	http://planyzagospodarowania.pl

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
30	Plan	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo.	Planowanie przestrzenne na poziomie gminy. Informacje o planowanych inwestycjach strategicznych na terenie gminy.	Dość szczegółowe dane mogące pomóc w realizacji planu ochrony	http://planyzagospodarowania.pl
31	Plan	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Żuromin.	Planowanie przestrzenne na poziomie gminy. Informacje o planowanych inwestycjach strategicznych na terenie gminy.	Dość szczegółowe dane mogące pomóc w realizacji planu ochrony	http://planyzagospodarowania.pl
32	Plan	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Biezuń.	Planowanie przestrzenne na poziomie gminy. Informacje o planowanych inwestycjach strategicznych na terenie gminy.	Dość szczegółowe dane mogące pomóc w realizacji planu ochrony	http://planyzagospodarowania.pl
33	Plan	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin.	Planowanie przestrzenne na poziomie gminy. Informacje o planowanych inwestycjach strategicznych na terenie gminy.	Dość szczegółowe dane mogące pomóc w realizacji planu ochrony	http://planyzagospodarowania.pl
34	Plan	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Lubowidz.	Planowanie przestrzenne na poziomie gminy. Informacje o planowanych inwestycjach strategicznych na terenie gminy.	Dość szczegółowe dane mogące pomóc w realizacji planu ochrony	http://planyzagospodarowania.pl
35	Plan	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Siemiatkowo.	Planowanie przestrzenne na poziomie gminy. Informacje o planowanych inwestycjach strategicznych na terenie gminy.	Dość szczegółowe dane mogące pomóc w realizacji planu ochrony	http://planyzagospodarowania.pl

2.2. Ogólna charakterystyka obszaru

Położenie obszaru

Obszar specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki PLB 140008, położony jest w województwach: mazowieckim i warmińsko – mazurskim, na terenie 3 powiatów: mławskiego, żuromińskiego i działdowskiego. Zasięg obszaru obejmuje teren 12 gmin.

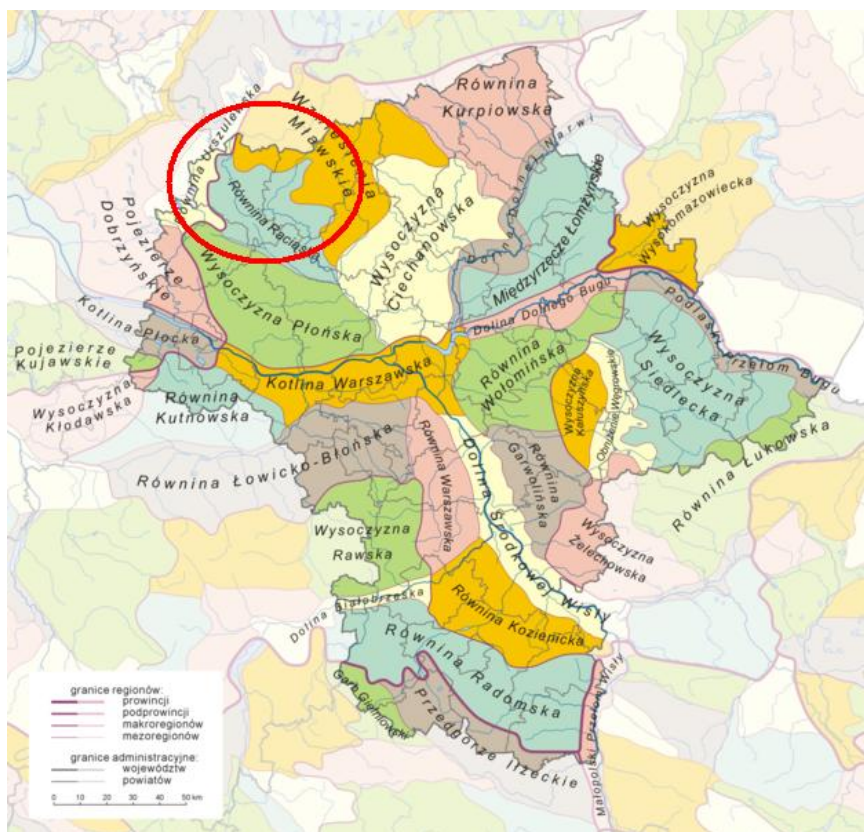
Położenie obszaru Doliny Wkry i Mławki

Obszar położony jest na terenie makroregionu fizyczno-geograficznego Niziny Północnomazowieckiej. Obejmuje też w niewielkim zakresie wschodnie obrzeża makroregionu Pojezierza Chełmińsko – Dobrzyńskiego. Większość terenu Doliny Wkry i Mławki należy do mezoregionu Równiny Raciąskiej, położony na przedpolu zasięgu ostatniego zlodowacenia, na szlaku odpływu wód glacialnych, który powtarzają dziś górna Wkra i jej dopływ Raciążnica. Powierzchnia równiny jest przeważnie pokryta piaskami, spod których miejscami odsłaniają się gliny morenowe. Na piaskach uformowały się wydmy. Mezoregion Wzniesienia Mławskie cechuje występowanie wysokich wałów kemowych i morenowych.

Typem rzeźby Wzniesienia Mławskie przypominają młody krajobraz pojezierny, ale brak tu jezior. Kulminacje związane są z zasięgiem najmłodszego stadiału zlodowacenia środkowopolskiego, nazywanego stadiem Mławy.

Północno – zachodni skraj obszaru opiera się o Równinę Urszulewską – mezoregion wchodzący już w skład makroregionu Pojezierza Chełmińsko – Dobrzyńskiego. Obejmuje zewnętrzny sandr ostatniego zlodowacenia. Jest on nałożony na utwory najdalszego zasięgu i wobec tego, urozmaicony wytopiskami po bryłkach martwego lodu. Odpływ wód roztopowych odbywał się na południowo – wschodnią dolinę Wkry.

Pod względem podziału geobotanicznego omawiany teren znajduje się w granicach działu bałtyckiego: pasa wielkich dolin oraz równin przymorskich i wysoczyzn pomorskich.

Mapa położenia obszaru na tle podziału fizycznogeograficznego Kondrackiego

Hydrologia

Pod względem hydrologicznym obszar Doliny Wkry i Mławki, znajduje się w zlewni rzeki Wisły. Główną rzeką obszaru jest Wkra, do której uchodzą: Mławka, Rosica, Raciążnica, Łydynia, Płonka, Sona, Topielica, Luta. Dopływami Mławki są: Seracz, Sewerynka, Dwukolanówka i Przylepnica. Większych zbiorników wodnych na terenie Doliny Wkry i Mławki nie ma – walory hydrologiczne wzbogacają natomiast stawy rybne w miejscowości Rumoka, gmina Lipowiec Kościelny.

Klimat

Według podziału Romera obszar Natura 2000 położony jest w strefie klimatu Wielkich Dolin, charakteryzującego się ścieraniem cech kontynentalnych i atlantyckich klimatu. Klimat odznacza się dużą różnorodnością i zmiennością typów pogody, co jest związane z przemieszczaniem się frontów atmosferycznych i częstą zmiennością mas powietrza. Średnia roczna temperatura wynosi około 7°C, średnia temperatura najzimniejszego miesiąca stycznia około – 4,2°C, najcieplejszego lipca około – 17,8°C. Temperatura powietrza ma związek z położeniem województwa w obszarze wpływów kontynentalnych klimatu i częściowo na północy wpływów Bałtyku oraz zróżnicowaniem wysokościowym podłoża. Średnie roczne zachmurzenie w województwie mazowieckim wynosi przeciętnie 6,6 – 6,8 w skali pokrycia nieba 0 – 10. Średnia roczna suma opadów, na przeważającym obszarze województwa jest niższa od średniej dla Polski, czyli nie sięga 600 mm (wynosi 530 - 576 mm). Najniższy opad w ciągu roku notuje się zimą i na początku wiosny, natomiast najwyższy od maja do września z maksimum w lipcu.

Opis krajobrazu

Obszar specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki obejmuje górny odcinek doliny Wkry od Działdowa do Radzanowa oraz dolny odcinek doliny Mławki – dopływu Wkry – od Mławy do ujścia rzeki koło Ratowa. W dolinach występują zazwyczaj niewielkie płaty łągów olszowych, olszowo-jesionowych i łożowisk, a na krawędzi doliny - bory i nasadzenia sosnowe. W obszarze dominują otwarte łąki i pastwiska z licznymi rowami melioracyjnymi. W rejonie Gołuszyna znajduje się rozległy kompleks olsów (częściowo objęty ochroną rezerwatową). Lokalnie licznie występują torfianki i starorzecza. Niewielkimi dopływami Wkry na tym odcinku są Luta, Swojęcianka i Nowa Rzeka. Mławka jest uregulowana i pomimo niewielkiego przepływu dolina tej rzeki jest szeroka z rozległymi obniżeniami z kompleksami łąk, pastwisk i łągów olszowych. Większe kompleksy olsów występują w rejonie Mostowa i Rumoki. Obok wsi Rumoka znajduje się kompleks stawów rybnych o pow. 90 ha. Prowadzona jest tu intensywna produkcja rybacka, objawiająca się m.in. bardzo wąskimi pasami szuwarów nadbrzeżnych oraz

regularnie wykaszany mi goblami – w efekcie stan awifauny lęgowej jest bardzo ubogi. Brak jest tu większych miejscowości, dominuje raczej zabudowa wiejska.

Tereny chronione

Doliny Wkry i Mławki, wraz z znajdującymi się na jej obszarze dolinami rzecznyymi, tworzy ważny, krajowy korytarz ekologiczny EKONET, umożliwiający przemieszczanie się organizmów i zapobiegający izolacji parków narodowych i krajobrazowych. Struktura geomorfologiczna spełnia wymogi przyrodnicze, sprzyjające rozwojowi i zachowaniu siedlisk hydrogenicznych. W dolinie Wkry istnieją sprzyjające warunki dla zachowania siedlisk roślinnych o charakterze półnaturalnym. Ponadto, dolina tworzy warunki dla zachowania drobnoprzestrzennych fragmentów roślinności o wysokim stopniu naturalności.

Obszar specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki PLB140008 graniczy z Górznieńsko – Lidzbarskim Parkiem Krajobrazowym.

Ponadto, w granicach obszaru znajdują się:

- Obszar specjalnej ochrony siedlisk Olszyny Rumockie PLH140010
- Rezerwaty Przyrody: Gołuska Kępa, Dolina Mławki;
- Obszary Chronionego Krajobrazu: Zieluńsko-Rzęgnowski (38972 ha), Nadwkrzański (100663 ha), Międzyrzecze Skrwy i Wkry (28410 ha), Okolice Rybna i Lidzbarka (660 ha), Dolina Górnej Wkry (4189 ha)

Górznieńsko Lidzbarski Park Krajobrazowy

Utworzony w 1990 r. Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy zajmuje powierzchnię 27 764 ha na pograniczu województw: kujawsko-pomorskiego (13 901 ha), warmińsko-mazurskiego (8 633 ha) i mazowieckiego (5 230 ha). W jego skład wchodzi tereny gmin: Bartniczka (1 440 ha), Brzozie (1 710 ha), Górzno (7 743 ha), Lidzbark Welski (8 633 ha), Lubowidz (5 230 ha) i Świdziebnia (3 008 ha). Przyrodę Parku cechuje wielka różnorodność: ponad 950 gatunków roślin naczyniowych, wśród nich wiele objętych ochroną gatunkową, zagrożonych wyginięciem jak np. rosiczka okrągłolistna, pluskwica europejska, wawrzynek wilczelyko, lilia złotogłów, podejźrzon rutolistny, widłaki, storczyki, konietlica syberyjska i wiele innych. Prowadzone na terenie parku badania stwierdziły dużą różnorodność mchów oraz porostów, wśród których stwierdzono rzadko występującą – będącą „certyfikatem czystości powietrza” – brodaczkę pospolitą.

Różnorodność występujących siedlisk sprzyja rozwojowi grzybów, w tym również owocnikowych, które każdej jesieni stanowią ulubione trofea turystów – grzybiarzy.

Równie bogata jest fauna Parku; licznie występują tu łosie, jelenie, sarny, dziki, bobry, wydry a spośród ptaków: bielik, orlik krzykliwy, bocian czarny, bąk, derkacz, kania czarna i ruda, żuraw, błotniak stawowy, łąkowy i zbożowy i wiele innych. Przez teren Parku przebiega zachodnia granica obszaru występowania orzechówki i jarząbka. W sumie w Parku stwierdzono występowanie ponad 250 gatunków kręgowców.

Obszar specjalnej ochrony siedlisk Rezerwat Olszyny Rumockie PLH140010

Obszar leży na terenie zalewowym i nadzalewowym w środkowym biegu Mławki, która rozdziela go na dwie części. Uroczysko Olszyny Rumockiej stanowią łągi jesionowo-olszowe. Ponad 90% powierzchni tego obszaru porasta las. W górnej warstwie drzew dominuje olsza czarna, a udział gatunków domieszkowych (brzozy i jesionu) jest niewielki. Dolna warstwa drzew występuje sporadycznie i tworzy ją jesion oraz olsza. Podszyt w omawianych łągach jest ubogi i charakteryzuje się niewielką liczbą gatunków krzewów; panującymi gatunkami są: trzmielina europejska, porzeczką czerwoną, czeremcha pospolita, bez czarny i kruszyna pospolita. Warstwę zielną tworzą gatunki nitrofilne (pokrzywa

zwyczajna, jasnota purpurowa, przytulia czepna i gwiazdnica gajowa). Na terenie obszaru znajdują się również małe fragmenty łąk niskich oraz wilgotnych borów mieszanych.

Rezerwat Gołuska Kępa

Rezerwat o powierzchni 9,95 ha utworzony w 1971 r., utworzony w celu ochrony fragmentu lasu o cechach zespołu naturalnego na terenie wsi Gołuszyn, w starorzeczach rzeki Wkry, Wśród łąk i lasów. Oprócz względów przyrodniczych przy tworzeniu rezerwatu uwzględniono aspekty historyczne i kulturowe. Teren dzisiejszego rezerwatu był w okresie Powstania Styczniowego miejscem schronienia dla Powstańców a w okresie II wojny światowej służył partyzantom.

Rezerwat Dolina Mławki

Rezerwat utworzony został w 1994 r. obejmuje powierzchnię 147,41 ha. Utworzony został dla ochrony dużego kompleksu olsu o typowej strukturze i składzie florystycznym, z licznymi stanowiskami ptaków zagrożonych wyginięciem. Drzewostan uroczyska buduje olsza czarna. Flora rezerwatu liczy ponad 190 gatunków roślin naczyniowych. O fizjonomii warstwy łąk decydują: pokrzywa, kuklik zwisły, w olszach występują: turzyca odległokłosa (rzadkokłosa), narecznica błotna, karbieniec pospolity, psianka słodkogórz, kościenica wodna, chmiel. Na terenie rezerwatu stwierdzono występowanie 57 gatunków ptaków, z których większość należy do gatunków łąkowych, a część to gatunki w różnym stopniu zagrożone: jastrząb gołębiarz, dzięcioł średni, świergotek łąkowy, turkawka zwyczajna, dzięcioł czarny, dzięciołek, myszołów, pokrzywnica, dziwonia, dzięcioł krętogłów.

Obszary Chronionego Krajobrazu: Zieluńsko – Rzęgnowski, Nadwkrzański, Międzyrzecze Skrwy i Wkry, Okolice Rybna i Lidzarka, Dolina Górnej Wkry

Obszary rolno-leśne o średniej jakości gleb dla produkcji rolnej, ze znacznymi powierzchniami leśnymi. Obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów (Dane użytkowania i pokrycia terenu z programu CORINE Land Cover 2006, bądź jeśli jest to możliwe dane dokładniejsze np. PODGiK).

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
<i>Lasy</i>	<i>Skarb Państwa</i>		
	<i>Własność komunalna</i>		
	<i>Własność prywatna</i>		
	<i>Inne</i>		
<i>Grunty orne</i>			
<i>Łąki trwałe</i>			
<i>Pastwiska trwałe</i>			
<i>Sady</i>			
<i>Grunty pod stawami</i>			
<i>Nieużytki</i>			
<i>Wody stojące</i>			
<i>Wody płynące</i>			
<i>Grunty zabudowane</i>			
<i>Inne</i>			

UWAGA: Dane te należy także przekazać w warstwie informacyjnej systemów informacji przestrzennej GIS w nieprzetworzonej formie otrzymanej ze źródła referencyjnego (np. PODGiK).

2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Tabela wymaga uszczegółowienia w odniesieniu do przedmiotów ochrony, np. kiedy ochroną objęte są siedliska nieleśne – łąki i murawy - należy doprecyzować informację biorąc pod uwagę strukturę pakietów programu rolnośrodowiskowego.

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu,
<i>Lasy</i>	<i>Lasy Państwowe</i>	<i>wg jednostek wdrażających</i>	<i>wg jednostek wdrażających</i>
	<i>Lasy komunalne</i>		
	<i>Lasy prywatne</i>		
	<i>Inne</i>		
<i>Sady</i>			
<i>Trwale użytki zielone</i>			
<i>Wody</i>			
<i>Tereny zadrzewione lub zakrzewione</i>			
<i>Inne</i>			

2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
Program małej retencji dla Województwa Mazowieckiego (Uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego Nr 75/08 z 21 kwietnia 2008 r.)	Sejmik Województwa Mazowieckiego (przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko)	Prognoza wykazała na możliwość wystąpienia negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000. Szczegółowe zaprojektowanie proponowanych lokalizacji budowy obiektów małej retencji (jazy, przepusty z piętrzeniem, progi piętrzące, zastawki, zbiorniki retencyjne, systemy melioracyjne, mokradła).	Wszystkie gatunki	Prognoza przewiduje, że wykonanie obiektów małej retencji znajdujących się na obszarach Natura 2000 będzie poprzedzone pełną inwentaryzacją przyrodniczą oraz procedurą oceną.
Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego (Uchwała Nr 65/2004 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z 7 czerwca 2004 r.)	Sejmik Województwa Mazowieckiego (przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko)	Brak zapisów które mogłyby negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.	-	Wykonana prognoza oddziaływania na środowisko nie zidentyfikowała zagrożeń w odniesieniu do obszaru Natura 2000.
Program Zwiększenia Lesistości dla Województwa Mazowieckiego do roku 2020 (Uchwała Nr 18/07 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z 19 lutego 2007 r.)	Sejmik Województwa Mazowieckiego (przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko)	Program przewiduje wprowadzenie zalesień na tereny obszarów Natura 2000 na podstawie planów ochrony. Na mapach stanowiących załącznik do ww. dokumentu brak jest granic obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki	-	-

Strategiczny Plan Rozwoju Powiatu Żuromińskiego do roku 2013 (Uchwała Nr XXXIX/399/10 Rady Powiatu Żuromińskiego z dn. 29 lipca 2010r.)	Samorząd powiatu żuromińskiego	Brak zapisów które mogłyby negatywnie oddziaływać na obszar.		Brak
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żuromińskiego 2009-2016 (Uchwała Nr XXXV/361/10 Rady Powiatu Żuromińskiego z dn. 29 stycznia 2010 r.)	Samorząd powiatu żuromińskiego	Budowa zbiornika retencyjnego na rzece Wkrze w gminie Biezuń	Wszystkie przedmioty ochrony	Prognoza nie wskazuje na konieczność działań minimalizujących.
Program Ochrony Środowiska dla powiatu działdowskiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015-2021 (Uchwała nr VI/58/11 Rady Powiatu Działdowskiego z dn. 25 maja 2011r.)	Samorząd powiatu działdowskiego	- Uatrakcyjnienie Doliny Działdówki do celów turystycznych - Realizacja programów zadrzewień i zalesień - Opracowywanie planów i wspieranie budowy lokalnych zbiorników retencyjnych oraz ich aktualizacja.	Wszystkie przedmioty ochrony	Brak
Strategia Rozwoju Powiatu Mławskiego na lata 2004 – 2013 (Uchwała Nr XVII/112/2004 Rady Powiatu Mławskiego z dnia 30.06.2004r)	Rada Powiatu Mławskiego	Turystyczne zagospodarowanie rzeki Mławki i Wkry, w tym: - budowa przystani wodnych, - budowa kąpielisk, - doprowadzenie do spławności koryta rzek.	Wszystkie przedmioty ochrony	Brak
Program ochrony środowiska dla Powiatu Mławskiego na lata 2012-2015 z	Rada Powiatu Mławskiego	Obszary torfowisk w rejonie wsi Luszewo, gm. Radzanów, wytypowano do zagospodarowania rolniczego	Wszystkie przedmioty ochrony	Brak

uwzględnieniem lat 2016-2019 (Uchwałą Nr XXII/169/2012 Rady Powiatu Mławskiego z dnia 29.11.2012 r.)		bądź do finalnej eksploatacji porządkującej.		
Program ochrony Środowiska Gminy Lutocin na lata 2006-2015 (Uchwała Nr VII/37/2007 Rady Gminy Lutocin z dn. 28 czerwca 2007 r.)	Rada Gminy Lutocin	Brak zapisów które mogłyby negatywnie oddziaływać na obszar. W dokumencie brak informacji na temat przebiegu granic obszaru Natura 2000	-	Brak
Program ochrony środowiska dla Gminy Lubowidz na lata 2007-2010 z perspektywą na lata 2011-2014 (Uchwała Nr 158/XXVI/2006 Rady Gminy Lubowidz z dn. 29 września 2006 r.)	Rada Gminy Lubowidz	Brak zapisów które mogłyby negatywnie oddziaływać na obszar	-	Brak
Program Ochrony Środowiska Gminy Działdowo na lata 2012-2016 z perspektywą do roku 2018 (PROJEKT)	Rada Gminy w Działdowie	Brak zapisów które mogłyby negatywnie oddziaływać na obszar.	-	Brak
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lutocin (Uchwała nr XV/68/2012 Rady Gminy Lutocin z dn. 19 kwietnia 2012 r.)	Rada Gminy Lutocin	Przeznaczenie terenu pod zalesienia w obrębie Zimolza. W dokumencie brak informacji na temat przebiegu granic obszaru Natura 2000	podróżniczek, błotniak łąkowy	Utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania rezygnacja z zalesienia. Wprowadzenie zapisów ograniczających zalesienia

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Lutocin oraz terenów w miejscowościach : Lutocin, Felcyn, Jonne, Pietrzyk, Przeradz Nowy, Przeradz Wielki, Seroki, Siemiecichy, Swojęcín, Zimolza, pow. żuromiński (Uchwała Nr XX/107/2004 Rady Gminy w Lutocinie z dn. 30 grudnia 2004)	Rada Gminy Lutocin	Brak zapisów które mogłyby negatywnie oddziaływać na obszar. W dokumencie brak informacji na temat przebiegu granic obszaru Natura 2000	-	-
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubowidz (Uchwała Nr 106/XXIII/2000 Rady Gminy Lubowidz z dn. 8 grudnia 2000 r.)	Rada Gminy Lubowidz	Brak zapisów które mogłyby negatywnie oddziaływać na obszar	-	Brak
Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Lubowidz (Uchwała Nr 12/IV/98 Rady Gminy w Lubowidzu z dn. 10 grudnia 1998r.)	Rada Gminy Lubowidz	Brak zapisów które mogłyby negatywnie oddziaływać na obszar.	-	Brak
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Biezuń (Uchwała	Rada Miejska w Bieżuniu	Przeznaczenie pod specjalistyczną produkcję zwierzęcą (obręb Biezuń), zabudowę turystyczno-rekreacyjno-letniskową (obręb	łąk, błotniak łąkowy, dziwonia, kszczyk, derkacz,	Utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania. Brak prognozy oddziaływania na środowisko

Nr 106/XXIII/2000 Rady Miejskiej w Bieżuniu z dn. 8 grudnia 2000 r.)		Zgliczyn Pobodzy i Biezuń) , mieszkaniowo –usługową (obręb Zgliczyn Pobodzy) i realizację zbiornika retencyjnego na rzece Wkrze (obręb Zgliczyn Pobodzy) oraz Lucie (obręb Gołuszyn) na terenach stanowiących siedliska gatunków. W dokumencie brak informacji na temat przebiegu granic obszaru Natura 2000		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Siemiątkowo (Uchwała Nr XXIV/14/05 Rady Gminy Siemiątkowo z dn. 8 grudnia 2005 r.)	Rada Gminy Siemiątkowo	Brak zapisów które mogłyby negatywnie oddziaływać na obszar. W dokumencie brak informacji na temat przebiegu granic obszaru Natura 2000	-	Brak
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Siemiątkowo (Uchwała Nr XXIV/15/05 Rady Gminy Siemiątkowo z dn. 8 grudnia 2005 r.)	Rada Gminy Siemiątkowo	Brak zapisów które mogłyby negatywnie oddziaływać na obszar. W dokumencie brak informacji na temat przebiegu granic obszaru Natura 2000	-	Brak
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońnica (Uchwała Nr XXXI/176/27/2010 Rady Gminy Płońnica z dn. 29.06.2010 r.)	Rada Gminy Płońnica	Brak zapisów które mogłyby negatywnie oddziaływać na obszar. W dokumencie brak informacji na temat przebiegu granic obszaru Natura 2000	-	-

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Lidzbark (Uchwała nr XXXV/265/98 Rady Miejskiej w Lidzbarku z dn. 16 czerwca 1998 r.)	Rada Miejska w Lidzbarku	Wprowadzenie usprawnienia systemu odwadniania wsi (obręb Nowy Dwór) oraz zalesień przy rzece Wkrze (obręb Nowy Dwór)	derkacz, kszyc	Utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania. Brak prognozy oddziaływania na środowisko.
Zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radzanów (Uchwała Nr XV/90/2008 Rady Gminy Radzanów z dn. 25.06.2008r.)	Rada Gminy Radzanów	Przeznaczenie terenów w obrębie Radzanów, pod: zabudowę lotniskową (na północ od drogi powiatowej 2350W), zabudowę usług rekreacyjno – sportowych, zabudowę mieszkaniowo-usługową (na wschód od miejscowości Radzanów).	derkacz, kszyc, podróżniczek, dziwonia	Brak
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Radzanów (Uchwała Nr XXX/188/2005 Rady Gminy Radzanów z dn. 21 grudnia 2005 r.)	Rada Gminy Radzanów	Wprowadzenie zabudowy lotniskowej w obrębie Ratowo	dziwonia	Wprowadzenie zmian do Planu (patrz Tab. 8)
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo (Uchwała Nr V/27/03 Rady Gminy w Działdowie z dn. 21 lutego 2003 r.)	Rada Gminy w Działdowie	Przeznaczenie terenów do zalesień w obrębie Księży Dwór. Brak granic obszaru Natura 2000	podróżniczek	Wprowadzenie zmian do Planu (patrz Tab. 8)
Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków	Rada Gminy w Działdowie	Przeznaczenie terenów do zalesień w obrębie Gnojno	derkacz	Utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania rezygnacja z zalesienia.

zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo (Uchwała nr XLIII/321/10 Rady Gminy w Działdowie z dn. 7 stycznia 2010r.)				
Projekt Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości położonych na terenie gminy Żuromin: Poniatowo, Chamsk, Cierpigórz, Brudnice, Franciszkowo, Olszewo.	Rada Miejska w Żurominie	Przeznaczenie terenów rolniczych pod zalesienia w obrębie Poniatowo Wprowadzenie terenów usług turystyki i terenów usług sportu Budowa zbiornika retencyjnego na rzece Wkrze	podróżniczek, derkacz, błotniak łąkowy, dziwonia	Wprowadzenie zmian do Projektu Planu (patrz Tab. 8)
Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Bogurzynek (Uchwała nr XXVIII/141/09 z dnia 14 sierpnia 2009r.	Rada Gminy w Wiśniewie	Przeznaczenie terenów do zalesień w obrębie Bogurzynek	kszyk, podróżniczek, dziwonia	Wprowadzenie zmian do Planu (patrz Tab. 8)
Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Głużek (Uchwała nr XXVIII/141/09 z dnia 14 sierpnia 2009r.	Rada Gminy w Wiśniewie	Przeznaczenie terenów do zalesień w obrębie Głużek	dziwonia, kszyk, podróżniczek, kulik wielki, błotniak łąkowy	Wprowadzenie zmian do Planu (patrz Tab. 8)
Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Korboniec (Uchwała nr XXVIII/141/09 z dnia 14 sierpnia 2009r.	Rada Gminy w Wiśniewie	Przeznaczenie terenów do zalesień w obrębie Korboniec	podróżniczek, dziwonia, kszyk	Wprowadzenie zmian do Planu (patrz Tab. 8)

Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Podkrajewo (Uchwała nr XXVIII/141/09 z dnia 14 sierpnia 2009r.	Rada Gminy w Wiśniewie	Przeznaczenie terenów do zalesień w obrębie Podkrajewo	łąka	Wprowadzenie zmian do Planu (patrz Tab. 8)
Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Wojnówka (Uchwała nr XXVIII/141/09 z dnia 14 sierpnia 2009r.	Rada Gminy w Wiśniewie	Przeznaczenie terenów do zalesień w obrębie Wojnówka	łąka	Wprowadzenie zmian do Planu (patrz Tab. 8)
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny na terenie miejscowości : Borowe, Kęczewo, Krępa, Lewiczyn, Lipowiec Kościelny, Łomia, Niegocin, Parcele Łomskie, Turza Mała i Turza Wielka (Uchwała Nr 75.XV.2012 Rady Gminy w Lipowcu Kościelnym z dnia 27 lutego 2012r.)	Rada Gminy Lipowiec Kościelny	Przeznaczenie terenów do zalesień w obrębie: Łomia, Rumoka, Turza Wielka.	łąka, łąka wielka, łąka	Wprowadzenie zmian do Planu (patrz Tab. 8)
Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szreńsk (w fazie projektu)	Rada Gminy Szreńsk	Wprowadzenie zabudowy usługowo-produkcyjnej (obręb Szreńsk) oraz zalesień (obręb Wola Proszkowska)	łazienka	Wprowadzenie zmian do Planu (patrz Tab. 8)

Plan urządzenia lasu sporządzony dla Nadleśnictwa Lidzbark w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie, na lata 2009-2018 (Decyzja Ministra Środowiska DL-lpn-611-13/15021/10/jł z dn. 24 marca 2010 r.)	Wdrażanie: Nadleśniczy Nadleśnictwa Lidzbark (wykonana została Prognoza oddziaływania na środowiska)	Brak zapisów które mogłyby negatywnie oddziaływać na obszar.	-	-
Plan urządzenia lasu sporządzony dla Nadleśnictwa Dwukoły w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie, na lata 2004-2013 (Decyzja Ministra Środowiska DL-lpn-611-53/05 z dn. 24 sierpnia 2005r.)	Wdrażanie: Nadleśniczy Nadleśnictwa Dwukoły (wykonana została Prognoza oddziaływania na środowiska)	Brak zapisów które mogłyby negatywnie oddziaływać na obszar.	-	W nowym planie urządzenia winny zostać uwzględnione ustalenia planu zadań ochronnych

2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk Stan populacji wg inwentaryzacji z 2011 r. (stan populacji zgodny z SDF z 2012 r.)	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
1	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	C	ok. 1514 ha potencjalnych siedlisk łągowych	11 stanowisk - 11(13 – 17) par	Ten wtórnie przystosowany do środowiska rolniczego gatunek występuje tutaj głównie w uprawach. Brak potrzeby wykonywania szczegółowej inwentaryzacji, jedynie okresowy monitoring. Stanowiska w krajobrazie rolniczym koło Zdrojka, Bądzyna, Poniatowa, Bieżunia, Gołuszyna, Szreńska, pomiędzy Turzą Wielką, Podkrajewem i Korbońcem, pomiędzy Bogurzynkiem a Dozinami. Rozmieszczenie zaprezentowano na mapach siedlisk oraz stanowisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000	Stan rozpoznania DOBRY Rozmieszczenie gatunku zostało rozpoznane w sposób wystarczający. Ocena liczebności w SDF wynika z inwentaryzacji wykonanej w 2011r. oraz na podstawie terenowych prac uzupełniających w 2013r. Szacunek liczebności może być zaniżony ze względu na specyfikę gniazdowania gatunku (niewielkie kolonie). Konieczne jest jednak w trakcie realizacji planu bieżące rozpoznawanie lokalizacji poszczególnych gniazd	Ze względu na dobry stopień rozpoznania gatunku (szczegółowa inwentaryzacja terenu w roku 2011, dane z lat wcześniejszych, oraz uzupełnienie wiedzy o stanie gatunku w roku 2013) nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowych prac terenowych uzupełniających.

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk Stan populacji wg inwentaryzacji z 2011 r. (stan populacji zgodny z SDF z 2012 r.)	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
					Doliny Wkry i Mławki PLB140008 (załącznik nr 7 i 8)	błotniaka.	
2	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	C	ok. 5380 ha potencjalnych siedlisk legowych	29 stanowisk - 122 (127) samce	Gatunek ten występuje tutaj na wielu obszarach łąk położonych wzdłuż doliny Wkry i Mławki, chociaż jego rozmieszczenie jest nierównomierne – gatunek ten podlega również corocznym fluktuacjom liczebności. Stanowiska w większości na łąkach w okolicach Działdowa, między Wielkim Łęckiem a Starym Dłutowem, mniejsze płaty siedlisk od Nowego Dworu do Rudy, koło Lubowidza i Bądzyna – Rudy. Dalej koło Poniatowa, Białej Góry. Jedne z większych zagęszczeń od Karolewa aż po Radzanów. Okolice	Stan rozpoznania DOBRY Ocena liczebności w SDF wynika z inwentaryzacji wykonanej w 2011r. oraz na podstawie terenowych prac uzupełniających w 2013r. Ze względu na coroczne fluktuacje liczebności ocena powyższa jest charakterystyczna tylko dla tego roku. Proponowany jest monitoring liczebności tego gatunku co 3 lata.	Ze względu na dobry stopień rozpoznania gatunku (szczegółowa inwentaryzacja terenu w roku 2011 dane z lat wcześniejszych, oraz uzupełnienie wiedzy o stanie gatunku w roku 2013) nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowych prac terenowych uzupełniających.

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk Stan populacji wg inwentaryzacji z 2011 r. (stan populacji zgodny z SDF z 2012 r.)	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
					<p>Luszcza i na południe od Szreńska. Dwa największe obszary płaty siedlisk znajdują się na rozległych łąkach między Szreńskiem i Przylaskami a Bogurzynem i Dozinami. Duże zagęszczenie samców znajdują się również na łąkach w okolicy stawów hodowlanych pod Rumoką oraz na łąkach między Turzą Wielką a Wojnowką.</p> <p>Rozmieszczenie zaprezentowano na mapach siedlisk oraz stanowisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008 (załącznik nr 7 i 8)</p>		
3	A153 Kszyk	B	ok. 2327 ha potencjalnych siedlisk	32 stanowiska - 190 (200)	Występuje w wielu miejscach takich jak	Stan rozpoznania DOBRY	Ze względu na dobry stopień rozpoznania

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk Stan populacji wg inwentaryzacji z 2011 r. (stan populacji zgodny z SDF z 2012 r.)	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
	<i>Gallinago gallinago</i>		łęgowych	samców	podmokłe łąki, w okolicy olsów i torfianek, czy podmokłych łożowisk. Jego obecność jest związana również z działalnością bobrów i zachowaniem tam bobrowych. Gatunek obecny na łąkach pod Działdowem, Zakrzewem, niewielkie lokalne populacje rozmieszczone są między Nowym Dworem a Rudą oraz koło Lubowidza i Poniatowa. Średniej wielkości płaty siedlisk z tym gatunkiem są k. Młudzyna i Strzeszewa. Większe zagęszczenia tokujących samców spotykano między Obrębem a Bieżuniem. Duża liczba płatów siedlisk z tym gatunkiem rozmieszczona jest na	Ocena liczebności w SDF wynika z inwentaryzacji wykonanej w 2011r. oraz na podstawie terenowych prac uzupełniających w 2013r. Stopień rozpoznania gatunku dość dobry ze względu m.in. na wyznaczenie powierzchni próbnych i dokładną penetrację terenu.	gatunku (szczegółowa inwentaryzacja terenu w roku 2011, dane z lat wcześniejszych oraz uzupełnienie wiedzy o stanie gatunku w roku 2013) nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowych prac terenowych uzupełniających.

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk Stan populacji wg inwentaryzacji z 2011 r. (stan populacji zgodny z SDF z 2012 r.)	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
					<p>jednym z ciekawszych fragmentów obszaru naturalnego, pomiędzy Dąbrówką a Radzanowem. Poza tym kszyc występuje na łąkach pod Kobuszynem. Największy płat siedliska tego gatunku znajduje się na dużym obszarze łąk Grądkiem a Przychodem. Mniejsze ale ciekawe stanowiska są pod Dozinami, Michałowem, Ludwinowem, na łąkach graniczących ze stawami hodowlanym pod Rumoką, oraz w okolicy Łomi.</p> <p>Rozmieszczenie zaprezentowano na mapach siedlisk oraz stanowisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki</p>		

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk Stan populacji wg inwentaryzacji z 2011 r. (stan populacji zgodny z SDF z 2012 r.)	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
					PLB140008 (załącznik nr 7 i 8)		
4	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	C	ok. 1472 ha potencjalnych siedlisk lęgowych	7 stanowisk - 13 (15) par	Ostoja jest ważnym w skali Mazowsza miejscem występowania gatunku. Wciąż występują tutaj rozległe tereny łąkowe na których spotykano ten gatunek – w rejonie Strzeszewa, pomiędzy Obrębem a Bieżuniem, w okolicach Grądów, na rozległych „Łąkach Przyłaskich” i pod Bogurzynkiem, oraz pod Ludwinowem i Turzą Wielką. Stopień zachowania siedliska jest jednak niezadawalający – osuszone mokradła i zabagnienia. Rozmieszczenie zaprezentowano na mapach siedlisk oraz stanowisk	Stan rozpoznania DOBRY Ocena liczebności w SDF wynika z inwentaryzacji wykonanej w 2011r. oraz na podstawie terenowych prac uzupełniających w 2013r.	Ze względu na dobry stopień rozpoznania gatunku (szczegółowa inwentaryzacja terenu w roku 2011, dane z lat wcześniejszych oraz uzupełnienie wiedzy o stanie gatunku w roku 2013) nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowych prac terenowych uzupełniających.

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk Stan populacji wg inwentaryzacji z 2011 r. (stan populacji zgodny z SDF z 2012 r.)	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
					gatunków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008 (załącznik nr 7 i 8)		
5	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	B	ok. 988 ha potencjalnych siedlisk lęgowych	26 stanowisk - 63 (67) pary/samce	Gatunek występuje tutaj na obrzeżach torfianek i podmokłych łożowisk i w wielu miejscach jego występowanie jest ściśle związane z działalnością bobrów – m.in. poprzez utrzymanie tam bobrowych podnoszących poziom wód i występowanie zabagnień. Stanowiska tego gatunku znajdują się pod Działdowem, Zakrzewem, Księżym Dworem, Borkiem, Przystanią, Przełękiem Kościelnym i Małym, w okolicach Zdrojka, Łysej Góry, Ruskiej Góry, Poniatowa,	Stan rozpoznania DOBRY Ocena liczebności w SDF wynika z inwentaryzacji wykonanej w 2011r. oraz na podstawie terenowych prac uzupełniających w 2013r. Ostoja ma szczególne znaczenie jako ważne tereny lęgowe tego gatunku w skali kraju.	Ze względu na dobry stopień rozpoznania gatunku (szczegółowa inwentaryzacja terenu w roku 2011, dane z lat wcześniejszych oraz uzupełnienie wiedzy o stanie gatunku w roku 2013) nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowych prac terenowych uzupełniających.

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk Stan populacji wg inwentaryzacji z 2011 r. (stan populacji zgodny z SDF z 2012 r.)	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
					<p>w zakrzewieniach przy granicy obszaru na wysokości Krukowca i Młudzyna, w łożowisku pod Zimolzą. Dalej w ciekawym terenie w okolicy miejscowości Borki, na trofiankach pod Zgliczynem Kościelnym i wokół starorzeczy pod Radzanowem i Ratowem. Następnie w okolicy Luszewa, pod Bogurzynkiem. Natomiast największe i najciekawsze płaty siedlisk z tym gatunkiem, dla których wykazano największe liczebności i zagęszczenia śpiewających samców są zlokalizowane pomiędzy Ludwinowem, Popielarzami a Korbońcem.</p>		

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk Stan populacji wg inwentaryzacji z 2011 r. (stan populacji zgodny z SDF z 2012 r.)	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
					Rozmieszczenie zaprezentowano na mapach siedlisk oraz stanowisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008 (załącznik nr 7 i 8)		
6	A 371 Dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i>	C	ok. 991 ha potencjalnych siedlisk lęgowych	26 stanowisk - 65 (70) pary/samce	Gatunek silnie związany z dolinami rzek. Występował tutaj dość licznie w zakrzewieniach rozmieszczonych w dolnie Wkry i Mławki. Stanowiska zlokalizowane były koło miejscowości: Kisiny, Zakrzewo, Gnojenko, Prusinowo, Brudnice, Poniatowo, Biezuń, Gołuszyn, Radzanów, Zgliczyn-Witowy, Zgliczyn Pobodzy, Ratowo, Pączkowo, Przychód, Stołowo,	Stan rozpoznania DOBRY Ocena liczebności w SDF wynika z inwentaryzacji wykonanej w 2011r. oraz na podstawie terenowych prac uzupełniających w 2013r. Ostoja ma szczególne znaczenie jako ważne tereny lęgowe tego gatunku w skali kraju.	Ze względu na dobry stopień rozpoznania gatunku (szczegółowa inwentaryzacja terenu w roku 2011, dane z lat wcześniejszych oraz uzupełnienie wiedzy o stanie gatunku w roku 2013) nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowych prac terenowych uzupełniających.

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk Stan populacji wg inwentaryzacji z 2011 r. (stan populacji zgodny z SDF z 2012 r.)	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
					Bogurzynek, Michałowo, Głużek-Parcele, Rumoka, Dobra Wola, Turza Wielka, Borowe, Korboniec, Głużek. Rozmieszczenie zaprezentowano na mapach siedlisk oraz stanowisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008 (załącznik nr 7 i 8)		

Informacje zawarte w tabeli 2 zostały zweryfikowane na podstawie danych pochodzących ze szczegółowej penetracji terenu podczas inwentaryzacji obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki w 2011 r. oraz podczas kontroli terenowych w ramach tegorocznych prac na potrzeby opracowania planu zadań ochrony. Wizyty terenowe uzupełniające były przeprowadzone nie tylko na terenach objętych faktycznymi granicami obszaru, ale również penetrowano tereny potencjalnie atrakcyjne dla gatunków stanowiących przedmiot ochrony poza jego granicami – w najbliższym sąsiedztwie. W wyniku kontroli uzupełniających, oraz na podstawie dotychczasowej wiedzy i danych zebranych podczas licznych terenowych obserwacji w poprzednich latach wykryto kolejne stanowiska gatunków stanowiących przedmiot ochrony, oraz stanowiska innych gatunków – ważnych w skali kraju i regionu, chociaż nie kwalifikujących przedmiotowy obszar Natura 2000. W powyższej tabeli podane są więc

dane o liczbie stanowisk pochodzące z inwentaryzacji z roku 2011 oraz w nawiasach aktualna ocena liczebności – obejmująca szacunkową liczbę par/samców po weryfikacji i rozszerzeniu granic obszaru naturalnego. Szczegółowy zapis dotyczący zmiany granic oraz stan liczebności poszczególnych gatunków zapisany jest w SDF oraz przedstawiony jest na mapach. Stan rozpoznania gatunków jest dobry ze względu na dokładną inwentaryzację w roku 2011, dostępne dane oraz tegoroczne prace terenowe uzupełniające. Należy jednak monitorować stan populacji poszczególnych gatunków stanowiących przedmioty ochrony, wg wytycznych przedstawionych w poniższych tabelach dotyczących celów, działań i monitoringu z podejmowanych działań ochronnych.

2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych

Siedliska przyrodnicze nie są przedmiotem ochrony w OSO Doliny Wkry i Mławki

2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru

Gatunki roślin nie są przedmiotem ochrony w OSO Doliny Wkry i Mławki

2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru

A084 BŁOTNIAK ŁĄKOWY (*CIRCUS PYGARGUS*)

Opis gatunku

Ptaka drapieżny średniej wielkości, o długich i wąskich skrzydłach oraz długim ogonem. Wymiary: Długość ciała 41-52 cm, rozpiętość skrzydeł – 95-120 cm, masa ciała ok. 260 g (samiec) i ok. 370 g (samica). Wyraźny dymorfizm płciowy. Samce są nieznacznie mniejsze i smuklejsze, o przeważającym popielatym upierzeniu. Zakończenia skrzydeł mają czarne, zarówno z wierzchu, jak i od spodu. Ponadto przez wierzch skrzydeł biegnie czarny pas. Na spodzie skrzydeł są dwa czarne pasy. Samice są brązowe, z białą plamą u nasady ogona. Przylot na tereny łąkowe notuje się na przełomie kwietnia i maja. Często w bliskim sąsiedztwie gniazdować może kilka par tych ptaków.

Ryc.1. Błotniak łąkowy, dolina Mławki, Turza Wielka, fot. Krzysztof Antczak

W okresie około 2 tygodni poprzedzających przystąpienie do lęgu odbywają się efektowne toki samców, w tym również okresie samce polują i przynoszą samicom pokarm. Zwykle w drugiej połowie maja samica znosi od 3 do 5 (rzadziej 2 lub 6) białych jaj w gnieździe wybudowanym na ziemi. Przez około miesiąc tylko ona zajmuje się ich wysiadywaniem. Samiec w tym czasie donosi jej pokarm. Przekazywanie zdobyczy odbywa się zazwyczaj w locie (tzw. transfer), rzadziej pozostawiana jest ona na ziemi. Po wykluciu się piskląt, w pierwszych 2 tygodniach ich życia, zdobywaniem pokarmu zajmuje się wyłącznie samiec. Przekazuje pokarm samicy, a ta karmi pisklęta. Dopiero, gdy młode w gnieździe podrosną samica zaczyna polować w niedalekiej odległości od gniazda. Samce w tym czasie nadal polują a zdobycz przekazują samicy lub bezpośrednio przynoszą pisklętom do gniazda. Młode ptaki opuszczają gniazdo po około 4-5 tygodniach. Zwykle gniazdo opuszcza nie więcej niż 2-3 młode, rzadziej 4 a wyjątkowo 5. Przez kilka następnych tygodni są dokarmiane przez rodziców. W sierpniu, a najpóźniej na początku września ptaki odlatują do Afryki.

Siedliska gatunku

Pola – głównie uprawy pszenżyta i rzepaku , rzadziej łąki i torfowiska.

Ogólny stan zachowania gatunku w sieci Natura 2000

Na podstawie ostatnich badań zanotowano spadek o ok. 20 %. Znacząca część populacji gniazduje poza obszarami Natura 2000. Liczebność w ostatnich latach oceniana jest na 3000-3400 (na podstawie wyników MPD – Monitoringu Ptaków Drapieżnych).

Stan zachowania w obszarze specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki

W większości gniazduje na polach, a jego stanowiska są rozproszone. Tylko pojedyncze pary gniazdują na wpół naturalnych siedliskach (naturalne łąki bagienne), podobnych strukturą do biotopów zasiedlanych przez ten gatunek, przed skolonizowaniem krajobrazu rolniczego. W roku 2011 jego liczebność oceniono na 11 par lęgowych.

Zagrożenia gatunku

Prowadzenie prac rolniczych na polach (żniwa) i na łąkach (sianokosy) powodujące nieumyślne niszczenie lęgów. Drapieżnictwo ze strony lisa, wałęsających się psów i kotów, niektórych ptaków drapieżnych (głównie jastrzębia i błotniaka stawowego).

A122 DERKACZ (*CREX CREX*)

Opis gatunku:

Gatunek chruściela o braku wyraźnego dymorfizmu płciowego. Ptak ogólnie prążkowany, rdzawobrazowy z jaśniejszym, popielatym brzuchem. Najczęściej osobniki tego gatunku nie są widywane, a o ich obecności świadczy dość charakterystyczny głos w postaci terkoczącego „derr-derr”, wydawany przez samce. Długość ciała wynosi ok. 24-30 cm, waga ok. 120 – 160 g a rozpiętość skrzydeł osiąga 50 cm. W Polsce derkacz jest gatunkiem lęgowym. Na lęgowiska przylatuje na przełomie kwietnia i maja. Pierwsze przylatują samce, które zajmują terytoria lęgowe. Później dolatują do nich samice. Jaja składane są w gnieździe na ziemi w maju, a w przypadku drugiego lęgu także w okresie czerwca i lipca. Pisklęta opuszczają gniazda w dzień po wykluciu. Zdolność lotu osiągają po ok. miesiącu od wyklucia. Gatunek żywi się głównie drobnymi bezkręgowcami.

Ryc.2. Potencjalne siedlisko lęgowe derkacza, Bogurzynek, fot. Krzysztof Antczak

Siedliska gatunku

Preferuje tereny otwarte, stosunkowo żyzne i podmokłe, ekstensywnie użytkowane łąki i pastwiska, a także turzycowiska i ziołorośla. Szczególnie licznie występuje w dolinach nieuregulowanych rzek i strumieni, dla których charakterystyczne są okresowe wylewy. Może zasiedlać także środowiska bardziej przesuszone.

Stan zachowania w obszarze specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki

Inwentaryzacja z 2011 wykazała występowanie na w dolnie Wkry i Mławki objętych obszarem Natura 2000 około 122 samców, co stanowi 0,4% populacji krajowej. Derkacz jest sztandarowym gatunkiem na tym obszarze. Znajduje tutaj dogodne warunki do lęgów, na wielu obszarach łąkowych w dolinach obu rzek. Oczywiście stan liczebny samców w roku badań nie będzie się pokrywał rokrocznie, ponieważ gatunek ten podlega corocznym fluktuacjom liczebności – z danych własnych nie publikowanych na kilku powierzchniach na tym terenie, w poprzednich latach. Dość duża liczba samców w pełni odpowiada zasobności siedliska.

Zagrożenia gatunku

Utrata siedlisk lęgowych w wyniku zmiany reżimu hydrologicznego rzek, intensyfikacji rolnictwa bądź porzucania obszarów łąk i pastwisk. Na gatunek negatywnie oddziałuje także mechanizacja i intensyfikacja rolnictwa oraz presja drapieżników.

A153 KSZYK (*GALINAGO GALINAGO*)

Opis gatunku:

Gatunek średniego ptaka z rodziny bekasowatych *Scolopacidae*. Brak wyraźnego dymorfizmu płciowego i wiekowego. Upierzenie ptaków jest ciemnobrązowe i dobrze wtapia się w otoczeniu. Krótka szyja i nogi. Dziób długi i prosty. Długość ciała ok. 25-27 cm, waga ok. 70 – 180g, a rozpiętość skrzydeł sięga 37-45 cm. W Polsce jest gatunkiem lęgowym. Przylatuje w marcu i kwietniu. Charakterystyczny głos – tzw. beczenie wydaje już wczesną wiosną podczas lotu tokowego – głos wibrujących sterówek. Typowym głosem tego gatunku jest podczas spłoszenia „kszyk kszyk”. Gniazdo w kępie turzyc lub traw. Dwa lęgi w roku – w kwietniu i w lipcu. Jaja wysiadywane są przez około 3 tygodnie. Pisklęta usamodzielniają się po około 4 tygodniach. Pożywienie stanowią bezkręgowce.

Siedliska gatunku

Gatunek podczas lęgów spotykany na bagnach, mokradłach, torfowiskach, podmokłych łąkach oraz podobnych wilgotnych biotopach. Prowadzi skryty tryb życia, przemieszczając się wśród gęstej roślinności szuwarowej.

Ogólny stan zachowania w sieci Natura 2000

Kszyk w całym kraju pozostaje jednym z licznie gniazdujących siewkowców, chociaż na wielu obszarach jego liczebność spada. Podobnie jak derkacz ptak ten gniazduje na wielu obszarach Natura 2000. Jego dokładna liczebność jest wciąż mało poznana, jedynie w południowej i zachodniej części kraju szacuje się na około 3000 par, na pozostałym obszarze jego liczebność jest kilkukrotnie wyższa.

Ryc. 3. Kszyk, dolina Mławki, Głuźek, fot. Krzysztof Antczak

Stan zachowania w obszarze specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki

Podczas obserwacji prowadzonych w ramach inwentaryzacji tego obszaru stwierdzono 190 samców, co stanowi około 1% populacji krajowej. Był spotykany na wielu obszarach podmokłych, głównie łąkach, zabagnieniach i innych biotopach wilgotnych.

Zagrożenia gatunku

Nadal jest to jeden z najliczniej gniazdujących w naszym kraju ptaków siewkowych. W wielu regionach Polski jego liczebność spadła. Zagroża mu osuszanie terenów podmokłych, zarastanie siedlisk przez wysoką roślinność, zaprzestawanie koszenia łąk.

A160 KULIK WIELKI (*NUMENIUS ARQUATA*)

Opis gatunku:

Duży, szarobrazowy ptak siewkowy, z charakterystycznym długim i wygiętym ku dołowi dziobem, u którego brak wyraźnego dymorfizmu płciowego. Długość ciała około 60 cm, waga około 500 – 1350 g, rozpiętość skrzydeł 80- 110 cm. W Polsce kulik wielki jest bardzo nielicznie lęgowym gatunkiem w Polsce, rozmieszczonym wyspowo. Przylatuje w marcu i kwietniu. Głos to fletowy melancholijny gwizd „kuuli”, natomiast wiosną w miejscu lęgów pieśń to najpierw cedzące dźwięki, a potem perlisty trzel. Gniazdo stanowi dołek w ziemi, w kępie turzycy pośrodku łąki, torfowiska lub w podobnym biotopie wilgotnym. Jeden lęg w kwietniu. Jaja wysiadywane przez około 26-30 dni. Zdolność do lotu pisklęta uzyskują w wieku 5-6 tygodni. Pokarm stanowią głównie bezkręgowce, ale jesienią spory udział w pożywieniu stanowi pokarm roślinny – m.in. nasiona.

Ryc. 4. Kulik wielki, dolina Wkry, Biezuń, fot. Krzysztof Antczak

Siedliska gatunku

W trakcie lęgów spotykany na podmokłych łąkach, wilgotnych pastwiskach, terenach bagiennych, otwartych torfowiskach. Natomiast na przelotach widywany w wielu regionach kraju – również w typowym krajobrazie rolniczym – na polach uprawnych.

Ogólny stan zachowania w sieci Natura 2000

Kulik wielki jest związany z rozległymi obszarami łąk i pastwisk. W wielu regionach w Polsce w tym na obszarach naturalnych nie występuje. Stan polskiej populacji szacuje się na około 650-700 par, choć tendencja jest spadkowa. Na Mazowszu największa populacja występuje na obszarze naturalnym w dolinie Omulwi i Płodownicy. Na Mazowszu również obszar Natura 2000 doliny Wkry i Mławki stanowi ważną ostoję tego gatunku.

Stan zachowania w obszarze specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki

W trakcie prac terenowych w roku 2011 na obszarze naturalnym Doliny Wkry i Mławki stwierdzono 13 par lęgowych, co stanowi około 2% populacji krajowej. Na badanym terenie był związany z rozległymi obszarami łąkowymi o charakterze półnaturalnym, głównie w środkowej części terenu badań.

Zagrożenia gatunku

Głównym zagrożeniem jest niszczenie siedlisk tego gatunku, oraz zmiana gospodarki rolnej na bardziej intensywnej. Dodatkowo innymi zagrożeniami jest wczesny termin pokosu, osuszanie terenów podmokłych, upraszczanie struktury roślinności poprzez podsiewanie szlachetnymi gatunkami traw.

A272 PODRÓŻNICZEK (*LUSCNIA SVECICA*)

Opis gatunku:

Gatunek małego, smukłego, wędrownego ptaka wróblowego o wyraźnej białawej brwi i rdzawoczerwonych bokach nasady ogona. Samiec z niebieskim śliniakiem podkreślonym od dołu czarno białą i rdzawą półbrozą. U podgatunku występującego m.in. w Polsce (*cyanecula*) na niebieskim śliniaku znajduje się mała biała plamka lub czasami jej brak. Długość ciała 13-14 cm, waga około 15-20 g, rozpiętość skrzydeł około 23 cm. W Polsce podróżniczek jest średnio licznym ptakiem lęgowym lokalnie na wschodzie i w środkowej części kraju. Natomiast skrajnie nieliczny lub wygasły w południowej i południowo zachodniej części. Przylatuje w marcu-kwietniu, czasem nieco później. Pieśń podróżniczka rozpoczyna się powtarzaniem triu, potem następuje przejście w potok melodyjnych, ewentualnie zgrzytliwych dźwięków, często z naśladownictwami. Gniazdo na ziemi w kępie turzyc lub dość nisko w krzewie, dobrze ukryte wśród roślinności zielnej. Wyprowadza 1-2 lęgi

w roku. Jaja są wysiadywane przez około 2 tygodnie, również po 2 tygodniach pisklęta opuszczają gniazdo. Odżywia się owadami.

Ryc. 5. Podróżniczek, dolina Wkry, Księży Dwór, fot. Krzysztof Antczak

Siedliska gatunku

Występuje na różnych obszarach podmokłych, np. wzdłuż rzek i zbiorników wodnych, na turzycowiskach i trzcinowiskach na których występują krzewy, pojedyncze drzewa i grupki drzew i krzewów, również na skrajach olsów, graniczących z terenami bagiennymi, szuwarami itp.

Ogólny stan zachowania w sieci Natura 2000

Podróżniczek w dużej mierze związany jest z dolinami dużych rzek, występując również na wielu obszarach naturalnych i stanowiąc tam jeden z przedmiotów ochrony. Liczebność polskiej populacji nieznana ze względu na brak danych, lub ich fragmentaryczność z wielu obszarów. Najważniejsze regionalne populacje znajdują się w dolinie Biebrzy, dolinie górnej Noteci, na Międzyodrzu, w dolinie środkowej Narwi, nad jeziorem Karaś oraz na Lubelszczyźnie. Na pozostałej części kraju związany jest z dolinami Wisły, Bugu, Narwi i ich większymi dopływami. Poza tym występuje w dużym rozproszeniu pojedynczych par w odpowiednim biotopie.

Stan zachowania w obszarze specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki

Liczebność podróżniczka na terenie ostoi oszacowano na podstawie śpiewających samców, których liczba w trakcie kontroli terenowych

w 2011 roku wyniosła 63, co stanowi 3,5% - 4,8% populacji krajowej. Gatunek ten gniazduje tutaj na obrzeżach torfianek i podmokłych łożowisk, na skraju olsów.

Zagrożenia gatunku

Główne zagrożenia to utrata obszarów lęgowych poprzez osuszanie terenów podmokłych i regulację rzek oraz przekształcanie łożowisk, wycina olsów, sukcesja roślinna itp.

A371 DZIWONIA (*CARPODACUS ERYTHRINUS*)

Opis gatunku:

Nieduży ptak wróblowy, wielkości gila. Dorosły wybarwiony samiec jest charakterystycznie ubarwiony – czerwona głowa, pierś i kuper. Młode samce i samice o niepozornym szaro-oliwkowym ubarwieniu. Długość ciała 13,5-15 cm, waga około 21 g, rozpiętość skrzydeł około 25 cm. W Polsce dziwonia jest nielicznym, lokalnie średniolicznym ptakiem lęgowym kraju. Należy do naszych najpóźniejszych migrantów - przylatuje w końcu maja, odlatuje już w sierpniu. Piosenka jest dość charakterystyczna, przypomina pogwizdywanie złożone z kilku rytmicznych dźwięków. Gniazdo zakładane jest dość nisko w krzewie, w gęstej roślinności lub w gęstym drzewku.

Ryc. 5. Dziwonia, dolina Mławki, stawy rybne k. Rumoki, Krzysztof Antczak

Wyprowadza 1 lęg w roku – w czerwcu. Jaja są wysiadywane przez około 12 dni. Dziwonia jest typowym gniazdownikiem – pisklęta przebywają w gnieździe ok. 12 dni. Na pokarm dziwonii składają się głównie nasiona, pędy, rzadziej owady.

Siedliska gatunku

Występuje w półotwartym krajobrazie - w dolinach rzecznych, w których występują kępy drzew i krzewów. Spotykana jest na obrzeżach jezior i stawów hodowlanych z bogatą i urozmaiconą choćby pojedynczymi drzewami i krzewami linią brzegową, również na obrzeżach wilgotnych lasów liściastych.

Ogólny stan zachowania w sieci Natura 2000

Gatunek w dużej mierze związany z siedliskami w dolinach rzek. Podobnie jak podróżniczek występuje na wielu obszarach naturalnych. Między innymi właśnie w dolnie Wkry i Mławki, w dolnie Omulwii i Płodownicy. Populacja krajowa jest nieliczna, ale liczebność całkowita nieznana, m.in. ze względu na brak metodycznych badań poświęconych temu gatunkowi. Podczas inwentaryzacji w 2011 na przedmiotowym obszarze stosowano metodę liczenia śpiewających samców podczas spływu kajakiem. W wielu miejscach jest to gatunek średnio liczny i obecnie jest trend wzrostowy populacji.

Stan zachowania w obszarze specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki

Na przedmiotowym obszarze podczas badań w 2011 roku oraz podczas terenowych wizyt uzupełniających oszacowano liczbę śpiewających samców na 65 – 70. Gatunek ten występował dość regularnie wzdłuż dolin Wkry, a w mniejszym stopniu Mławki i związany był z obecnością kęp krzewów.

Zagrożenia gatunku

Podobnie jak w przypadku podróżniczka - główne zagrożenia to utrata obszarów lęgowych poprzez osuszanie terenów podmokłych i regulację rzek oraz przekształcanie łożowisk, wycinanie krzewów, pojedynczych drzew i kęp roślinności krzewiastej.

Moduł B

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Gatunki	Kod Natura	Numer platu siedliska Nr (nr GUID wg PIK)	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska /gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
1	Blotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	A084	(22b5); (c1bd); (4493)	Stan populacji	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	FV	FV	U1	U1	Stanowiska położone na rozległych obszarach łąkowych, podobna struktura siedliska. Przy racjonalnym gospodarowaniu istnieją szanse zachowania gatunku w tych płatach.
				Stan siedliska		FV	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		FV	U1			
2	Blotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	A084	(2893); (8fc7)	Stan populacji	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	FV	FV	U1	U1	Jedno stanowisko położone tuż przy dolnie Wkry, drugie na obszarach rolniczych pod Szreńskiem. Po weryfikacji ustalono że siedliska podlegają ciągłym zmianom, w wyniku czego w przyszłości może dojść do zaniku gatunku w tych płatach.
				Stan siedliska		FV	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		U1	U1			
3	Blotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	A084	(eaa5)	Stan populacji	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	FV	FV	U1	U1	Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat nie jest pewne, ale jest prawdopodobne o ile uda się zapobiec istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.
				Stan siedliska		U1	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		U1	U1			
4	Blotniak	A084	(7f40); (c86b);	Stan populacji	brak wskaźników	FV	FV	FV	U1	Najlepiej rokujące stanowiska o wyjątkowo dobrych parametrach
				Stan siedliska		FV	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Gatunki	Kod Natura	Numer platu siedliska Nr (nr GUID wg PIK)	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, U1, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, U1, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowisk a wg skali FV, U1, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska /gatunku wg skali FV, U1, U2, XX	Uwagi
	łukowy <i>Circus pygargus</i>		(a6b5)	Perspektywy ochrony/zachowania	w PMS – ocena ekspercka	FV	FV			siedliska, małym wpływie zagrożeń i dużych szansach na przetrwanie.
5	Blotniak łukowy <i>Circus pygargus</i>	A084	(bf46)	Stan populacji	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	U1	U1	U1		Stanowisko położone w typowym krajobrazie rolniczym. Dobre parametry siedliska, ale stanowisko izolowane, stąd szanse zachowania gatunku małe.
				Stan siedliska		FV	FV			
6	Blotniak łukowy <i>Circus pygargus</i>	A084	(b229)	Perspektywy ochrony/zachowania	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	FV	U1	U1		Stanowisko położone na ciekawym terenie pomiędzy Bogurzynkiem a Dozinami. Potencjał siedliska duży, istnieją szanse na rozwój populacji, ale należałoby ograniczyć zagrożenia.
				Stan populacji		FV	FV			
7	Derkacz <i>Crex crex</i>	A122	(0efb); (0fd1); (99b6); (309f); (d792); (c2ed)	Stan populacji	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	FV	U1	U1	U1	Mimo że po weryfikacji parametry populacji wskazywały na zmniejszenie liczebności to biorąc pod uwagę potencjał tych płatów siedliska oraz fluktuacje liczebności gatunku to istnieją duże szanse na zachowanie i rozwój tych subpopulacji.
				Stan siedliska		FV	FV			
8	Derkacz <i>Crex crex</i>	A122	(8d20)	Perspektywy ochrony/zachowania	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	U1	U2	U1		Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat nie jest pewne, ale jest prawdopodobne o ile uda się zapobiec istniejącym negatywnym oddziaływaniom i
				Stan populacji		U1	U1			
						U1	U1			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Gatunki	Kod Natura	Numer platu siedliska Nr (nr GUID wg PIK)	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, U1, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, U1, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowisk a wg skali FV, U1, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska /gatunku wg skali FV, U1, U2, XX	Uwagi
										przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.
9	Derkacz <i>Crex crex</i>	A122	(d707)	Stan populacji	brak wskaźników w PMŚ – ocena ekspercka	U1	U1	U1		Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat nie jest pewne, ale jest prawdopodobne o ile uda się zapobiec istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.
				Stan siedliska		U1	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		U1	U1			
10	Derkacz <i>Crex crex</i>	A122	(bc26); (3254); (08df); (c0fd); (950fe)	Stan populacji	brak wskaźników w PMŚ – ocena ekspercka	FV	FV	U1		Ciekawe siedliska o dobrych parametrach stanu, jedynie pogarszająca się nieco struktura siedliska i sposób użytkowania gruntów może wpłynąć jako czynnik hamujący rozwój populacji.
				Stan siedliska		FV	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		FV	FV			
11	Derkacz <i>Crex crex</i>	A122	(3af5); (a193)	Stan populacji	brak wskaźników w PMŚ – ocena ekspercka	FV	FV	U1		Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat nie jest pewne, ale jest prawdopodobne o ile uda się zapobiec istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.
				Stan siedliska		U1	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		FV	U1			
12	Derkacz <i>Crex crex</i>	A122	(ee88); (82fd); (2c33)	Stan populacji	brak wskaźników w PMŚ – ocena ekspercka	U1	U1	U1		Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat nie jest pewne, ale jest prawdopodobne o ile uda się zapobiec istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym
				Stan siedliska		FV	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		U1	U1			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Gatunki	Kod Natura	Numer platu siedliska Nr (nr GUID wg PIK)	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, U1, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, U1, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowisk a wg skali FV, U1, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska /gatunku wg skali FV, U1, U2, XX	Uwagi
										zagrożeniom.
13	Derkacz <i>Crex crex</i>	A122	(ade3); (dd4e); (fefd); (a4f5); (153b); (f0a5); (21fb)	Stan populacji Stan siedliska Perspektywy ochrony/zachowania	brak wskaźników w PMŚ – ocena ekspercka	FV FV FV	FV FV FV	FV		Wszystkie wymienione płaty siedlisk charakteryzują się dużą powierzchnią oraz dużą liczbą odżywiających się samców. Na tych powierzchniach corocznie notuje się duże zagęszczenie derkacza. W porównaniu do innych płaty siedlisk o wyjątkowo dobrych parametrach i walorach.
14	Derkacz <i>Crex crex</i>	A122	(d737)	Stan populacji Stan siedliska Perspektywy ochrony/zachowania	brak wskaźników w PMŚ – ocena ekspercka	FV FV U1	U1 FV U1	U1		Płat zlokalizowany na łące pomiędzy strefą ekotonalną a zakrzewieniami w dolnie Wkry. Mała izolowana populacja.
15	Derkacz <i>Crex crex</i>	A122	(4491)	Stan populacji Stan siedliska Perspektywy ochrony/zachowania	brak wskaźników w PMŚ – ocena ekspercka	FV FV FV	FV U1 U1	U1		Kilka odżywiających się samców – niestety w zarastającym siedlisku - ze względu na obecność zarośli i zakrzewień w dolinie Wkry.
16	Derkacz <i>Crex crex</i>	A122	(83f5)	Stan populacji Stan siedliska Perspektywy ochrony/zachowania	brak wskaźników w PMŚ – ocena ekspercka	FV FV FV	U1 U1 U1	U1		Dzielenie działek, zmiana struktury użytkowania gruntów oraz sukcesja roślinna w kilku miejscach tego płata zagrażają tej małej populacji mimo rozległości płata.
17	Derkacz <i>Crex crex</i>	A122	(f7de)	Stan populacji Stan siedliska	brak wskaźników	U1 FV	U1 U1	U1		Średniej wielkości płat z małą liczbą derkaczy na skraju większego

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Gatunki	Kod Natura	Numer platu siedliska Nr (nr GUID wg PIK)	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, U1, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, U1, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowisk a wg skali FV, U1, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska /gatunku wg skali FV, U1, U2, XX	Uwagi
				Perspektywy ochrony/zachowania	w PMS – ocena ekspercka	FV	U1			kompleksu leśnego. Zagrożenie sukcesja roślinną.
18	Kszyk <i>Galinago galinago</i>	A153	(5e0d); (2948); (62dd); (9c5e); (bc38); (4014); (612d); (430d); (c1ee)	Stan populacji	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	FV	FV	FV	U1	Idealne płaty siedlisk, duże powierzchnie, odpowiedni wciąż jeszcze stan wody, spore lokalne populacje z dużą liczbą tokujących samców. Dobre parametry i duże szanse na zachowanie i rozwój tych populacji.
			Stan siedliska	FV		FV				
19	Kszyk <i>Galinago galinago</i>	A153	(098c); (54c0)	Stan populacji	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	U1	U1	U1	U1	Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat nie jest pewne, ale jest prawdopodobne o ile uda się zapobiec istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.
				Stan siedliska		FV	U1			
20	Kszyk <i>Galinago galinago</i>	A153	(63ef); (75ae); (3ed5); (a844); (8a50); (c02a)	Stan populacji	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	FV	U1	U1	U1	Średniej wielkości płaty siedlisk. Lokalnie spore zagęszczenia tokujących samców. Siedliska w dobrym stanie.
				Stan siedliska		FV	FV			
21	Kszyk <i>Galinago galinago</i>	A153	(0e36)	Stan populacji	brak wskaźników	FV	U1	U1	U1	Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat nie jest
				Stan siedliska		FV	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Gatunki	Kod Natura	Numer platu siedliska Nr (nr GUID wg PIK)	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, U1, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, U1, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowisk a wg skali FV, U1, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska /gatunku wg skali FV, U1, U2, XX	Uwagi
	<i>galinago</i>			Perspektywy ochrony/zachowania	w PMS – ocena ekspercka	FV	U1			pewne, ale jest prawdopodobne o ile uda się zapobiec istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.
22	Kszyk <i>Galinago galinago</i>	A153	(e2d6); (4442)	Stan populacji	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	U1	U1	U1		Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat nie jest pewne, ale jest prawdopodobne o ile uda się zapobiec istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.
				Stan siedliska		FV	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		U1	U1			
23	Kszyk <i>Galinago galinago</i>	A153	(d8ee); (b58f); (a2e8)	Stan populacji	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	FV	U1	U1		Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat nie jest pewne, ale jest prawdopodobne o ile uda się zapobiec istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.
				Stan siedliska		FV	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		FV	U1			
24	Kszyk <i>Galinago galinago</i>	A153	(e310); (8993); (d0ab); (04e6); (45e6); (f593)	Stan populacji	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	FV	FV	U1		Różnej wielkości płyty siedlisk o małych po średnie. Mimo pogarszających się parametrów siedliska gatunku wciąż spore lokalne zagęszczenia tokujących samców.
				Stan siedliska		FV	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		FV	FV			
25	Kszyk <i>Galinago</i>	A153	(5f98); (4e3e);	Stan populacji	brak wskaźników	FV	U1	U1		Średniej wielkości płyty siedlisk niestety ze zmniejszającą się liczbą
				Stan siedliska		FV	U1			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Gatunki	Kod Natura	Numer platu siedliska Nr (nr GUID wg PIK)	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, U1, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, U1, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowisk a wg skali FV, U1, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska /gatunku wg skali FV, U1, U2, XX	Uwagi
	<i>galinago</i>		(cfec)	Perspektywy ochrony/zachowania	w PMS – ocena ekspercka	FV	FV			tokujących samców i zagrożeniem sukcesją roślinną.
26	Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	A160	(0ac7); (ba7b); (ac16)	Stan populacji	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	FV	U1	U1	U1	Pojedyncze pary, w zmieniającym się siedlisku. Zagrożenia melioracjami (szczególnie płat 1) oraz zmianą struktury użytkowania gruntów.
				Stan siedliska		FV	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		FV	U1			
27	Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	A160	(73d3); (a7ff); (6655)	Stan populacji	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	FV	U1	U1	U1	Rozległe płaty z pojedynczymi izolowanymi stanowiskami – potencjał siedliska istnieje, choć siedliska również w tych płatach ulegają przekształceniom. Ze względu na rozległość łąk oraz działania ochronne, które mogą być realizowane w ramach PZO istnieją duże szanse na zachowanie i rozwój tych populacji.
				Stan siedliska		FV	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		FV	FV			
28	Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	A160	(36f6)	Stan populacji	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	FV	FV	FV	FV	Najciekawszy płat siedliska kulika na terenie przedmiotowego obszaru. Skupisko par lęgowych i bardzo dobre parametry siedliska oraz duże szanse zachowania gatunku.
				Stan siedliska		FV	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		FV	FV			
29	Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	A272	(d588)	Stan populacji	brak wskaźników w PMS – ocena	U1	FV	U1	U1	Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat nie jest pewne, ale jest prawdopodobne o ile uda się zapobiec istniejącym
				Stan siedliska		U1	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		U1	U1			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Gatunki	Kod Natura	Numer platu siedliska Nr (nr GUID wg PIK)	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, U1, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, U1, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowisk a wg skali FV, U1, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska /gatunku wg skali FV, U1, U2, XX	Uwagi
				wania	ekspercka					negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.
30	Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	A272	(57d9); (4521); (2f7f); (303b); (bde); (a4fe); (d526)	Stan populacji	brak wskaźników w PMŚ – ocena ekspercka	FV	FV	FV		Wyjątkowo dobre siedliska z dużą liczbą śpiewających samców – duże zagęszczenie populacji. Populacje, które istnieją już tutaj bardzo długo. Na razie bardzo małe zmiany w strukturze siedliska.
				Stan siedliska		FV	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		FV	FV			
31	Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	A272	(4881); (177c); (d5ab), (bd51)	Stan populacji	brak wskaźników w PMŚ – ocena ekspercka	FV	U1	U1	Stan siedliska oraz szanse zachowania tych populacji dobre. Siedlisko zdolne „pomieścić” większą liczbę par lęgowych.	
				Stan siedliska		FV	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		FV	FV			
32	Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	A272	(406f); (82ec); (bb2a)	Stan populacji	brak wskaźników w PMŚ – ocena ekspercka	FV	U1	U1	Niewielkie populacje, ale znane tutaj od kilku lat i utrzymujące swoją liczebność na stałym poziomie mimo przekształceń w siedliskach.	
				Stan siedliska		FV	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		FV	FV			
33	Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	A272	(77b4); (4016)	Stan populacji	brak wskaźników w PMŚ – ocena ekspercka	FV	FV	U1	Ze względu na obecnie duże zmiany w siedliskach szanse zachowania gatunku w tych płatach dużo mniejsze.	
				Stan siedliska		FV	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		FV	U1			
34	Podróżniczek <i>Luscinia</i>	A272	(6623)	Stan populacji	brak wskaźników	FV	U1	U1	Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat nie jest	
				Stan siedliska		U1	U1			

Przedmioty ochrony objęte Planem										
Lp.	Gatunki	Kod Natura	Numer platu siedliska Nr (nr GUID wg PIK)	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, U1, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, U1, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, U1, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska /gatunku wg skali FV, U1, U2, XX	Uwagi
	<i>svecica</i>			Perspektywy ochrony/zachowania	w PMS – ocena ekspercka	FV	U1			pewne, ale jest prawdopodobne o ile uda się zapobiec istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.
35	Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	A272	(29f4); (525f); (e2ac); (37d9); (6d00); (7a1a), (149b); (cf89)	Stan populacji	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	FV	U1	U1		Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat nie jest pewne, ale jest prawdopodobne o ile uda się zapobiec istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.
				Stan siedliska		FV	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		FV	U1			
36	Dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i>	A371	Wszystkie stanowiska	Stan populacji	brak wskaźników w PMS – ocena ekspercka	FV	FV	FV	FV	Zaniechanie melioracji i odwodnienia oraz utrzymanie odpowiedniej ilości zakrzewień powoduje utrzymanie gatunku na odpowiednio wysokim poziomie.
				Stan siedliska		FV	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		FV	FV			

KRYTERIA OCENY JAKOŚCI I WIELKOŚCI SIEDLISK POSZCZEGÓLNYCH GATUNKÓW

Na podstawie informacji opartych na kilkunastoletnich wizytach w terenie – zarówno podczas metodycznych badań jak i przypadkowych liczeń i obserwacji dokonano oceny jakości i wielkości siedlisk poszczególnych gatunków z podziałem na płaty. Dodatkowo zestawiono najnowsze informacje zebrane na monitorowanych płatach siedlisk w roku 2013 – podczas opracowywania celów i działań do Planu Zadań Ochronnych. Ważnym elementem była również analiza wszelkich, dostępnych materiałów publikowanych jak i nie publikowanych na temat występowania gatunków stanowiących przedmiot ochrony oraz jakości, wielkości i zróżnicowaniu ich siedlisk na Obszarze Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki. Pośród kilku charakterystycznych typów siedlisk wyróżniono tutaj dobrze wykształcone i zachowane płaty, ale również małe płaty o dużych zaburzeniach, czy też płaty z małą liczbą osobników poszczególnych gatunków – przedmiotów ochrony.

ROZMIESZCZENIE I STAN GATUNKÓW STANOWIĄCYCH PRZEDMIOT OCHRONY BYŁY DOBRZE POZNANE.

1. Dane siedlisko uznawane było jako potencjalne siedlisko poszczególnych gatunków stanowiących przedmiot ochrony:

- ⇒ jeśli spełniało podstawowe wymagania siedliskowe danego gatunku,
- ⇒ na podstawie szczegółowej metodycznej inwentaryzacji przedmiotowego obszaru wykonanej w 2011 roku,
- ⇒ jeśli pojedyncze osobniki danego gatunku widywane były tutaj systematycznie w ciągu kilku lat,
- ⇒ jeśli stwierdzano w danym płacie duże zagęszczenie gatunku w 1 roku badawczym,
- ⇒ na podstawie najnowszych informacji z roku 2013 podczas prac terenowych nad opracowaniem PZO,
- ⇒ na podstawie dostępnych źródeł literaturowych, informacji własnych niepublikowanych, oraz informacji ustnych i innych źródeł,

2. Do oceny jakości (struktury i funkcji) siedliska posługiwano się kryteriami w postaci parametrów siedliska zawartych w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r.

- FV (właściwy) – charakteryzował powierzchnię stabilną lub jej wzrost, a także brak znaczących zmian w strukturze przestrzennej siedliska na stanowisku
- U1 (niezadawalający) - charakteryzował powierzchnię typowego siedliska gatunku, która ulega stopniowemu zmniejszaniu się lub obserwuje się znaczące zmiany w jego strukturze przestrzennej, zmiany obserwuje się na powierzchni mniejszej niż 1 %.
- U2 (zły) – charakteryzował powierzchnię o dużym przekształceniu i zanikowi jej typowej struktury, tj., utrata 1 % siedliska w ciągu roku lub duże zmiany w strukturze przestrzennej.

3. Cechy siedlisk i płatów siedlisk błotniaka łąkowego, warunkujące ich uwzględnienie w Planie Zadań Ochronnych

- tereny otwarte, w krajobrazie rolniczym z dominującymi uprawami zbóż, rzadziej rzepaku, na których do tej pory stwierdzany był błotniak – również w roku opracowania PZO, dodatkowo obszary z niską roślinnością na terenach żerowiskowych – występowanie łąk kośnych, ściernisk itp.

- 4. Cechy siedlisk i płatów siedlisk derkacza, warunkujące ich uwzględnienie w Planie Zadań Ochronnych**
- tereny otwarte i półotwarte na których do tej pory stwierdzany był derkacz – również w roku opracowania PZO, głównie ekstensywnie użytkowane duże obszary łąk, w dolinach rzeki Wkry i Mławki, ale także płaty siedlisk z niewielką liczbą samców, turzycowiska itp., a także wybrane skraje pól uprawnych.
- 5. Cechy siedlisk i płatów siedlisk kulika wielkiego, warunkujące ich uwzględnienie w Planie Zadań Ochronnych**
- tereny otwarte na których do tej pory stwierdzany był kulik wielki – również w roku opracowania PZO, głównie były to ekstensywnie użytkowane rozległe obszary łąk o różnym stopniu wilgotności, pozbawione kęp zadrzewień i krzewów.
- 6. Cechy siedlisk i płatów siedlisk kszyka, warunkujące ich uwzględnienie w Planie Zadań Ochronnych**
- tereny otwarte i półotwarte na których do tej pory stwierdzany był kszyk – również w roku opracowania PZO, ekstensywnie użytkowane podmokłe łąki, turzycowiska itp., istotną była obecność wody w siedlisku, miejsca zabagnione, obszary podmokłe wokół starorzeczy, ponieważ gatunek ten preferuje bardziej wilgotne siedliska, niż derkacz, czy kulik wielki.
- 7. Cechy siedlisk i płatów siedlisk podrózniczka, warunkujące ich uwzględnienie w Planie Zadań Ochronnych**
- dolina rzeki oraz obecność torfianek na których do tej pory stwierdzany był podrózniczek – również w roku opracowania PZO, dodatkowo ważną była obecność szuwarów, miejscami małych fragmentów lasów bagiennych, obecność stawów hodowlanych, a także zróżnicowanie roślinności - strefy ekotonalne. Jednym z głównych kryteriów wyboru siedliska była również obecność wody w siedlisku oraz zakrzewień wzdłuż rowów melioracyjnych, a także oczka wodne z wiklinowiskami.
- 8. Cechy siedlisk i płatów siedlisk dziwonii, warunkujące ich uwzględnienie w Planie Zadań Ochronnych**
- doliny rzek Wkry i Mławki na odcinkach których do tej pory stwierdzana była dziwonja – również w roku opracowania PZO, do tego tereny półotwarte, dużo rzadziej obrzeża lasów liściastych. Ważnym czynnikiem jak przypadku podrózniczka była obecność wody w siedlisku, a także zakrzewień. Gatunek generalnie rozmieszczony był wzdłuż rzek Wkry i Mławki i w ich najbliższym sąsiedztwie.
Wielkość płatu była uzależniona od struktury siedliska na danym obszarze oraz od zagęszczenia par, bądź odzywających-tokujących samców. Na małych płatach sierzono z reguły pojedyncze pary, bądź siedlisko było na tyle przekształcone – np. zarośnięte krzewami itp., że traciło cechy siedliska charakterystycznego dla danego gatunku. Duże płaty były wyznaczane tam gdzie siedlisko na dużej powierzchni charakteryzowało się podobną strukturą, bądź małymi przekształceniami, lub gdzie gatunek występował w dużym zagęszczeniu i w dużej liczbie par. Poszczególne płaty dzieliły od siebie różne bariery przestrzenne w krajobrazie rolniczym, jak np. lasy, wsie i osady, zabudowa itp. Inną barierą do wydzielenia różnych płatów była odległość stwierdzeń poszczególnych osobników – par od siebie. Płaty siedlisk na których w ciągu wieloletnich obserwacji nie stwierdzano gatunku, lub były to tylko jednoroczne sporadyczne obserwacje pojedynczych par-ptaków nie były uwzględniane. Większość siedliska danego gatunku została dokładnie przeanalizowana, a wybór płatów – ich wielkość i ocena jakości dokładnie dobrana do rzeczywistej

wartości danego płatu dla gatunku i jego populacji dla całego obszaru naturalnego. Wielkość płatów dla gatunków rzadkich, których populacje nie przekraczały kilkunastu par, charakteryzowała się dużą powierzchnią – np. w przypadku kulika wielkiego. Dla tego gatunku wyznaczone płaty charakteryzowały się dużą powierzchnią łąk kośnych, pozbawionych zadrzewień i zakrzewień, a także zabudowy. W przypadku błotniaka łąkowego płaty były wyznaczone na podstawie stwierdzeń ptaków widzianych w porze lęgowej, ponieważ utrudnione byłoby wyszukiwanie gniazd. Dla tego gatunku brano pod uwagę również tereny żerowiskowe. Liczba par błotniaka, podobnie jak w przypadku kulika wielkiego była relatywnie mniejsza jak w przypadku innych gatunków stanowiących przedmiot ochrony i w zasadzie utrzymywała się na niezmiennym poziomie od kilku lat i w tych samych płatach siedlisk, co również potwierdziły prace terenowe w 2013 roku na opracowaniu PZO. Na podstawie więc obserwacji błotniaka łąkowego w jego siedlisku, oraz analizy struktury siedliska wytypowano poszczególne – płaty. Dla derkacza – gatunku, który dość licznie występuje na przedmiotowym obszarze, płaty typowane były na podstawie ilości samców, struktury siedliska i barier przestrzennych w siedlisku, wspólnych cech płata, odległości pomiędzy kolejnymi odzywającymi się samcami. U kszyka kryteria wyboru płata i jego wielkości były podobne jak u derkacza – liczba tokujących samców – zagęszczenie, odległość pomiędzy kolejnymi tokującymi samcami, czy bariery przestrzenne w siedlisku, oraz wspólne cechy danego płata. U podróżniczka i dziwonii mimo iż gatunki te zajmowały inne nisze środowiskowe kryteria oceny wielkości były bardzo podobne. Błotniak łąkowy, derkacz, kulik wielki i kszyk stanowiły grupę ptaków związanych z otwartym krajobrazem rolniczym, różniąc się nieco strukturą siedliskami i niektórymi jego cechami. Natomiast w przypadku podróżniczka i dziwonii – były to gatunki związane z zakrzewieniami, skrajami lasów, w dolinach rzek, wzdłuż rowów melioracyjnych, podmokłych kępach zakrzewień i wiklinowiskach. Dlatego też typowane płaty nie obejmowały dużych powierzchni w terenie otwartym, ale były jedynie jego elementem, wraz z fragmentami łąk i ich elementami, np. przymami kompostu, na których niekiedy widywano śpiewające podróżniczki, szczególnie w bliskości dolin rzek. W tym wypadku ważne było również wcześniejsze dobre rozpoznanie sytuacji obu gatunków, z poprzednich lat, znajomość struktury siedliska tych terenów. Na wielu dogodnych obszarach w dolinach rzek, np. w przypadku Omulwii i Płodownicy, gdzie struktura siedliska i jego naturalność są dobrze zachowane i zmieniane przez człowieka nie ma tego gatunku, lub występuje on sporadycznie. U podróżniczka wytypowano trzy typy siedlisk, na których wyróżniono płaty, były to – doliny obu rzek, następnie torfianki oraz podmokłe zagłębienia terenu z zakrzewieniami i wiklinowiskami. Dla dziwonii płaty wyróżniano prawie wyłącznie wzdłuż obu rzek i terenów położonych w ich bliskości z obecnością kęp drzew i krzewów.

Ze względu na fakt, iż aktualnie brak jest wskaźników PMS do awifauny oparto się na następujących wskaźnikach według oceny eksperckiej:

- błotniak łąkowy – liczba zajmowanych terytoriów (parametry stan populacji i stan siedliska), utrzymanie terytoriów (parametr perspektywa ochrony/zachowania),
- derkacz – liczba samców (parametry stan populacji i stan siedliska), utrzymanie liczby samców (parametr perspektywa ochrony/zachowania),
- kszyk – liczba samców (parametry stan populacji i stan siedliska), utrzymanie liczby samców (parametr perspektywa ochrony/zachowania),

- kulik wielki – liczba par/terytoriów (parametry stan populacji i stan siedliska), utrzymanie liczby par/terytoriów (parametr perspektywa ochrony/zachowania),
- podróżniczek – liczba samców/terytoriów (parametry stan populacji i stan siedliska), utrzymanie liczby samców/terytoriów (parametr perspektywa ochrony/zachowania).
- dziwonka – liczba samców/terytoriów (parametry stan populacji i stan siedliska), utrzymanie liczby samców/terytoriów (parametr perspektywa ochrony/zachowania)

Wyznaczone potencjalne siedliska lęgowe przedstawiono na Mapie potencjalnych siedlisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008 stanowiącej załącznik nr 6.

Graficznie przedstawiono także znane stanowiska gatunków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008 – załącznik nr 7. Źródłami danych na przytoczonej mapie są:

- Wykonanie inwentaryzacji ornitologicznej dla 2 obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000: PLB 040002 Bagienna Dolina Drwęcy (I etap) i PLB 140008 Dolina Wkry i Mławki (II etap) – część nr 9, Henryk Kot, Zakład Planowania Przestrzennego i Badań Ekologicznych EKOS, Warszawa 2011 rok
- wyniki prac inwentaryzacyjnych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt (w tym ptaków) wykonanych przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w latach 2006-2007 oraz w 2008 r.

4. Analiza zagrożeń

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr (GUID2 wg PIK)	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	(00be); (effa); (bd11); (8675); (6ead); (79b0); (8502)	K03.04 drapieżnictwo		Drapieżnictwo, głównie ze strony lisa oraz krukowatych (kruk, wrona) na tych płatach siedlisk– błotniak jako gatunek gniazdujący na ziemi jest szczególnie narażony na utratę lęgów łatwych do znalezienia przez drapieżniki
				K01.04 zatonienie	Ulewne deszcze powodujące zalewanie gniazd położonych w nieckach terenu – niektóre gniazda w tych płatach położone są w obniżeniach terenu mogą więc być zalewane przez ulewne deszcze, co może prowadzić do małego sukcesu lęgowego
				A02.02 płodozmian	W krajobrazie rolniczym często stosowny płodozmian może powodować nieregularne gniazdowanie tego gatunku na tych płatach.
			A03.01 intensywne koszenie lub intensyfikacja		Prace polowe – sianokosy – w przypadku gniazd zakładanych na łąkach oraz żniwa – w przypadku gniazd na polach uprawnych
				E01.03 zabudowa rozproszona	Na terenach przylegających do przedstawionych płatów zwiększa się ilość terenów pod zabudowę – powstają nowe domy zabudowania wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
2	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	(409c)	K03.04 drapieżnictwo		Drapieżnictwo, głównie ze strony lisa, wałęsających się stad psów oraz krukowatych (kruk, wrona). Na tym stanowisku stwierdzono grupę 8 psów, stanowiących zagrożenie dla tego gatunku i innych ptaków gniazdujących na ziemi.
				A02 zmiana sposobu uprawy	Na niektórych działkach w okolicy tego płata dało się zauważyć zwiększenie areálu upraw rzepaku, gdzie błotniaki chętnie zakładają gniazda. Żniwa rzepakowe rozpoczynają się zwykle w pełni okresu lęgowego tych ptaków. Bez czynnej ochrony lęgi zakładane w tych uprawach skazane są na nieumyślne zniszczenie
				A02.02 płodozmian	W krajobrazie rolniczym często stosowny płodozmian może powodować nieregularne gniazdowanie tego gatunku na tych płatach.
				J01.01 wypalanie	Pojedynczy przypadek wypalania roślinności zielnej wzdłuż między śródpolnej przylegającej do przedstawianego płata – rok 2011.
3	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	(5d26); (d734)	K03.04 drapieżnictwo		Drapieżnictwo, głównie ze strony lisa, wałęsających się psów oraz krukowatych (kruk, wrona). Oprócz lisa na stanowisku nr 5(5d26) widywano grupkę 3 psów wyraźnie penetrującą pola i łąki.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr (GUID2 wg PIK)	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
				A02 zmiana sposobu uprawy	Kolejne płaty wokół których widoczne było zwiększanie areалу upraw rzepaku, gdzie błotniaki chętnie zakładają gniazda. Żniwa rzepakowe rozpoczynają się zwykle w pełni okresu lęgowego tych ptaków. Bez czynnej ochrony lęgi zakładane w tych uprawach skazane są na nieumyślne zniszczenie
				A02.01 intensyfikacja rolnictwa	Dotychczas na tych stanowiskach gospodarka prowadzona była w sposób zrównoważony bez większych nakładów w postaci nawożenia i wprowadzania specjalistycznych maszyn rolniczych. Z kolei tereny wokół tych stanowisk podlegają intensywnej gospodarce, która wkrótce może objąć również przedstawione płaty siedlisk.
				A02.02 płodozmian	W krajobrazie rolniczym często stosowny płodozmian może powodować nieregularne gniazdowanie tego gatunku na tych płatach.
				A08 nawożenie (nawozy sztuczne)	Nawożenie może być przyczyną śmiertelności młodych karmionych ofiarami w których skumulowały się substancje szkodliwe pochodzące z nawozów sztucznych.
4	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	(6df2)	K03.04 drapieżnictwo		Drapieżnictwo, głównie ze strony lisa oraz krukowatych (kruk, wrona) – błotniak jako gatunek gniazdujący na ziemi jest szczególnie narażony na utratę lęgów.
				K01.04 zatonienie	Ulewne deszcze powodujące zalewanie gniazd położonych w nieckach terenu – stanowisko położone w obniżeniu terenu więc może być zalewane przez ulewne deszcze, co może prowadzić do małego sukcesu lęgowego
				A02.02 płodozmian	W krajobrazie rolniczym często stosowny płodozmian może powodować nieregularne gniazdowanie tego gatunku na tych płatach.
				J02.01 melioracje i osuszanie – ogólnie	W przyszłości, na tym płacie siedliska możliwe są takie zabiegi jak odwadnianie, osuszenie - w tym wypadku resztki pól naturalnego siedliska
				A02.01 intensyfikacja rolnictwa	Dotychczas na tych stanowiskach gospodarka prowadzona była w sposób zrównoważony bez większych nakładów w postaci nawożenia i wprowadzania specjalistycznych maszyn rolniczych. Z kolei tereny wokół tych stanowisk podlegają intensywnej gospodarce, która

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr (GUID2 wg PIK)	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
					wkrótce może objąć również przedstawione płaty siedlisk.
			A03.01 intensywne koszenie lub intensyfikacja		To stanowisko na skraju Szreńska potencjalnie zagrożone jest pracami polowymi – sianokosy – w przypadku gniazd zakładanych na łąkach oraz żniwami – w przypadku gniazd na polach uprawnych
5	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	(8cec); (0469); (8286); (26b8); (ab15); (e931); (c212); (ebe2); (4023); (1801); (eb0e); (9089); (6f1e); (81b1); (f77f); (74e8); (703c); (e55b); (26a6)	A03.01 intensywne koszenie lub intensyfikacja		Intensywne koszenie na tych płatach siedlisk, gdzie prowadzonych jest kilka pokosów w ciągu sezonu. Na tych płatach istnieje duże zagrożenie zniszczenia łąg przez zbyt wczesne wykaszanie łąk (w przypadku derkacza okres łągowy trwa od maja do lipca)
				J02.02 usuwanie osadów (mułu...)	Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tych płatach może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tych stanowisk derkacza
				A08 nawożenie /nawozy sztuczne/	Zwiększająca się zapotrzebowanie na produkcję paszy dla zwierząt wymusza zwiększenie nakładów pracy i środków chemicznych w postaci nawozów sztucznych na terenach sąsiadujących z przedstawionymi płatami siedlisk.
				E01.03 zabudowa rozproszona	Na terenach przylegających do przedstawionych płatów zwiększa się ilość terenów pod zabudowę – powstają nowe domy zabudowania wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
6	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	(f0c4); (f2c8), (32a7), (1ccc); (939e), (9792); (58d6); (7f10); (cea8)	A03.03 zaniechanie / brak koszenia		Zaniechanie/brak koszenia, w efekcie czego obserwuje się sukcesywne zarastanie siedliska roślinnością krzewiastą i drzewiastą tych płatów
				J02.02 usuwanie osadów (mułu...)	Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tych płatach może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tych stanowisk derkacza
				K02 sukcesja	Na terenach wokół przedstawionych płatów zachodzi powolna sukcesja polegająca na zarastaniu terenów łąkowych samosiewkami drzew typu brzoza, czy też krzewiastymi formami wierzb.
				A02 zmiana sposobu uprawy	Konkretnie zmiana sposobu użytkowania gruntów, m.in. przez zamianę mało dochodowych obszarów łąkowych w grunty orne – inf. na podstawie rozmów z rolnikami.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr (GUID2 wg PIK)	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
7	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	(4028)	A03.01 intensywne koszenie lub intensyfikacja		Intensywne koszenie na tym płacie siedliska, gdzie prowadzonych jest kilka pokosów w ciągu sezonu. Na tym płacie istnieje duże zagrożenie zniszczenia łąg poprzez zbyt wczesne wykaszanie łąk (w przypadku derkacza okres lęgowy trwa od maja do lipca)
			A03.03 zaniechanie / brak koszenia		Zaniechanie/brak koszenia, w efekcie czego obserwuje się sukcesywne zarastanie siedliska roślinnością krzewiastą i drzewiastą tego płata
				J02.02 usuwanie osadów (mułu...)	Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tym płacie może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tego stanowiska derkacza
				K02 sukcesja	Na terenach wokół przedstawionego płata zachodzi powolna sukcesja polegająca na zarastaniu terenów łąkowych samosiewkami drzew typu brzoza, czy też krzewiastymi formami wierzb.
				J01.01 wypalanie	Miejscowe wypalanie traw na skrajach tego płata było stosowane jeszcze w 2011 roku. W roku 2012 i 2013 nie odnotowano takich metod.
8	A153 Kszyk <i>Galinago galinago</i>	(9194); (80c0); (4cb7); (6d60); (3723)	J02.02 usuwanie osadów (mułu...)		Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tych płatach może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tych stanowisk kszyka
				J02.10 gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia	Kształtowanie wodnej i nadwodnej roślinności dla celów związanych ze zmianą stosunków wodnych powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych
				K02 sukcesja	Na terenach wokół przedstawionych płatów zachodzi powolna sukcesja polegająca na zarastaniu terenów łąkowych samosiewkami drzew typu brzoza, czy też krzewiastymi formami wierzb.
9	A153 Kszyk <i>Galinago galinago</i>	(c6bc); (0f9b); (aaab); (a71c); (f12b); (e349); (c5ae); (440b); (033f); (d229);	J02.02 usuwanie osadów (mułu...)		Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tych płatach może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tych stanowisk kszyka
				J02.10 gospodarka roślinnością	Kształtowanie wodnej i nadwodnej roślinności dla celów związanych ze zmianą stosunków wodnych powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer płatu siedliska nr (GUID2 wg PIK)	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
		(4aa3); (3728); (1f56); (85e7); (35ee); (e076); (5e18)		ścią wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia	
				G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku	Np. spływy kajakowe wraz z okazjonalną turystyką pieszą mogą powodować płoszenie ptaków w sezonie lęgowym.
				K03.04 drapieżnictwo	Możliwe drapieżnictwo ze strony penetrującego te płaty lisa oraz krukowatych – w tym przypadku głównie wrony, a także zdziczałych psów oraz kotów penetrujących siedlisko poza obejściami
				A08 nawożenie (nawozy sztuczne)	Zwiększająca się zapotrzebowanie na produkcję paszy dla zwierząt wymusza zwiększenie nakładów pracy i środków chemicznych w postaci nawozów sztucznych na terenach sąsiadujących z przedstawionymi płatami siedlisk.
10	A153 Kszyk <i>Galinago galinago</i>	(dc28); (dd00); (7e91); (09ec); (414c); (d9bb); (6ed2)	J02.02 usuwanie osadów (mułu...)		Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tych płatach może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tych stanowisk kszyka
				K03.04 drapieżnictwo	Kolejne płaty penetrowane przez lisa i wronę – zagrożenie drapieżnictwem głównie ze strony lisa, w mniejszym stopniu przez wronę i inne krukowate, oraz psów i kotów penetrujących siedliska poza obejściami
				K02 sukcesja	Na terenach wokół przedstawionych płatów zachodzi powolna sukcesja polegająca na zarastaniu terenów łąkowych samosiewkami drzew typu brzoza, czy też krzewiastymi formami wierzb.
11	A153 Kszyk <i>Galinago galinago</i>	(59ff); (52bc), (9848)		K03.04 drapieżnictwo	Drapieżnictwo ze strony lisa, krukowatych, psów oraz kotów penetrujących siedliska poza obejściami
				J01.01 wypalanie	Miejscowe wypalanie traw na skrajach tych płatów było stosowane jeszcze w 2011 roku. W roku 2012 i 2013 nie odnotowano takich metod
12	A160 Kulik wielki	(b186)	A03.01 intensywne koszenie		Intensywne koszenie (kilkukrotne koszenie) - polegające na zbyt wczesnym wykaszaniu łąk (np. w maju)

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr (GUID2 wg PIK)	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
	<i>Numenius arquata</i>		lub intensyfikacja		
			J02.02 usuwanie osadów (mułu...)		Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tym płacie może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tego stanowiska kulika
				G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku	Np. spływy kajakowe wraz z okazjonalną turystyką pieszą mogą powodować płoszenie ptaków w sezonie lęgowym.
			K03.04 drapieżnictwo		Drapieżnictwo ze strony lisa, krukowatych, psów oraz kotów penetrujących siedliska poza obejściami
				K02 sukcesja	Podobnie jak w przypadku kilku innych siedlisk łąkowych - na terenach wokół przedstawionego płata zachodzi powolna sukcesja polegająca na zarastaniu terenów łąkowych samosiewkami drzew typu brzoza, czy też krzewiastymi formami wierzb.
13	A160 <i>Kulik wielki</i> <i>Numenius arquata</i>	(8ef1); (0f63)	A03.01 intensywne koszenie lub intensyfikacja		Intensywne koszenie (kilkukrotne koszenie) - polegające na zbyt wczesnym wykaszaniu łąk (np. w maju)
			K03.04 drapieżnictwo		Drapieżnictwo ze strony lisa i krukowatych – głównie wrony
				G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku	Np. spływy kajakowe wraz z okazjonalną turystyką pieszą mogą powodować płoszenie ptaków w sezonie lęgowym.
				J02.02 usuwanie osadów (mułu...)	Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tych płatach może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tych stanowisk kulika
				K03.04 drapieżnictwo	Drapieżnictwo ze strony psów oraz kotów penetrujących siedliska poza obejściami.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr (GUID2 wg PIK)	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
				E01.03 zabudowa rozproszona	Na ternach wokół tych płatów powstają pojedyncze zabudowania. W przyszłości zwiększona zabudowa rozproszona może negatywnie wpłynąć na ten gatunek potrzebujący rozległych i spokojnych terenów łąkowych.
14	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	(6c06)	A03.01 intensywne koszenie lub intensyfikacja		Intensywne koszenie (kilkukrotne koszenie) - polegające na zbyt wczesnym wykaszaniu łąk (np. w maju)
			K03.04 drapieżnictwo		Drapieżnictwo ze strony lisa i krukowatych – nasilona presja ze strony wrony
				K03.04 drapieżnictwo	Drapieżnictwo ze strony psów oraz kotów penetrujących siedliska poza obejściami
				A02 zmiana sposobu uprawy	Konkretnie zmiana sposobu użytkowania gruntów, m.in. przez zamianę mało dochodowych obszarów łąkowych w grunty orne. W przedstawionym płacie brak jeszcze takich praktyk, ale na podstawie rozmów z miejscowymi rolnikami fragmenty łąk mogą być zamienione w pola.
15	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	(0706); (0c6a); (60df)	A03.01 intensywne koszenie lub intensyfikacja		Intensywne koszenie (kilkukrotne koszenie) - polegające na zbyt wczesnym wykaszaniu łąk (np. w maju)
			K03.04 drapieżnictwo		Drapieżnictwo ze strony lisa, krukowatych, psów oraz kotów penetrujących siedliska poza obejściami
				A02 zmiana sposobu uprawy	Konkretnie zmiana sposobu użytkowania gruntów, m.in. przez zamianę mało dochodowych obszarów łąkowych w grunty orne. W przedstawionym płacie brak jeszcze takich praktyk, ale niektóre fragmenty łąk wokół tych płatów zostały przekształcone w niewielkie działki orne.
				J02.02 usuwanie osadów (mułu...)	Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tych płatach może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tych stanowisk kulika
				F03.01 Polowanie	W okolicy tych płatów siedlisk kulika wielkiego prowadzone są polowania, które mogą wpływać na płoszenie tego gatunku.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr (GUID2 wg PIK)	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
				K02 sukcesja	Na terenach wokół przedstawionych płatów zachodzi powolna sukcesja polegająca na zarastaniu terenów łąkowych samosiewkami drzew typu brzoza, czy też krzewiastymi formami wierzb. w przyszłości istnieje potencjalne zagrożenie związane z przekształceniem się siedliska kulika.
16	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	(ba99)	J02.02 usuwanie osadów (mułu...)		Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tym płacie może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tego stanowiska podróżniczka.
			J02.10 gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia		Kształtowanie wodnej i nadwodnej roślinności dla celów związanych ze zmianą stosunków wodnych powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych – między innymi wykaszenie roślinności „brzegowej”.
			B02.02 wycinka lasu		Wycinka lasów, w przypadku tego gatunku wycinka olsów – w strefach ekotonalnych, na granicy las-podmokła łąk, las-tereny zabagnione.
				B02.03 usuwanie podszytu	Wycinka fragmentów drzewostanu – w tym przypadku jednej ze stref leśnych – czyli podszytu na obrzeżach wymienionego płata.
17	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	(db68); (c34f)		J02.10 gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia	Kształtowanie wodnej i nadwodnej roślinności dla celów związanych ze zmianą stosunków wodnych powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych – między innymi wykaszenie roślinności „brzegowej”
				J02.02 usuwanie osadów (mułu...)	Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tych płatach może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tych stanowisk podróżniczka.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr (GUID2 wg PIK)	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
18	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	(2500); (7a94); (63b6); (5eeb); (cb82); (9721); (ffe1); (bc37); (7692)	J02.02 usuwanie osadów (mułu...)		Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tych płatach może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tych stanowisk podróżniczka.
				B02.02 wycinka lasu	Wycinka i karczowanie siedlisk leśnych oraz stref ekotonalnych wraz z roślinnością krzewiastą miała miejsce fragmentarycznie w roku 2011 wokół przedstawionych płatów siedlisk.
				G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku	Np. okazjonalna turystyka piesza okolicznych mieszkańców - może powodować płoszenie ptaków w sezonie lęgowym.
			J02.10 gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia		Kształtowanie wodnej i nadwodnej roślinności dla celów związanych ze zmianą stosunków wodnych powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych – między innymi wykaszanie roślinności „brzegowej”
19	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	(0a50); (e5f3); (3f5d); (bc83)	J02.10 gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia		Kształtowanie wodnej i nadwodnej roślinności dla celów związanych ze zmianą stosunków wodnych powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych – między innymi wykaszanie roślinności „brzegowej”
			E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych		Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych – skraj olsów – wpływa na pogorszenie się jakości siedliska i jego struktury
				J02.02 usuwanie osadów (mułu...)	Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tych płatach może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tych stanowisk podróżniczka

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr (GUID2 wg PIK)	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
				B02.02 wycinka lasu	Wycinka i karczowanie siedlisk leśnych oraz stref ekotonalnych wraz z roślinnością krzewiastą może mieć miejsce w przypadku powiększenia się powierzchni pod zabudowę rozproszoną.
				E01.03 zabudowa rozproszona	Na terenach wokół tych płatów powstają nowe zabudowania wraz z infrastrukturą – może to się wiązać w przyszłości z wycinką lasu i terenów zadrzewionych.
20	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	(cc3a); (2a63); (65b8)	J02.10 gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia		Kształtowanie wodnej i nadwodnej roślinności dla celów związanych ze zmianą stosunków wodnych powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych – między innymi wykasanie roślinności „brzegowej”
			E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych		Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych – skraj olsów – wpływa na pogorszenie się jakości siedliska i jego struktury
			B02.02 wycinka lasu		Wycinka lasów, w przypadku tego gatunku wycinka olsów – w strefach ekotonalnych, na granicy las-podmokła łąk, las-tereny zabagnione
				E01.03 zabudowa rozproszona	Na terenach wokół tych płatów powstają nowe zabudowania wraz z infrastrukturą.
				J02.02 usuwanie osadów (mułu...)	Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tych płatach może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tych stanowisk podróżniczka
21	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	(b3cf)	E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych		Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych – skraj olsów – wpływa na pogorszenie się jakości siedliska i jego struktury
				G01.08 inne rodzaje	Np. okazjonalna turystyka piesza okolicznych mieszkańców - może powodować płoszenie ptaków w sezonie lęgowym.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr (GUID2 wg PIK)	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
				sportu i aktywnego wypoczynku	
				J02.02 usuwanie osadów (mułu...)	Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tym płacie może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tego stanowiska podróżniczka
				B02.02 wycinka lasu	W przyszłości możliwa wycinka i karczowanie siedlisk leśnych oraz stref ekotonalnych wraz z roślinnością krzewiastą.
				J02.10 gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia	Kształtowanie wodnej i nadwodnej roślinności dla celów związanych ze zmianą stosunków wodnych powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych – między innymi wykaszanie roślinności „brzegowej”
22	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	(02e1)	J02.10 gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia		Kształtowanie wodnej i nadwodnej roślinności dla celów związanych ze zmianą stosunków wodnych powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych – między innymi wykaszanie roślinności „brzegowej”
				G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku	Np. okazjonalna turystyka piesza okolicznych mieszkańców - może powodować płoszenie ptaków w sezonie lęgowym.
				B02.03 Usuwanie podszytu	Wycinka fragmentów drzewostanu – w tym przypadku jednej ze stref leśnych – czyli podszytu na obrzeżach wymienionego płata.
23	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	(47a9)	J02.02 usuwanie osadów (mułu...)		Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tym płacie może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tego stanowiska podróżniczka

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr (GUID2 wg PIK)	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
			E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych		Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych – skraj olsów – wpływa na pogorszenie się jakości siedliska i jego struktury
				G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku	Np. okazjonalna turystyka piesza okolicznych mieszkańców - może powodować płoszenie ptaków w sezonie lęgowym.
				J02.10 gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia	Kształtowanie wodnej i nadwodnej roślinności dla celów związanych ze zmianą stosunków wodnych powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych – między innymi wykaszenie roślinności „brzegowej”
				B02.02 wycinka lasu	Wycinka lasów, w przypadku tego gatunku wycinka olsów – w strefach ekotonalnych, na granicy las-podmokła łąk, las-tereny zabagnione
24	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	(a97b)	J02.10 gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia		Kształtowanie wodnej i nadwodnej roślinności dla celów związanych ze zmianą stosunków wodnych powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych – między innymi wykaszenie roślinności „brzegowej”
				B02.03 usuwanie podszytu	Wycinka fragmentów drzewostanu – w tym przypadku jednej ze stref leśnych – czyli podszytu na obrzeżach wymienionego płata.
				J02.02 usuwanie osadów (mułu...)	Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tym płacie może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tego stanowiska podróżniczka.
25	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	(4ed8); (303a)		J02.02 usuwanie osadów (mułu...)	Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tych płatach może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tych stanowisk

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr (GUID2 wg PIK)	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
					podróżniczka.
				B02.06 przerzedzenie warstwy drzew	W tym przypadku wycinka lasu, która przyczynia się do przerzedzenia kompleksów leśnych i zubożenia stref ekotonalnych – praktyki takie miały miejsce w 2011 roku – obecnie nie notowane.
26	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	(b215)	J02.02 usuwanie osadów (mułu...)		Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, na tym płacie może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tego stanowiska podróżniczka
			J02.10 gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia		Kształtowanie wodnej i nadwodnej roślinności dla celów związanych ze zmianą stosunków wodnych powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych – między innymi wykaszanie roślinności „brzegowej”
				G01.08 inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku	Np. okazjonalna turystyka piesza okolicznych mieszkańców - może powodować płoszenie ptaków w sezonie lęgowym.
				B02.02 wycinka lasu	Wycinka lasów, w przypadku tego gatunku wycinka olsów – w strefach ekotonalnych, na granicy las-podmokła łąk, las-tereny zabagnione
27	A371 Dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i>	Wszystkie stanowiska	J02.02 usuwanie osadów (mułu...)		Usuwanie osadów - mułu na rowach melioracyjnych, dla wszystkich stanowisk dziwonii może doprowadzić do przesuszenia terenu i pogorszenia się jakości siedliska dla tego gatunku
				G01.08 inne rodzaje	Np. okazjonalna turystyka piesza okolicznych mieszkańców - może powodować płoszenie ptaków w sezonie lęgowym.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr (GUID2 wg PIK)	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
				sportu i aktywnego wypoczynku	

5. Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr* (GUID wg PIK)	Stan ochrony dla stanowiska/siedliska	Ogólny stan ochrony dla przedmiotu ochrony	Cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony
1	A084 Blotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	cała populacja gatunku na terenie ostoi	U1	U1	Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 11 par. Ochrona łągów przed stratami poprzez utrzymanie metod gospodarowania (żniwa i pokosy) uwzględniających wymagania siedliskowe gatunku.
		(a6b5)	FV		<ul style="list-style-type: none"> Zmniejszenie presji drapieżników, głównie lisa, a także jenota, psów i kotów, penetrujących poza obejściami tereny rolnicze, ptaków krukowatych oraz innych gatunków mających znaczący, negatywny wpływ na ptaki stanowiące przedmiot ochrony i ich lęgi. Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolnośrodowiskowych. Zwiększenie sukcesu lęgowego i przeżywalności młodych.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr* (GUID wg PIK)	Stan ochrony dla stanowiska/siedliska	Ogólny stan ochrony dla przedmiotu ochrony	Cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony
		(22b5); (4493); (eaa5); (bf46)	U1		<ul style="list-style-type: none"> Zmniejszenie presji drapieżników, głównie lisa, a także jenota, psów i kotów, penetrujących poza obejściami tereny rolnicze, ptaków krukowatych oraz innych gatunków mających znaczący, negatywny wpływ na ptaki stanowiące przedmiot ochrony i ich lęgi. Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolnośrodowiskowych. Zwiększenie sukcesu lęgowego i przeżywalności młodych.
		(2893); (8fc7); (c1bd)	U1		<ul style="list-style-type: none"> Zmniejszenie presji drapieżników, głównie lisa, a także jenota, psów i kotów, penetrujących poza obejściami tereny rolnicze, ptaków krukowatych oraz innych gatunków mających znaczący, negatywny wpływ na ptaki stanowiące przedmiot ochrony i ich lęgi. Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolnośrodowiskowych. Zwiększenie sukcesu lęgowego i przeżywalności młodych.
		(7f40); (c86b)	FV		<ul style="list-style-type: none"> Zmniejszenie presji drapieżników, głównie lisa, a także jenota, psów i kotów, penetrujących poza obejściami tereny rolnicze, ptaków krukowatych oraz innych gatunków mających znaczący, negatywny wpływ na ptaki stanowiące przedmiot ochrony i ich lęgi. Zwiększenie sukcesu lęgowego i przeżywalności młodych.
		(b229)	U1		<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolnośrodowiskowych. Zwiększenie sukcesu lęgowego i przeżywalności młodych.
2	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	cała populacja gatunku na terenie ostoi	U1	U1	<p>Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 13 par.</p> <p>Utrzymanie 100% powierzchni siedlisk kulika we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach</p> <p>Ochrona lęgów przed stratami poprzez utrzymanie metod gospodarowania (żniwa i pokosy) uwzględniających wymagania siedliskowe gatunku.</p>

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer płatu siedliska nr* (GUID wg PIK)	Stan ochrony dla stanowiska/siedliska	Ogólny stan ochrony dla przedmiotu ochrony	Cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony
		(0ac7); (73d3); (a7ff); (6655); (ba7b); (ac16)	U1		<ul style="list-style-type: none"> Zmniejszenie presji drapieżników, głównie lisa, a także jenota, psów i kotów, penetrujących poza obejściami tereny rolnicze, ptaków krukowatych oraz innych gatunków mających znaczący, negatywny wpływ na ptaki stanowiące przedmiot ochrony i ich lęgi. Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolnośrodowiskowych. Zwiększenie sukcesu lęgowego i przeżywalności młodych. Utrzymanie parametrów odpowiednich dla wymagań siedliskowych gatunku (duże połacie otwartego terenu o odpowiedniej wilgotności w dolinach rzecznych, niskie trawiaste zbiorowiska roślinne zapewniające swobodne przemieszczanie i widoczność ze względu na drapieżnictwo) Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze.
		(36f6)	FV		<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolnośrodowiskowych. Utrzymanie parametrów odpowiednich dla wymagań siedliskowych gatunku (duże połacie otwartego terenu o odpowiedniej wilgotności w dolinach rzecznych, niskie trawiaste zbiorowiska roślinne zapewniające swobodne przemieszczanie i widoczność ze względu na drapieżnictwo) Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze
3	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	cała populacja gatunku na terenie ostoi	U1	U1	<p>Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 122 samców. Utrzymanie 100% powierzchni siedlisk derkacza we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach Ochrona lęgów przed stratami poprzez utrzymanie metod gospodarowania (żniwa i pokosy) uwzględniających wymagania siedliskowe gatunku.</p>
		(ade3); (fefd); (a4f5); (21fb)	FV		<ul style="list-style-type: none"> Zmniejszenie presji drapieżników, głównie lisa, a także jenota, psów i kotów, penetrujących poza obejściami tereny rolnicze, ptaków krukowatych oraz innych

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr* (GUID wg PIK)	Stan ochrony dla stanowiska/siedliska	Ogólny stan ochrony dla przedmiotu ochrony	Cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony
					<p>gatunków mających znaczący, negatywny wpływ na ptaki stanowiące przedmiot ochrony i ich lęgi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolnośrodowiskowych. • Zwiększenie sukcesu lęgowego i przeżywalności młodych. • Utrzymanie parametrów odpowiednich dla wymagań siedliskowych gatunku (duże połacie otwartego terenu o odpowiedniej wilgotności w dolinach rzecznych, niskie trawiaste zbiorowiska roślinne zapewniające swobodne przemieszczanie i widoczność ze względu na drapieżnictwo). • Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze.
		(0efb); (99b6); (4491); (950fe); (c2ed)	U1		<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie presji drapieżników, głównie lisa, a także jenota, psów i kotów, penetrujących poza obejściami tereny rolnicze, ptaków krukowatych oraz innych gatunków mających znaczący, negatywny wpływ na ptaki stanowiące przedmiot ochrony i ich lęgi. • Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolnośrodowiskowych. • Zwiększenie sukcesu lęgowego i przeżywalności młodych. • Utrzymanie parametrów odpowiednich dla wymagań siedliskowych gatunku (duże połacie otwartego terenu o odpowiedniej wilgotności w dolinach rzecznych, niskie trawiaste zbiorowiska roślinne zapewniające swobodne przemieszczanie i widoczność ze względu na drapieżnictwo) • Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze
		(dd4e); (153b); (f0a5)	FV		<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolnośrodowiskowych. • Utrzymanie parametrów odpowiednich dla wymagań siedliskowych gatunku (duże połacie otwartego terenu o odpowiedniej wilgotności w dolinach rzecznych, niskie

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr* (GUID wg PIK)	Stan ochrony dla stanowiska/siedliska	Ogólny stan ochrony dla przedmiotu ochrony	Cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony
		(0fd1); (8d20); (d707); (bc26); (3af5); (3254); (a193); (ee88); (82fd); (08df); (c0fd); (2c33); (309f); (d737); (83f5); (d792); (f7de)	U1		<p>trawiaste zbiorowiska roślinne zapewniające swobodne przemieszczanie i widoczność ze względu na drapieżnictwo)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze
		cała populacja gatunku na terenie ostoi	U1		<p>Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 190 samców. Utrzymanie 100 % powierzchni siedlisk kszyka we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach.</p>
4	A153 Kszyk <i>Galinago galinago</i>	(098c); (63ef); (0e36); (b58f); (e310); (d0ab); (f593); (3ed5); (a844); (5f98); (4e3e); (cfec)	U1	U1	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze.
		(5e0d); (9c5e); (bc38); (4014); (612d); (430d); (c1ee)	FV		<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze.
		(54c0)	U1		<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolnośrodowiskowych.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer płatu siedliska nr* (GUID wg PIK)	Stan ochrony dla stanowiska/siedliska	Ogólny stan ochrony dla przedmiotu ochrony	Cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony
		(e2d6); (d8ee); (4442); (8993); (04e6); (75ae); (45e6); (a2e8)	U1		<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolnośrodowiskowych. • Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze
		(62dd)	FV		<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolnośrodowiskowych. • Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze
		(2948)	FV		<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie presji drapieżników, głównie lisa, a także jenota, psów i kotów, penetrujących poza obejściami tereny rolnicze, ptaków krukowatych oraz innych gatunków mających znaczący, negatywny wpływ na ptaki stanowiące przedmiot ochrony i ich lęgi. • Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze.
		(8a50); (c02a)	U1		<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie presji drapieżników, głównie lisa, a także jenota, psów i kotów, penetrujących poza obejściami tereny rolnicze, ptaków krukowatych oraz innych gatunków mających znaczący, negatywny wpływ na ptaki stanowiące przedmiot ochrony i ich lęgi. • Zwiększenie sukcesu lęgowego i przeżywalności młodych. • Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze
5	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	cała populacja gatunku na terenie ostoi	U1	U1	<p>Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 63 par/samców.</p> <p>Utrzymanie 100% powierzchni siedlisk podróżniczka we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach</p>
		1(d588)	U1		<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie siedliska gatunku wzdłuż cieków wodnych i w wiklinowiskach. • Utrzymanie siedliska gatunku w strefach ekotonalnych (las – łąka).

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr* (GUID wg PIK)	Stan ochrony dla stanowiska/siedliska	Ogólny stan ochrony dla przedmiotu ochrony	Cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony
		2(57d9); 3(4521); 6(2f7f); 7(303b); 24(d526)	FV		<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie siedliska gatunku wzdłuż cieków wodnych i w wiklinowiskach.
		4(4881); 5(406f); 8(82ec); 9(77b4); 15(37d9); 17(177c); 20(bd51); 25(149b)	U1		<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie siedliska gatunku wzdłuż cieków wodnych i w wiklinowiskach.
		10(4016); 11(6623); 12(29f4); 19(d5ab)	U1		<ul style="list-style-type: none"> • Polepszenie parametrów odpowiednich dla wymagań siedliskowych gatunku (racjonalna gospodarka strukturą roślinności porastającej rowy melioracyjne i ich brzegi, wiklinowisk oraz zachowania struktury roślinnej stref ekotonalnych na granicy las - łąka) • Utrzymanie siedliska gatunku wzdłuż cieków wodnych i w wiklinowiskach.
		13(525f); 14(e2ac);	U1		<ul style="list-style-type: none"> • Polepszenie parametrów odpowiednich dla wymagań siedliskowych gatunku (racjonalna gospodarka strukturą roślinności porastającej rowy melioracyjne i ich brzegi, wiklinowisk oraz zachowania struktury roślinnej stref ekotonalnych na granicy las - łąka) • Utrzymanie siedliska gatunku wzdłuż cieków wodnych i w wiklinowiskach. • Utrzymanie siedliska gatunku w strefach ekotonalnych (las – łąka).
		16(6d00); 18(bb2a); 21(7a1a)	U1		<ul style="list-style-type: none"> • Polepszenie parametrów odpowiednich dla wymagań siedliskowych gatunku (racjonalna gospodarka strukturą roślinności porastającej rowy melioracyjne i ich brzegi, wiklinowisk oraz zachowania struktury roślinnej stref ekotonalnych na granicy las - łąka)
		22(bded)	FV		<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie presji drapieżników, głównie lisa, a także jenota, psów i kotów, penetrujących poza obejściami tereny rolnicze, ptaków krukowatych oraz innych gatunków mających znaczący, negatywny wpływ na ptaki stanowiące przedmiot

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer płatu siedliska nr* (GUID wg PIK)	Stan ochrony dla stanowiska/siedliska	Ogólny stan ochrony dla przedmiotu ochrony	Cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony
		23(a4fe)	FV		ochrony i ich łęgi. <ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie siedliska gatunku wzdłuż cieków wodnych i w wiklinowiskach. • Zmniejszenie presji drapieżników, głównie lisa, a także jenota, psów i kotów, penetrujących poza obejściami tereny rolnicze, ptaków krukowatych oraz innych gatunków mających znaczący, negatywny wpływ na ptaki stanowiące przedmiot ochrony i ich łęgi.
		26(cf89)	U1		<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie presji drapieżników, głównie lisa, a także jenota, psów i kotów, penetrujących poza obejściami tereny rolnicze, ptaków krukowatych oraz innych gatunków mających znaczący, negatywny wpływ na ptaki stanowiące przedmiot ochrony i ich łęgi. • Utrzymanie siedliska gatunku wzdłuż cieków wodnych i w wiklinowiskach.
6	A371 Dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i>	cała populacja gatunku na terenie ostoi, wszystkie płaty siedlisk	FV	FV	Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 65 par/samców. Utrzymanie 100% powierzchni siedlisk dziwonii we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach

Na prezentowanym obszarze głównymi celami związanymi z ochroną przedmiotów ochrony będzie utrzymanie i polepszenie parametrów odpowiednich dla wymagań siedliskowych tych gatunków, zwiększenie sukcesu lęgowego i przeżywalności młodych, poprzez kilka zabiegów polegających na utrzymaniu aktualnego sposobu gospodarowania terenami łąkowymi, przy jednoczesnym zwiększeniu świadomości rolników na temat pakietów rolnośrodowiskowych. Pozwoli to na utrzymanie dotychczasowego stanu, a w przyszłości może wpłynąć na zwiększenie liczebności populacji gatunków związanych z takimi biotopami – czyli derkacz, kszyc i kulik wielki, oraz zapobiegnie niszczeniom ich łągów. W przypadku każdego z wymienionych gatunków należy dążyć do utrzymania liczebności populacji wymienionych w tab. 5 – jako wartości minimalnych, potrzebnych do przetrwania gatunku i prawidłowego funkcjonowania tych populacji w niezaburzonej strukturze, na tym terenie. Obok celów związanych z utrzymaniem odpowiedniej liczebności populacji tych gatunków, ważne będzie utrzymanie 100% powierzchni

siedlisk we wszystkich wymienionych płatach siedlisk. W przypadku derkacza, kszyka i kulika wielkiego będzie to nie dopuszczenie do przekształcania terenów łąkowych w grunty orne, w przypadku błotniaka łąkowego utrzymaniu upraw, w których gatunek ten chętnie zakłada gniazda, oraz w przypadku podróżniczka i dziwonii utrzymanie stref ekotonalnych na granicy las-łąka oraz zakrzewień wzdłuż rowów melioracyjnych i na terenach podmokłych. Należy również ograniczyć presję lisa, ze względu na jego liczne występowanie na obszarze Mazowsza, w tym również na prezentowanym obszarze. Lis penetruje wszelkie biotopy w krajobrazie rolniczym (pola, łąki, tereny bagienne, remizy śródpolne, zadrzewienia, skraje lasów i lasy oraz wsie i zagrody) i jest przyczyną strat lęgów wśród ptaków żyjących w tych siedliskach. Należy również ograniczyć drapieżnictwo jenota, a także psów i kotów penetrujących poza obejściami tereny rolnicze oraz krukowatych *Corvidae* – głównie wrony i kruka, które niszczą lęgi ptaków siewkowych – czajki, rycyka, krwawodzioba czy kulika wielkiego. Szczególnie wrona, która w niektórych regionach występuje licznie i może być główną przyczyną strat w lęgach. Ograniczenie presji lisa i krukowatych może poważnie przyczynić się do utrzymania a może i wzrostu populacji ptaków siewkowych na tych terenach. W wielu regionach Mazowsza, m.in. na Kurpiowszczyźnie wrona jest głównym drapieżnikiem niszczącym lęgi i tym samym zmniejszającym sukces lęgowy czajki, kulika wielkiego i rycyka. Dodatkowo należy starać się utrzymać stosunki wodne w siedliskach derkacza, kulika wielkiego, kszyka, podróżniczka i dziwonii na poziomie odpowiadającym ich wymaganiom siedliskowym.

1

Moduł C

6. Ustalenie działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji [numer płatu siedliska nr (GUID wg PIK)]	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
Działania związane z ochroną czynną								
1	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A153 Kszyk <i>Galinago galinago</i>	A1	Ograniczenie populacji lisa	Odstrzał lisa w granicach obszaru naturalnego. Decyzję o zakresie i sposobie organizacji odstrzału na terenie poszczególnych obwodów łowieckich podejmie ich dzierżawca lub zarządca. Poziom odstrzał zgodny z wieloletnim łowieckim planem hodowlanym	Dotyczy całości obszaru, a w szczególności płatów siedlisk, na których stwierdzono łęgi błotniaka łąkowego kulika wielkiego, derkacza i kszyka.	W 2-3 roku obowiązywania PZO – jako działania stałe – corocznie od 01.09 do 31.03	Koszt odstrzału jednego lisa to 60 zł Odstrzał na jednego lisa w ciągu 9 lat, w przypadku wejścia w życie tego działania w 2 roku obowiązywania PZO wyniosłby 540 zł	Lokalne Koła Łowieckie na podstawie umów z RDOŚ w Warszawie (zgodnie z zasięgiem działania RDOŚ w powiecie mławskim i żuromińskim) oraz w Olsztynie (zgodnie z zasięgiem działania RDOŚ w powiecie działdowskim)

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji [numer płatu siedliska nr (GUID wg PIK)]	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
2	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	A3	Ochrona gniazd i lęgów błotniaka	Niektóre odnalezione gniazda gatunku (szczególnie w miejscach narażonych na możliwość ich fizycznego zniszczenia) powinny być zabezpieczone przed ich zniszczeniem (drapieżnictwo i zbyt wczesne wykoszenie). Musi się to odbywać w porozumieniu z właścicielem gruntu. Informację o lokalizacji gniazda należy podać właścicielowi gruntu natychmiast po jej uzyskaniu (RDOŚ). Zabezpieczenie gniazda ma polegać na postawieniu ogrodzenia z siatki metalowej o oczkach ok 25 średnicy, bokach min. 3 x 3 m i wysokości min. 1 m. W przypadku zlokalizowania gniazda na łące zalecane jest grodzenie większej powierzchni najlepiej 10 x 10 m.	Z 11 stanowisk – gniazd zlokalizowanych na terenie obszaru naturalnego czynną ochroną należałoby objąć 8 stanowisk – działanie numer 1 na mapie działań ochronnych - płaty (22b5); (eaa5); (c86b); (a6b5); (c1bd), (4493); (bf46); (b229) Szczegóły dotyczące obrębów i działek ewidencyjnych znajdujących się w zasięgu zaplanowanych działań ochronnych przedstawiono w załączniku 1 Obszar wdrażania działań ochronnych.	Corocznie po zlokalizowaniu gniazda w terenie w okresie czerwiec-lipiec	3 500 zł – koszt zabezpieczenia 7 gniazd/1 rok Koszt ten w okresie 10-letnim wyniósłby około 35 000 zł	Właściciel lub dzierżawca gruntu na podstawie umów z RDOŚ w Warszawie (zgodnie z zasięgiem działania RDOŚ) w powiecie mławskim – płaty 7(a6b5) 8(c1bd), 9(4493), 10(bf46) i żuromińskim – płaty 3(eaa5); 5(c86b) oraz RDOŚ w Olsztynie (zgodnie z zasięgiem działania RDOŚ w powiecie działdowskim –płat nr 1(22b5)
Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania								
3	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	B1	Promocja programów (pakietów) rolnośrodowiskowych	Szkolenia obejmujące promowanie programów rolnośrodowiskowych, (PROW 2014 - 2020). Chodzi też m.in. o promowanie i zachęcanie	Urzędy gmin, siedziby ośrodków doradztwa rolniczego itp. na danym obszarze.	Corocznie 2 szkolenia na powiat (czyli łącznie 6 szkoleń)	Brak kosztów (działania statutowe)	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego we współdziałaniu z

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji [numer płatu siedliska nr (GUID wg PIK)]	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
	A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A153 Kszyk <i>Galinago galinago</i>		kowych	rolników do utrzymywania i wykaszania użytków zielonych. Opis technik koszenia sprzyjających egzystencji ptaków. Przesunięcie terminu koszenia – na po 1 sierpnia – „późne koszenie”	Dotyczy całego obszaru a w szczególności wszystkich płatów wymienionych gatunków	leń w powiatach związanych z obszarem Natura 2000/rok) w okresie jesiennym lub zimowym (wraz ze szkoleniem na temat bociana białego)	ośrodków doradztwa rolniczego)	Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Warmińsko – Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we współdziałaniu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Olsztynie.
4	A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A153 Kszyk <i>Galinago galinago</i> A272	B4	Zaniechanie wykonywania nowych oraz odbudowy, rozbudowy i przebudowy istniejących cieków wodnych bez stosownych pozwoleń	Brak	Cały Obszar Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki	Corocznie	Brak kosztów	Podmiot władający terenem

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji [numer płatu siedliska nr (GUID wg PIK)]	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
	Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i> A371 Dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i>							
5	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	A2	Poprawa stanu siedlisk poprzez usuwanie odpadów	<p>Ze względu na to, że podróżniczek należy do gatunków o specyficznych warunkach siedliska, należy dążyć do utrzymania tych siedlisk w najbardziej optymalnym stanie i jakości wymaganych przez ten gatunek, poprzez: zabiegi pozwalające na „oczyszczenie” siedliska z nielegalnych składowisk odpadów pochodzących z gospodarstw domowych</p>	<p>W poszczególnych płatach siedlisk – płaty (4016), (6623), (29f4), (525f), (e2ac), (6d00), (bb2a), (d5ab), (7a1a) – działanie numer 2 na mapie działań ochronnych i monitoringu</p> <p>Szczegóły dotyczące obrębów i działek ewidencyjnych znajdujących się w zasięgu zaplanowanych działań ochronnych przedstawiono w załączniku 1 Obszar wdrażania działań ochronnych</p>	W 1-2 roku obowiązywania PZO, corocznie, w okresie 1.04 – 15.08 poza okresem lęgowym podróżniczka	Brak kosztów	Właściwy Urząd Gminy, właściciel, dzierżawca lub podmiot odpowiedzialny za grunty
6	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	A4	Użytkowanie łąk i pastwisk	Działanie obligatoryjne: zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania łąk poprzez ich	Wszystkie płaty siedlisk - działanie numer 3 na mapie działań ochronnych	Corocznie (przynajmniej 1 raz w roku)	Brak kosztów	Właściciel, dzierżawca lub posiadacz gruntów

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji [numer płatu siedliska nr (GUID wg PIK)]	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>		coroczne koszenie (przynajmniej 1 raz w roku). Zabezpieczenie łąk i pastwisk przed zalesianiem W miarę możliwości wprowadzać użytkowanie ekstensywne	i monitoringu Szczegóły dotyczące obrębów i działek ewidencyjnych znajdujących się w zasięgu zaplanowanych działań ochronnych przedstawiono w załączniku 1 Obszar wdrażania działań ochronnych			
	A153 Kszyk <i>Galinago galinago</i>		Działanie fakultatywne: Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę derkacza, kulika wielkiego i kszyka.późne wykaszanie łąk - po 1 sierpnia, w celu ochrony ptaków i ich lęgów przed stratami		Po 1 sierpnia, w 2-3 roku obowiązywania PZO	Koszty pokrywane w ramach przystąpienia do programów rolnośrodowiskowych	Właściciel, dzierżawca lub posiadacz gruntów na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 [zgodnie z zasięgiem działania RDOŚ w Warszawie w powiecie mławskim i żuromińskim oraz RDOŚ w Olsztynie w powiecie działdowskim] albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji [numer płatu siedliska nr (GUID wg PIK)]	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
							wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości	
7	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	B2	Ograniczenie do niezbędnego minimum wykaszania rowów głównych i zbiorczych oraz zaniechanie wykaszania pozostałych rowów i wiklinowisk w okresie od 1 kwietnia do 15 sierpnia	Działanie fakultatywne: Okresowe (od 01.04. do 15.08.) odstąpienie od wykaszania wiklinowisk i rowów melioracyjnych, za wyjątkiem rowów głównych i zbiorczych, których wykaszanie należy ograniczyć do minimum, niezbędnego dla funkcjonowania systemu melioracyjnego	W poszczególnych płatach siedliska – płaty (d588), (4521), (4881), (406f), (2f7f) (303b), (82ec), (77b4), (4016), (6623), (29f4), (525f), (e2ac), (37d9), (6d00), (d5ab), (bde), (149b), (cf89) – działanie numer 4 na mapie działań ochronnych i monitoringu Szczegóły dotyczące obrębów i działek ewidencyjnych znajdujących się w zasięgu zaplanowanych działań ochronnych przedstawiono w załączniku 1 Obszar wdrażania działań ochronnych	Corocznie w okresie 01.04. – 15.08.	Brak kosztów	Właściciel, dzierżawca lub posiadacz gruntów
8	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	B3	Zaniechanie wycinania stref	Działanie fakultatywne: Odstąpienie od wycinania zakrzewień i fragmentów lasu	W poszczególnych płatach siedliska gatunku – płaty (d588), (525f), (e2ac)	Corocznie w okresie 01.04. – 15.08.	Brak kosztów	Właściciel, dzierżawca lub posiadacz gruntów

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji [numer płatu siedliska nr (GUID wg PIK)]	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
			ekotonalnych leśno – łąkowych w okresie od 1 kwietnia do 15 sierpnia		– działanie numer 5 na mapie działań ochronnych i monitoringu Szczegóły dotyczące obrębów i działek ewidencyjnych znajdujących się w zasięgu zaplanowanych działań ochronnych przedstawiono w załączniku 1 Obszar wdrażania działań ochronnych			
Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych								
9	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A122	C1	Monitoring stanu populacji lisa	Decyzję o zakresie i sposobie organizacji monitoringu lisa na terenie poszczególnych obwodów łowieckich będzie decydował ich dzierżawca lub zarządca. Najbardziej optymalnych sprawdzeniem liczebności lisa na terenie ostoi będą zimowe liczenia lisów, które w tym okresie są łatwo obserwowalne. Do innych metod – bardziej czasochłonnymi będą letnie	Dotyczy całości obszaru, a w szczególności płatów siedliska na których stwierdzono łęgi błotniaka łąkowego kulika wielkiego, derkacza i kszyka. Dla błotniaka łąkowego, kulika wielkiego, derkacza i kszyka wszystkie płaty	Po pierwszym roku realizacji działań ochronnych w ramach PZO – co 3 lata, w okresie od grudnia do lutego	15 000 zł/1rok W okresie 10-letnim, w przypadku wejścia w życie tego działania w 2 roku obowiązywa	Lokalne Koła Łowieckie na podstawie umów z RDOŚ [zgodnie z zasięgiem działania RDOŚ w Warszawie w powiecie mławskim i żuromińskim oraz RDOŚ w Olsztynie w powiecie

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji [numer płatu siedliska nr (GUID wg PIK)]	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
	Derkacz <i>Crex crex</i> A153 Kszyk <i>Galinago galinago</i>			obserwacje lisów przy zajętych norach. Ta druga metoda wraz z przypadkowymi spotkaniami w innych okresach roku będą jedynie alternatywnymi sposobami oszacowania jego liczebności			nia PZO, zakładając realizację co 3 lata koszt wyniósłby ok. 45 000 zł	działdowski]
10	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A153 Kszyk <i>Galinago galinago</i>	C3	Określenie udziału rolników w programach rolno - środowiskowym	Przeprowadzenie ankiety na temat udziału rolników w programie rolno środowiskowym posiadających łąki i obszary łąkowe na których występował błotniak łąkowy, derkacz, kulik wielki i kszyk	Miejsca, w których prowadzono szkolenia - czyli urzędy gmin na danym obszarze. Ankieta może być połączona ze sprawdzeniem wiedzy na temat przedmiotów ochrony i ich ochrony. Dotyczy wszystkich płatów wymienionych gatunków	Po pierwszym roku realizacji działań ochronnych w ramach PZO, przez okres 3 lat	1000 zł/1 rok Koszt rozłożony w ciągu 10 lat, po uwzględnieniu terminów wykonania wyniósłby ok. 3000 zł	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie oraz Warmińsko – Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
11	A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A160	C4	Monitorowanie terminów pokosu na terenach łąkowych.	W sezonie wegetacyjnym zalecany jest monitoring (wizyty terenowe) wszystkich płatów siedlisk wymienionych gatunków i sprawdzenie realizacji zadań w	Wszystkie płaty siedlisk objęte programem rolno-środowiskowym	Po pierwszym roku realizacji działań ochronnych w ramach PZO,	Zależne od procentowego udziału łąk objętych pakietami	CDR, ODR-y, ARMiR

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji [numer płatu siedliska nr (GUID wg PIK)]	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A153 Kszyk <i>Galinago galinago</i>		ramach zobowiązania podjętego przez właścicieli lub dzierżawców gruntu, w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości		corocznie, w okresie od maja do końca lipca	rolno środowiskowym	
Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony							
Ze względu na dobry stopień rozpoznania gatunku (szczegółowa inwentaryzacja terenu przeprowadzona w roku 2011, dane ilościowe i jakościowe z lat wcześniejszych, zebrane na podstawie metodycznych liczeń i przypadkowych wizyt w terenie, oraz uzupełnienie wiedzy o stanie populacji gatunków stanowiących przedmiot ochrony w roku 2013) nie ma potrzeby prowadzenia dodatkowych prac terenowych uzupełniających, w ramach uzupełnienia wiedzy o przedmiocie ochrony.							

Zapisy w planie zadań ochronnych mają za zadanie zabezpieczyć stan aktualny przed drastyczną zmianą. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę na zapisy dotyczące sposobu gospodarowania gruntami na etapie wydawania decyzji środowiskowych przy zalesianiu, przeznaczeniu terenów pod zabudowę, czy lokalizowaniu dużych inwestycji.

Należy zwrócić szczególną uwagę organów odpowiedzialnych za wydawanie decyzji czy to środowiskowych czy też pozwoleń na budowę na konieczność analizy wpływu tych działań na obszar Natura 2000. Plan zadań ochronnych nie zastąpi w tym względzie procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Dla derkacza, kulika wielkiego i kszyka istotne jest utrzymanie ekstensywnego użytkowania siedlisk łąk oraz zabezpieczenie łąk przed zalesieniem, zaoraniem czy zabudową. Natomiast jako działanie fakultatywne zapisano zalecenia przyjęte z aktualnie obowiązującego pakietu programu rolnośrodowiskowego na lata 2014-2020, polegające głównie na opóźnionym terminie wykonywania koszenia traw na łąkach – po 1 sierpnia.

Spornym elementem na terenie obszaru jest również potrzeba wykonywania prac utrzymaniowych na wodach i urządzeniach melioracji podstawowej. Utrzymanie cieków poprzez np. pogłębianie koryta (odmulenie) w latach suchych może wiązać się z przesuszaniem terenu i co za tym idzie np. zamianą łąk w użytki rolne i wycofanie się gatunków stanowiących przedmiot ochrony, które w dużej mierze związane są z podmokłymi łąkami. W obecnych granicach obszaru Natura 2000 niestety doszło do zmiany stosunków wodnych na rzece Mławce i przyległych terenach łąkowych, w gminie Lipowiec Kościelny, co doprowadziło do pogorszenia się struktury siedliska i wycofywania się gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony. Decyzją wydaną dnia 6 lipca 2012 r. przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo znak sprawy: WSI.510.88.2011.MZ.8) nałożono na „Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie, Oddział w Ciechanowie obowiązek przeprowadzenia działań naprawczych koryta rzeki Mławki na odcinku od km 20+600 do km 30+250 w gminie Lipowiec Kościelny, powiat mławski, na terenie obszaru Natura 2000 ustanowionego na mocy Dyrektywy Ptasiej „Doliny Wkry i Mławki” PLB 40008, polegających na:

1. stałym podniesieniu poziomu wód rzeki Mławki o średnio 30 cm poprzez odpowiednie spiętrzenie na istniejących jazach;
2. corocznym piętrzeniu w terminie 15 marca – 15 kwietnia wód na istniejących jazach (w dostosowaniu do ilości wody płynącej rzeką) w sposób skutkujący powstaniem rozlewisk o rozmiarach średnio większych niż przed przystąpieniem do robót.”

Wyżej wymienione postanowienie w formie decyzji RDOŚ w Warszawie nakłada przywrócenie stanu wody na rzece Mławce i tym samym na terenach położonych w jej sąsiedztwie, od mostu na Turzy Wielkiej do mostu na wysokości Dobrej Woli do stanu co najmniej takiego zanim przystąpiono do robót. Jest to swego rodzaju działanie naprawcze i jednocześnie działanie ochronne – nie zapisane w tab. 6, ponieważ decyzja o jego realizacji została już wydana w formie urzędowego pisma, nakazującego wykonać te prace. Należy zaznaczyć, że z perspektywy ochrony przyrody i jednocześnie ochrony przedmiotów ochrony decyzja ta jest słuszna, ponieważ pomoże – jeśli będzie zrealizowana – przywrócić siedliska kulika wielkiego i derkacza, a także błotniaka łąkowego, żurawia, podróżniczka oraz wielu innych gatunków ptaków, nie wymienianych w PZO, np. kropiatki, czy stanowiska rozrodczego rzekotki drzewnej i innych płazów. Podniesienie poziomu wód, poprzez odpowiednie spiętrzenie oraz coroczne piętrzenie spowoduje polepszenie jakości siedliska wymienionych gatunków i tym samym utrzyma te lokalne subpopulacje na odpowiednim poziomie dając szansę ich dalszego rozwoju. Gatunki stanowiące przedmiot ochrony wymagają w swych siedliskach obecności wody (zachowana odpowiednia struktura siedliska poprzez rozwój terenów trawistych i nie dopuszczenie do przesuszenia terenu i zamiany siedliska tych gatunków w grunty orne) – w szczególności kszyk, derkacz, kulik wielki, podróżniczek i dziwonja wymagają

siedlisk półnaturalnych i podobnych do naturalnych – czyli wilgotnych terenów położonych w dolinach rzek, które tworzą wiosną rozlewiska. Jednocześnie podczas piętrzenia wód na rzece Mławce, w celu utrzymania odpowiedniego poziomu wód na łąkach, należy również rozważyć wykorzystanie już istniejącej zastawki na rowach melioracyjnych. Należy również rozważyć na podstawie wizji terenowych i analizie warunków wodnych, możliwość wybudowania zastawek w innych miejscach, na rowach melioracyjnych jako działanie ochronne mogące przyczynić się do poprawy warunków siedliskowych gatunków będących przedmiotem ochrony.

Oczywiście nie można dopuścić do całkowitego zaniechania jakichkolwiek robót w dolinach obu rzek. W zakresie wykonywania prac utrzymaniowych należy zatem dopuścić do ich wykonywania, jednakże analizując każdorazowo zarówno termin jak i skalę przedsięwzięcia (szczegóły – tab.6). W zakres prac utrzymaniowych wchodzi usuwanie przetamowań i wiatrołomów (należy dopuścić), usuwanie osadów z dna koryta (należy dopuścić tylko jako działanie zmierzające do udrożnienia koryta w przypadku jego zatamowania lub zarośnięcia). Decyzję o sposobie i zakresie wykonania prac utrzymaniowych należy wydawać w odniesieniu do aktualnie (ostatnie 2-3 lata) występujących warunków opadowych. Odnośnie tworzenia nowych obiektów melioracji szczegółowej, oraz odbudowy, rozbudowy i przebudowy istniejących cieków wodnych (rowy), to nie należy ich wykonywać bez stosownych pozwoleń i bez uprzedniego, szczegółowego przeanalizowania warunków wodnych. Stawy prywatne zlokalizowane w pobliżu rezerwatu „Olszyny Rumockie” powinny posiadać urozmaicone i częściowo zarośnięte skarpy.

W opinii eksperckiej, na podstawie analizy stanu ochrony przedmiotów ochrony, analizy zagrożeń oraz opracowania działań ochronnych i monitoringu z planu realizacji tych działań wytypowano pięć rodzajów działań ochronnych, które można przedstawić w sposób graficzny na mapie. Są to:

1. Czynna ochrona gniazd błotniaka łąkowego, poprzez zabezpieczenie lęgu przed zniszczeniem na skutek drapieżnictwa i koszenia [A3 – ochrona gniazd i lęgów błotniaka]
2. Poprawa stanu siedlisk podrózniczka poprzez usunięcie z nich nielegalnych składowisk odpadów w okresie od 1 kwietnia do 15 sierpnia [A2 – poprawa stanu siedlisk poprzez usuwanie odpadów]
3. Użytkowanie łąk i pastwisk przynajmniej 1 raz w ciągu roku oraz późne wykaszanie łąk po 1 sierpnia [A4 – użytkowanie łąk i pastwisk]
4. Ograniczenie do niezbędnego minimum wykaszania rowów głównych oraz zaniechanie wykaszania pozostałych rowów i wiklinowisk w okresie od 1 kwietnia do 15 sierpnia [B2]

5. Zaniechanie wycinania stref ekotonalnych leśno – łąkowych w okresie od 1 kwietnia do 15 sierpnia [B3]

Ze względu na istnienie dużej populacji dziwonii na terenie Obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki oraz ogólnopolski trend wzrostowy populacji tego gatunku nie proponuje się czynnej ochrony, a jedynie przy okazji działań ochronnych realizowanych w stosunku do pozostałych gatunków zaleca się monitorowanie liczby stanowisk dziwonii. Obecnie dziwonie w wielu regionach kraju zajmuje coraz bardziej zurbanizowane tereny jak np. miejskie, zdegradowane odcinki małych rzek z porastającymi ich brzegi zakrzewieniami. Wzrost liczebności populacji jest widoczny również na terenie Obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki.

Większość działań ochronnych, które wytypowano na podstawie wizji terenowych w ramach pracy terenowej ornitologów – ekspertów oraz na podstawie konsultacji z odpowiednimi instytucjami będzie obejmować prawie wszystkie płaty siedlisk poszczególnych gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony w planie zadań ochronnych na obszarze naturalnym Doliny Wkry i Mławki. Ze względu na specyfikę siedlisk tego obszaru (większość to tereny łąkowe) oraz związane z nimi gatunki ptaków stanowiących przedmiot ochrony, działania ochronne będą obejmowały większość tego obszaru z pominięciem siedlisk leśnych. Cztery z spośród sześciu gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony związane jest z krajobrazem rolniczym, a w szczególności z biotopami łąkowymi – należą do nich derkacz, kulik wielki, kszyc i błotniak łąkowy. Z tego względu działania ochronne będą skupiały się głównie na poprawie i utrzymaniu siedlisk łąkowych. Wyjątkiem jest tutaj podrózniczek i dziwonie, które związane są z zakrzewieniami w dolinach rzecznych itp. siedliskami.

Do działań ochronnych, które można byłoby realizować na szeroką skalę, na terenie całego obszaru Doliny Wkry i Mławki należą:

1. Promocja programów rolno środowiskowych – do działań wchodzących w skład takiego pakietu należą m.in.:
 - a. wykaszanie działki od środka do zewnątrz w celu wypłaszania ptaków,
 - b. stosowanie na maszynach koszących wypłaszaczy,
 - c. usuwanie ściętej trawy lub układanie jej w stogi,
 - d. wykaszanie łąk z pozostawieniem 5% powierzchni nieskoszonej, każdorazowo w innym miejscu.
2. Odstrzał lisa, ewentualnie innych drapieżników objętych ochroną łowiecką oraz zmniejszenie liczby psów, kotów polujących poza obejściami, a także ograniczenie presji krukowatych.
3. Utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania łąki i pastwisk poprzez wykaszanie ich minimum raz w roku.
4. Wprowadzenie późnych terminów koszenia łąk – koszenie po 1 sierpnia, przynajmniej 1 raz w roku – w ramach programów rolnośrodowiskowych.
5. Ewidencja zmian w sposobie użytkowania gruntów.

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedlisk a nr (GUID wg PIK)	Cel działań ochronnych dla stanowiska/siedliska	Ogólny cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych*	Terminy/częstotliwość**	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	(b229)	Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolno środowiskowych. Zwiększenie sukcesu lęgowego i przeżywalności młodych.	Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 11 par. Utrzymanie metod gospodarowania (żniwa i pokosy) w siedliskach błotniaka polegających na ochronie jego lęgów przed stratami.	populacja	produktywność	Monitorowanie stanu najbardziej charakterystycznych dla tego obszaru naturalnego regionalnych populacji. <u>metodyka pod niniejszą tabelą</u> Transekt monitoringowy nr 1 (załącznik mapowy – mapa działań ochronnych i monitoringu) długości około 6,9 km wzdłuż doliny.	Co 3 lata, w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, 2 kontrole/rok w sezonie lęgowym z uwzględnieniem specyfikacji gatunku <u>szczegółowe terminy pod niniejszą tabelą</u>	Rozległe tereny łąkowe pomiędzy Bogurzynem a Dozinami	RDOŚ w Warszawie	2000 zł za dwa transekty / 1rok (ok. 6000 zł/10 lat)

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedlisk a nr (GUID wg PIK)	Cel działań ochronnych dla stanowiska/siedliska	Ogólny cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych*	Terminy/częstotliwość**	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
	A084 Blotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	(7f40)	Zmniejszenie presji drapieżników, głównie lisa, a także jenota, psów i kotów, penetrujących poza obejściami tereny rolnicze, ptaków krukowatych oraz innych gatunków mających znaczący, negatywny wpływ na ptaki stanowiące przedmiot ochrony i ich legi. Zwiększenie sukcesu lęgowego i przeżywalności młodych.	Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 11 par. Utrzymanie metod gospodarowania (żniwa i pokosy) w siedliskach błotniaka polegających na ochronie jego lęgów przed stratami.	populacja	produktywność	Monitorowanie stanu najbardziej charakterystycznych dla tego obszaru naturalnego populacji. <u>metodyka pod niniejszą tabelą</u> Transekt monitoringowy nr 2 (załącznik mapowy – mapa działań ochronnych i monitoringu) długości około 7,2 km wzdłuż doliny Wkry.	Co 3 lata, w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, 2 kontrole/rok w sezonie lęgowym z uwzględnieniem specyfikacji gatunku <u>szczegółowe terminy pod niniejszą tabelą</u>	Rozległe łąki między Strzeszewem a Bieżuniem	RDOŚ w Warszawie	

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedlisk a nr (GUID wg PIK)	Cel działań ochronnych dla stanowiska/siedliska	Ogólny cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych*	Terminy/częstotliwość**	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
2	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	(21fb)	Zmniejszenie presji drapieżników, głównie lisa, a także jenota, psów i kotów, penetrujących poza obejściami tereny rolnicze, ptaków krukowatych oraz innych gatunków mających znaczący, negatywny wpływ na ptaki stanowiące przedmiot ochrony i ich legi. Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolno środowiskowych.	Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 122 samców. Utrzymanie 100% powierzchni siedlisk derkacza we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach. Utrzymanie metod gospodarowania (pokosy) w siedliskach derkacza polegających na ochronie jego łęgów przed stratami.	populacja	liczebność gatunku rozpowszechnienie gatunku	Monitorowanie stanu najbardziej charakterystycznych dla tego obszaru naturalnego regionalnych populacji. <u>metodyka pod niniejszą tabelą</u> Transekt monitoringowy nr 1 (załącznik mapowy – mapa działań ochronnych i monitoringu) długości około 6,9 km wzdłuż doliny.	Co 3 lata, w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, 2 kontrole/rok w sezonie lęgowym z uwzględnieniem specyfiki gatunku <u>szczegółowe terminy pod niniejszą tabelą</u>	Rozległe tereny łąkowe pomiędzy Bogurzynem a Dozinami.	RDOŚ w Warszawie	2000 zł za dwa transekty / 1rok (ok. 6000 zł/10 lat)

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedlisk a nr (GUID wg PIK)	Cel działań ochronnych dla stanowiska/siedliska	Ogólny cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych*	Terminy/częstotliwość**	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
			<p>Zwiększenie sukcesu lęgowego i przeżywalności młodych.</p> <p>Utrzymanie parametrów odpowiednich dla wymagań siedliskowych gatunku (duże połacie otwartego terenu o odpowiedniej wilgotności w dolinach rzecznych, niskie trawiaste zbiorowiska roślinne zapewniające swobodne przemieszczanie i widoczność ze względu na drapieżnictwo).</p> <p>Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze.</p>		siedlisko	wielkość i stopień zachowania siedlisk lęgowych					

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedlisk a nr (GUID wg PIK)	Cel działań ochronnych dla stanowiska/siedliska	Ogólny cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych*	Terminy/częstotliwość**	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	(d707) (3af5)	<p>Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolno środowiskowych.</p> <p>Utrzymanie parametrów odpowiednich dla wymagań siedliskowych gatunku (duże połacie otwartego terenu o odpowiedniej wilgotności w dolinach rzecznych, niskie trawiaste zbiorowiska roślinne zapewniające swobodne przemieszczanie i widoczność ze względu na drapieżnictwo).</p> <p>Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze</p>	<p>Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 122 samców.</p> <p>Utrzymanie 100% powierzchni siedlisk derkacza we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach.</p> <p>Utrzymanie metod gospodarowania (pokosy) w siedliskach derkacza polegających na ochronie jego łąg przed stratami.</p>	populacja	liczebność gatunku rozpowszechnienie gatunku	<p>Monitorowanie stanu najbardziej charakterystycznych dla tego obszaru naturalnego regionalnych populacji. <u>metodyka pod niniejszą tabelą</u></p> <p>Transekt monitoringowy nr 3 (załącznik mapowy – mapa działań ochronnych i monitoringu) długości około 6,7 km wzdłuż doliny Wkry, częściowo przebiega na granicy województw</p>	Co 3 lata, w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, 2 kontrole/rok w sezonie lęgowym z uwzględnieniem specyfiki gatunku <u>szczegółowe terminy pod niniejszą tabelą</u>	Wzdłuż doliny Wkry na wysokości od Zielunia a kończąc powyżej Wylazłowa	RDOŚ w Warszawie i RDOŚ w Olsztynie	

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedlisk a nr (GUID wg PIK)	Cel działań ochronnych dla stanowiska/siedliska	Ogólny cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych*	Terminy/częstotliwość**	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
3	A153 Kszyk Galinago galinago	(c1ee) (4e3e)	Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze.	Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 190 samców. Utrzymanie 100% powierzchni siedlisk kszyka we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach	populacja	liczebność gatunku rozpowszechnienie gatunku	Monitorowanie stanu najbardziej charakterystycznych dla tego obszaru naturalnego regionalnych populacji. <u>metodyka pod niniejszą tabelą</u> Transekt monitoringowy nr 1 (załącznik mapowy – mapa działań ochronnych i monitoringu) długości około 6,9 km wzdłuż doliny.	Co 3 lata, w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, 3 kontrole/rok w sezonie lęgowym z uwzględnieniem specyfiki gatunku <u>szczegółowe terminy pod niniejszą tabelą</u>	Rozległe tereny łąkowe pomiędzy Bogurzynem a Dozinami.	RDOŚ w Warszawie	3000 zł za trzy transekty / 1rok (ok. 9000 zł/10 lat)
	A153 Kszyk Galinago galinago	(d0ab) (2948)	Zmniejszenie presji drapieżników, głównie lisa, a także jenota, psów i kotów, penetrujących poza obejściami tereny rolnicze, ptaków	Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 190 samców. Utrzymanie 100%	populacja	liczebność gatunku rozpowszechnienie gatunku	Monitorowanie stanu najbardziej charakterystycznych dla tego obszaru naturalnego regionalnych populacji.	Co 3 lata, w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych,	Rozległe łąki między Strzeszewem a Bieżuniem	RDOŚ w Warszawie	

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedlisk a nr (GUID wg PIK)	Cel działań ochronnych dla stanowiska/siedliska	Ogólny cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych*	Terminy/częstotliwość**	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
			<p>krakowatych oraz innych gatunków mających znaczący, negatywny wpływ na ptaki stanowiące przedmiot ochrony i ich legi.</p> <p>Zwiększenie sukcesu lęgowego i przeżywalności młodych.</p> <p>Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze.</p>	powierzchni siedlisk kszczyka we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach	siedlisko	wielkość i stopień zachowania siedlisk lęgowych	<p><u>metodyka pod niniejszą tabelą</u></p> <p>Transekt monitoringowy nr 2 (załącznik mapowy – mapa działań ochronnych i monitoringu) długości około 7,2 km wzdłuż doliny Wkry.</p>	<p>3 kontrole/rok w sezonie lęgowym z uwzględnieniem specyfikacji gatunku</p> <p><u>szczegółowe terminy pod niniejszą tabelą</u></p>			
	A153 Kszyk <i>Galinago galinago</i>	(e2d6) (d8ee)	Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolno	Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 190 samców. Utrzymanie 100%	populacja	liczebność gatunku rozpowszechnienie gatunku	Monitorowanie stanu najbardziej charakterystycznych dla tego obszaru naturalnych populacji.	Co 3 lata, w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych,	Wzdłuż doliny Wkry na wysokości od Zielunia a kończąc powyżej	RDOŚ w Warszawie i RDOŚ w Olsztynie	

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedlisk a nr (GUID wg PIK)	Cel działań ochronnych dla stanowiska/siedliska	Ogólny cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych*	Terminy/częstotliwość**	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
			środowiskowych. Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze	powierzchni siedlisk kszyska we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach	siedlisko	wielkość i stopień zachowania siedlisk łąkowych	<u>metodyka pod niniejszą tabelą</u> Transekt monitoringowy nr 3 (załącznik mapowy – mapa działań ochronnych i monitoringu) długości około 6,7 km wzdłuż doliny Wkry, częściowo przebiega na granicy województw	3 kontrole/rok w sezonie łąkowym z uwzględnieniem specyfikacji gatunku <u>szczegółowe terminy pod niniejszą tabelą</u>	Wyląźłowa		
4	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	(36f6)	Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolno środowiskowych. Utrzymanie parametrów odpowiednich dla wymagań siedliskowych gatunku (duże połacie otwartego terenu o	Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 13 par. Utrzymanie 100% powierzchni siedlisk kulika we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach. Utrzymanie metod gospodarowania	populacja	liczebność gatunku produktywność	Monitorowanie stanu najbardziej charakterystycznych dla tego obszaru naturalnego regionalnych populacji. <u>metodyka pod niniejszą tabelą</u> Transekt monitoringowy nr 1 (załącznik mapowy – mapa	Co 3 lata, w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, 3 kontrole/rok w sezonie łąkowym z uwzględnieniem specyfikacji	Rozległe tereny łąkowe pomiędzy Bogurzynem a Dozinami.	RDOŚ w Warszawie	3000 zł za dwa transekty / 1rok 9000zł/ 10 lat

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedlisk a nr (GUID wg PIK)	Cel działań ochronnych dla stanowiska/siedliska	Ogólny cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych*	Terminy/częstotliwość**	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
			odpowiedniej wilgotności w dolinach rzecznych, niskie trawiaste zbiorowiska roślinne zapewniające swobodne przemieszczanie i widoczność ze względu na drapieżnictwo). Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze.	(pokosy) w siedliskach kulika polegających na ochronie jego łągów przed stratami.	siedlisko	wielkość i stopień zachowania siedlisk łągowych	działań ochronnych i monitoringu) długości około 6,9 km wzdłuż doliny.	gatunku <u>szczegółowe terminy pod niniejszą tabelą</u>			

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedlisk a nr (GUID wg PIK)	Cel działań ochronnych dla stanowiska/siedliska	Ogólny cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych*	Terminy/częstotliwość**	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	(0ac7) (73d3)	Zmniejszenie presji drapieżników, głównie lisa, a także jenota, psów i kotów, penetrujących poza obejściami tereny rolnicze, ptaków krukowatych oraz innych gatunków mających znaczący, negatywny wpływ na ptaki stanowiące przedmiot ochrony i ich legi. Utrzymanie aktualnego sposobu użytkowania łąk i pastwisk oraz zwiększenie świadomości „rolników” na temat pakietów rolnośrodowiskowych.	Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 13 par. Utrzymanie 100% powierzchni siedlisk kulika we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach. Utrzymanie metod gospodarowania (pokosy) w siedliskach kulika polegających na ochronie jego łęgów przed stratami.	populacja	liczebność gatunku produktywność	Monitorowanie stanu najbardziej charakterystycznych dla tego obszaru naturalnego regionalnych populacji. <u>metodyka pod niniejszą tabelą</u> Transekt monitoringowy nr 2 (załącznik mapowy – mapa działań ochronnych i monitoringu) długości około 7,2 km wzdłuż doliny Wkry.	Co 3 lata, w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, 3 kontrole/rok w sezonie lęgowym z uwzględnieniem specyfiki gatunku <u>szczegółowe terminy pod niniejszą tabelą</u>	Rozległe łąki między Strzeszewem a Bieżuniem	RDOŚ w Warszawie	

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedliska nr (GUID wg PIK)	Cel działań ochronnych dla stanowiska/siedliska	Ogólny cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych*	Terminy/częstotliwość**	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
			<p>Zwiększenie sukcesu lęgowego i przeżywalności młodych.</p> <p>Utrzymanie parametrów odpowiednich dla wymagań siedliskowych gatunku (duże połacie otwartego terenu o odpowiedniej wilgotności w dolinach rzecznych, niskie trawiaste zbiorowiska roślinne zapewniające swobodne przemieszczanie i widoczność ze względu na drapieżnictwo).</p> <p>Utrzymanie 100% aktualnego udziału łąk i pastwisk w strukturze krajobrazu rolniczego na przedmiotowym obszarze</p>		siedlisko	wielkość i stopień zachowania siedlisk lęgowych					

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedlisk a nr (GUID wg PIK)	Cel działań ochronnych dla stanowiska/siedliska	Ogólny cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych*	Terminy/częstotliwość**	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
5	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	(cf89)	Zmniejszenie presji drapieżników, głównie lisa, a także jenota, psów i kotów, penetrujących poza obejściami tereny rolnicze, ptaków krukowatych oraz innych gatunków mających znaczący, negatywny wpływ na ptaki stanowiące przedmiot ochrony i ich legi. Utrzymanie siedliska gatunku wzdłuż cieków wodnych i w wiklinowiskach.	Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 63 par/samców. Utrzymanie 100% powierzchni siedlisk podróżniczka we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach.	populacja	liczebność gatunku	Monitorowanie stanu najbardziej charakterystycznych dla tego obszaru naturalnego regionalnych populacji. <u>metodyka pod niniejszą tabelą</u> Transekt monitoringowy nr 1 (załącznik mapowy – mapa działań ochronnych i monitoringu) długości około 6,9 km wzdłuż doliny.	Co 3 lata, w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, 2 kontrole/rok w sezonie lęgowym z uwzględnieniem specyfikacji gatunku <u>szczegółowe terminy pod niniejszą tabelą</u>	Rozległe tereny łąkowe pomiędzy Bogurzynem a Dozinami	RDOŚ w Warszawie	3000 zł za trzy transekty / 1rok ok. 9000 zł/10 lat
	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	(37d9)	Utrzymanie siedliska gatunku wzdłuż cieków wodnych i w wiklinowiskach.	Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 63 par/samców.	populacja	liczebność gatunku	Monitorowanie stanu najbardziej charakterystycznych dla tego obszaru naturalnego regionalnych	Co 3 lata, w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań	Rozległe łąki między Strzeszewem a Bieżuniem	RDOŚ w Warszawie	

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedlisk a nr (GUID wg PIK)	Cel działań ochronnych dla stanowiska/siedliska	Ogólny cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych*	Terminy/częstotliwość**	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
				Utrzymanie 100% powierzchni siedlisk podróżniczka we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach.	siedlisko	wielkość i stopień zachowania siedlisk lęgowych	populacji. metodyka pod niniejszą tabelą Transekt monitoringowy nr 2 (załącznik mapowy – mapa działań ochronnych i monitoringu) długości około 7,2 km wzdłuż doliny Wkry.	ochronnych, 2 kontrole / rok w sezonie lęgowym z uwzględnieniem specyfikacji gatunku <u>szczegółowe terminy pod niniejszą tabelą</u>			
	A272 <i>Podróżniczek</i> <i>Luscinia svecica</i>	(4016)	Polepszenie parametrów odpowiednich dla wymagań siedliskowych gatunku (racjonalna gospodarka strukturą roślinności porastającej rowy melioracyjne i ich brzegi, wiklinowisk oraz zachowania struktury roślinnej stref ekotonalnych na granicy las - łąka). Utrzymanie siedliska gatunku wzdłuż cieków wodnych i w wiklinowiskach.	Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 63 par/samców. Utrzymanie 100% powierzchni siedlisk podróżniczka we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach	populacja	liczebność gatunku	Monitorowanie stanu najbardziej charakterystycznych dla tego obszaru naturalnego regionalnych populacji. metodyka pod niniejszą tabelą Transekt monitoringowy nr 3 (załącznik mapowy – mapa działań ochronnych	Co 3 lata, w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, 2 kontrole / rok w sezonie lęgowym z uwzględnieniem specyfikacji gatunku	Wzdłuż doliny Wkry na wysokości od Zielunia a kończąc powyżej Wylazłowa	RDOŚ w Warszawie i RDOŚ w Olsztynie	

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer płatu siedlisk a nr (GUID wg PIK)	Cel działań ochronnych dla stanowiska/siedliska	Ogólny cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych*	Terminy/częstotliwość**	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
							i monitoringu) długości około 6,7 km wzdłuż doliny Wkry, częściowo przebiega na granicy województw	<u>szczegółowe terminy pod niniejszą tabelą</u>			
6	A371 Dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i>	(0e8f) (3997)	Ze względu na podobne parametry wszystkich płatów siedlisk tego gatunku cele dla poszczególnych płatów są również celami dla całej populacji dziwonii na tym terenie: Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 65 par/samców. Utrzymanie 100% powierzchni siedlisk dziwonii we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach.	Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 65 par/samców. Utrzymanie 100% powierzchni siedlisk dziwonii we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach.	populacja	liczebność gatunku	Monitorowanie stanu najbardziej charakterystycznych dla tego obszaru naturalnego regionalnych populacji. <u>metodyka pod niniejszą tabelą</u> Transekt monitoringowy nr 1 (załącznik mapowy – mapa działań ochronnych i monitoringu) długości około 6,9 km wzdłuż doliny.	Co 3 lata, w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, 2 kontrole/rok w sezonie lęgowym z uwzględnieniem specyfikacji gatunku <u>szczegółowe terminy pod niniejszą tabelą</u>	Rozległe tereny łąkowe pomiędzy Bogurzynem a Dozinami	RDOŚ w Warszawie	2000 zł za dwa transekty / 1rok (ok. 6000 zł/10 lat)

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer platu siedlisk a nr (GUID wg PIK)	Cel działań ochronnych dla stanowiska/siedliska	Ogólny cel działań ochronnych dla przedmiotu ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych*	Terminy/częstotliwość**	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
	A371 Dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i>	(d4e2)	Ze względu na podobne parametry wszystkich płatów siedlisk tego gatunku cele dla poszczególnych płatów są również celami dla całej populacji dziwonii na tym terenie: Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 65 par/samców. Utrzymanie 100% powierzchni siedlisk dziwonii we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach.	Utrzymanie populacji na minimalnym poziomie 65 par/samców. Utrzymanie 100% powierzchni siedlisk dziwonii we wszystkich wymienionych w ekspertyzie płatach.	populacja	liczebność gatunku	Monitorowanie stanu najbardziej charakterystycznych dla tego obszaru naturalnego regionalnych populacji. <u>metodyka pod niniejszą tabelą</u> Transekt monitoringowy nr 2 (załącznik mapowy – mapa działań ochronnych i monitoringu) długości około 7,2 km wzdłuż doliny Wkry.	Co 3 lata, w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, 2 kontrole/rok w sezonie lęgowym z uwzględnieniem specyfiki gatunku <u>szczegółowe terminy pod niniejszą tabelą</u>	Rozległe łąki między Strzeszewem a Bieżuniem	RDOŚ w Warszawie	

Metodyka prac monitoringowych

Badania monitoringowe zostały zawężone do reprezentatywnych transektów monitoringowych długości około 7 km, w trzech najbardziej typowych dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki środowisk, w których występują wszystkie gatunki stanowiące przedmiot ochrony. Transekty te zostały tak dobrane, żeby można było powtarzać liczenia w kolejnych latach (najlepiej co 3 lata), a w trakcie przejścia by można było objąć liczeniem wszystkie gatunki objęte niniejszym monitoringiem. Metodyka ta podobna jest w niektórych założeniach standardowej metodyki liczeń na transektach oraz do liczeń w ramach kwadratu MPPL, gdzie prowadzi się przemarsz transektem i notuje się wszystkie ptaki

widziane i słyszane (w tym przypadku gatunki stanowiące przedmiot ochrony). W trakcie liczenia zaleca się notowanie godziny rozpoczęcia i końca liczenia oraz warunków atmosferycznych czy też innych ważnych aspektów związanych z liczeniem na tym transekcje – np. zmiana sposobu użytkowania gruntów, zmiana stosunków wodnych, obserwacje innych gatunków ptaków, wszelkie zagrożenia dla siedliska i gatunków stanowiących przedmiot ochrony itp. W przypadku wyznaczonych transektów monitoringowych notowaniu będą podlegały standardowo ptaki widziane i słyszane, jeśli jest to możliwe z podziałem na płeć, wiek oraz wszelkie zachowania i interakcje pomiędzy osobnikami mogące dać rzetelny obraz stanu liczebności przedmiotów ochrony na wyznaczonych płatach siedlisk podczas przemarszu transektem. Początek liczenia powinien rozpoczynać się wcześniej rano i w kolejnej kontroli rozpoczynać się w punkcie jej ukończenia we wcześniejszym liczeniu. Wszelkie stwierdzenia gatunków powinny być nanoszone na mapę terenu w skali 1:25 000, lub w skali 1:12 500. Dla wielu gatunków ptaków, w tym gatunków, które stanowią przedmiot ochrony na prezentowanym terenie opracowana jest szczegółowa metodyka liczenia w podręcznikach metodycznych, takich jak Monitoring ptaków lęgowych czy też Monitoring Ptaków Mokradeł. Na potrzeby opracowania monitoringu gatunków stanowiących przedmiot ochrony, ujętego w ramach szablonu dokumentacji do opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki, ustalono trzy transekty monitoringowe, które są reprezentatywne dla tego obszaru. W monitoringu tym nie będzie się stosowało opracowania stanu populacji danego gatunku dla całej ostoi (w porównaniu z np. inwentaryzacją w 2011 roku), a jedynie trendy w zmianach na siedliskach lub w płatach siedlisk w obrębie tych transektów, które mogą dać przybliżony obraz zmian w całej dolinie, właśnie ze względu na reprezentatywność tych transektów. Poznanie dokładnych zmian w populacjach oraz ustalenie liczebności gatunków stanowiących przedmiot ochrony może się odbyć jedynie w formie dokładnej inwentaryzacji całego obszaru naturalnego. Poniżej przedstawiona jest szczegółowa metodyka w ramach liczenia na przedstawionych powyżej transektach monitoringowych, dotycząca głównie terminów liczeń dla poszczególnych gatunków stanowiących przedmiot gatunków.

Jeśli chodzi o wykrywalność gatunków stanowiących przedmiot ochrony w przypadku liczenia na transektach to należy zauważyć, że ze względu na fenologię przylotów w przypadku:

błotniaka łąkowego, derkacza i dziwonii będą to późniejsze terminy,

a w przypadku:

kszyka, kulika wielkiego i podróżniczka wcześniejsze terminy.

Błotniak łąkowy - Terminy kontroli należy zaplanować w okresach wysokiej wykrywalności błotniaka łąkowego: pierwsza kontrola od końca kwietnia do pierwszej dekady maja, druga kontrola od drugiej dekady lipca do połowy sierpnia. Notujemy wszelkie zachowania ptaków mogące świadczyć o lęgowości., ale również przemieszczanie się ptaków przelatujących – np. polujących samców, mogących mieć swoje rewiry poza

zasięgiem transektów. Należy mieć na uwadze, że podczas pierwszej kontroli może trwać jeszcze przelot tego gatunku. W przypadku wykrycia gniazda należy dokładną lokalizację zaznaczyć na mapie.

Derkacz – Zalecane są 2 kontrole: pierwsza w okresie przełomu maja i czerwca (po 20.05), gdy przelot jest już zakończony i ptaki zaczynają największą aktywność głosową, a druga kontrola powinna przypadać na koniec czerwca (po 20.06), gdy następuje drugi szczyt aktywności głosowej i ptaki przystępują do drugiego lęgu. Liczenie należy wykonać trakcie dwóch nocnych kontroli, połączonych z mapowaniem stwierdzeń odzywających się samców. Liczenie powinno się odbywać w sprzyjających warunkach atmosferycznych: w bezwietrzne, najlepiej zimne noce, w godzinach od 22.00 lub 23.00 do wschodu słońca.

Kszyk – Liczenie tokujących samców powinno odbyć się trzykrotnie w sezonie lęgowym w terminach: między 15.04 a 10.05, 11.05 a 31.05 oraz 01.06 a 15.06 – z przerwą minimum jednego tygodnia pomiędzy każdą z wizyt. Należy liczyć ptaki „beczące” w locie oraz siedzące na ziemi i odzywające się głosem „ti-ka, ti-ka”.

Kulik wielki – Przewidywane 2 kontrole w okresach między 10.04 a 20.04, 1.05 a 10.05 oraz kontrola uzupełniająca od 1.06 do 10.06. Cały dzień. Przy upalnej pogodzie, kontrole prowadzone w środku dnia (11:00-15:00) są mało efektywne i należy ich unikać. Należy również unikać kontroli w czasie wietrznej pogody, która powoduje obniżenie aktywności ptaków. W przypadku wykrycia gniazda należy dokładną lokalizację zaznaczyć na mapie.

Podróżniczek – Zaleca się wykonanie dwóch (ewentualnie trzech) liczeń metodą szybkiego kartowania śpiewających samców. Optymalne terminy kontroli przypadają w okresach od 20.04 do 10.05 oraz od 20.05 do 10.06. W ciągu doby okresem najlepszej wykrywalności samców są godziny około świtowe 3:00–6:00, okresami stosunkowo wysokiej aktywności samców są też godziny poranne 6:00–11:00 i wieczorne 19:00–21:00. Liczenia nocne są zalecane jako uzupełniające w miejscach o dużym zagęszczeniu śpiewających samców, gdzie zachodzi wysokie ryzyko nieprecyzyjnego rozdzielenia poszczególnych stanowisk śpiewających samców. Wynika to z faktu, że samce w czasie nocnego śpiewu nie przemieszczają się spontanicznie. W przypadku derkacza i podróżniczka można połączyć liczenie tych dwóch gatunków w trakcie jednej nocnej – wczesno-porannej kontroli transektu.

Dziwonia – W przypadku dziwonii nie ma opracowanej szczegółowej metodyki tylko dla tego gatunku, ale terminy liczeń można zastosować takie jak dla późnych migrantów takich jak gąsiorek, czy jarzębatka. Kontrole w okresach od 25.04 do 25.05 oraz od 26.05 do 25.06. Główna metodyka polega na rejestracji śpiewających samców.

Na potrzeby monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony wytypowano **trzy kilkukilometrowe transekty monitoringowe o numerach porządkowych 1, 2 i 3 (załącznik mapowy – Mapa działań ochronnych i monitoringu)** w najbardziej charakterystycznych odcinkach obszaru Doliny Wkry i Mławki. Dwa z nich położone są w dolnie Wkry, a jeden w dolinie Mławki.

Transekt monitoringowy 1 – około 6,9 km zlokalizowany jest między Bogurzynem a Dozinami – fragment łąk z zakrzewieniami i terenami podmokłymi – siedlisko kulika wielkiego, derkacza, kszyka, błotniaka łąkowego, dziwonii i podróżniczka.

Transekt monitoringowy 2 – około 7,2 km, zlokalizowany jest między Bieżuniem, Łązynem i po drugiej stronie rzeki biegnie do wysokości Strzeszewa – fragment rozległych łąk oraz niewielkie podmokłe zakrzewienia – siedlisko kulika wielkiego, kszyk, podróżniczka, dziwonii i błotniaka łąkowego.

Transekt monitoringowy 3 – około 6,7 km, poprowadzony wzdłuż doliny Wkry rozpoczyna się na wysokości od Zielunia a kończy się powyżej Wylazłowa – obejmuje dolinę Wkry z łąkami wraz z porastającymi je zakrzewieniami oraz fragmentami drzewostanu – siedlisko kszyka, derkacza i podróżniczka.

Przejścia transektami będą odbywały się od wczesnych godzin porannych, ale także np. w przypadku derkacza na kontrolach nocnych liczby odbywających się samców derkacza, która pozwoli na określenie liczebności tego gatunku – przy tym należy brać pod uwagę trend liczebności w całej Polsce związany z charakterystycznymi dla tego gatunku corocznymi fluktuacjami liczebności. Monitoring będzie dotyczył również innych gatunków związanych z terenami łąkowymi czyli kulika wielkiego, kszyka oraz błotniaka łąkowego, który zakłada gniazda zarówno w uprawach i coraz rzadziej na łąkach czy w ziołoroślach oraz ptaków związanych z zakrzewieniami - podróżniczka i dziwonii, ale również gatunków nie stanowiących przedmiotu ochrony. Bardzo ważnym punktem monitoringu tych gatunków będzie sprawdzanie potencjalnych siedlisk gatunków stanowiących przedmiot ochrony, na których nie potwierdzono ich obecności, ale w perspektywie kilku letniej i biorąc pod uwagę polepszenie jakości siedlisk i umiejętne nimi zarządzanie i gospodarowanie może prowadzić do wykrycia nowych stanowisk i zwiększenia liczebności populacji. Oprócz transektów monitoringowych do innych działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony, nie wymienionych w tab. 7 można fakultatywnie zaproponować przeprowadzenie ankiet wśród miejscowej ludności dotyczących sprawdzenia wiedzy na temat przedmiotów ochrony i sposobów ich ochrony. Sprawdzenie wiadomości poprzez przeprowadzenie ankiet pozwoli na określenie faktycznego stanu zainteresowania okolicznych mieszkańców przedmiotami ochrony i przyrodą oraz zainteresowania programami związanymi z dopłatami do obszarów łąkowych. Wymienione tutaj działania w ramach monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony można wykonywać w trakcie przejścia transektem monitoringowym, za wyjątkiem ankiet na temat gatunków będących przedmiotem ochrony, które należałoby przeprowadzić w gminach położonych na terenie obszaru naturalnego.

8. Wskazania do dokumentów planistycznych

Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (<i>Art. 28 ust 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody</i>)
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Działdowo (Uchwała Nr V/27/03 Rady Gminy w Działdowie z dn. 21 lutego 2003 r.)	Sugerowane jest zrezygnowanie przeznaczenia pod zalesienie następujących działek: Obręb Księży Dwór: 3095/1, 36/1, 37/1, 3095/2, 636.
Projekt Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości położonych na terenie gminy Żuromin: Poniatowo, Chamsk, Cierpigórz, Brudnice, Franciszkowo, Olszewo (w fazie projektu)	Sugerowane jest zrezygnowanie przeznaczenia pod zalesienie następujących działek: Obręb Poniatowo: 64/1, 64/2, 64/3, 63, 189, 188, 187, 186, 185, 184. Sugeruje się rezygnację przeznaczenia na tereny usług sportu i turystyki następujących działek: Obręb Poniatowo: 107, 106, 105, 104, 103, 101, 265, 264, 263, 262, 261, 260, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 268. Sugeruje się zrezygnowanie z budowy zbiornika retencyjnego na rzece Wkrze na odcinku od km 153+260 (most w miejscowości Brudnice) do km 162+000 (miejscowość Dziwy).
Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Podkrajewo (Uchwała nr XXVIII/141/09 z dnia 14 sierpnia 2009r.)	Sugerowane jest zrezygnowanie przeznaczenia pod zalesienie następujących działek: Obręb Podkrajewo: 317, 318, 319, 800, 801, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 330
Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Wojnówka (Uchwała nr XXVIII/141/09 z dnia 14 sierpnia 2009r.)	Sugerowane jest zrezygnowanie przeznaczenia pod zalesienie następujących działek: Obręb Wojnówka: 7, 8, 10, 13.
Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Głużek (Uchwała nr XXVIII/141/09 z dnia 14 sierpnia 2009r.)	Sugerowane jest zrezygnowanie przeznaczenia pod zalesienie następujących działek: Obręb Głużek: 860, 897, 899, 902, 1052, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41.

Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Korboniec (Uchwała nr XXVIII/141/09 z dnia 14 sierpnia 2009r.)	Sugerowane jest zrezygnowanie przeznaczenia pod zalesienie następujących działek: Obręb Korboniec : 13, 435, 55, 58, 49, 59, 61, 62, 64.
Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Bogurzynek (Uchwała nr XXVIII/141/09 z dnia 14 sierpnia 2009r.)	Sugerowane jest zrezygnowanie przeznaczenia pod zalesienie następujących działek: Obręb Bogurzynek:207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221.
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Lipowiec Kościelny na terenie miejscowości : Borowe, Kęczewo, Krępa, Lewiczyn, Lipowiec Kościelny, Łomia, Niegocin, Parcele Łomskie, Turza Mała i Turza Wielka (Uchwała Nr 75.XV.2012 Rady Gminy w Lipowcu Kościelnym z dnia 27 lutego 2012r.)	Sugerowane jest zrezygnowanie przeznaczenia pod zalesienie następujących działek: Obręb Łomia: 107/1, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 137, 315, 316, 318. Obręb Rumoka: 543, 544, 545, 546, 547, 548,549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 603, 604. Obręb Turza Wielka: 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 481/1, 481/2, 809, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518.
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Radzanów (Uchwała Nr XXX/188/2005 Rady Gminy Radzanów z dn. 21 grudnia 2005 r.)	Sugeruje się rezygnację z przeznaczenia następujących działek pod zabudowę lotniskową: Obręb Ratowo: 590, 591/2, 589/2.
Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szreńsk (w fazie projektu)	Sugerowane jest zrezygnowanie przeznaczenia pod zalesienie następujących działek: Obręb Wola Proszkowska: 35, 37, 39, 131, 43. Sugeruje się rezygnację z przeznaczenia następujących działek pod zabudowę usługowo-produkcyjną: Obręb Szreńsk: 584, 585, 586, 587, 588.

9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

Nie stwierdzono potrzeby sporządzenia planu ochrony dla całości lub części obszaru specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki PLB140008. Zdecydowana większość problemów związanych z ochroną przedmiotowego obszaru będzie wynikała z bieżących zmian w strukturze gospodarowania gruntami. W tym przypadku gospodarowanie terenami łąkowymi (utrzymanie dotychczasowego systemu użytkowania łąk z koszeniem minimum 1 raz w roku oraz wprowadzenie późnych terminów koszenia). Drugim ważnym czynnikiem realizowanym w ramach planu zadań ochronnych będzie utrzymanie odpowiedniego stanu wody na terenach łąkowych (takiego, który zapewni bytowanie i rozwój ptaków stanowiących przedmiot ochrony). I trzecim ważnym elementem realizowanym w ramach PZO jest ograniczenie presji drapieżników.

Ochrona ptaków stanowiących przedmioty ochrony będzie się więc skupiać zasadniczo na ograniczaniu potencjalnych zagrożeń, a w mniejszym stopniu na wykonywaniu działań o charakterze ochrony czynnej. Jako główny sposób ochrony obszaru należy obecnie przyjąć realizację niniejszego planu zadań ochronnych, a w przyszłości należy opracować szczegółowe wskazania do planu ochrony przedmiotowego obszaru Natura 2000.

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

Lp.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
1	Punkt 2.2	Powiększenie powierzchni obszaru ostoi.	Zmiana granic obszaru Natura 2000 „Doliny Wkry i Mławki” PLB 140008 o przylegające tereny z istotną bazą gatunkową i ilościową ptaków.
2	Punkt 3.2	Zmiana liczebności poszczególnych gatunków.	Wprowadzenie do SDF aktualnych informacji o występowaniu gatunków ptaków, ich liczebności na podstawie własnych wyników wieloletnich obserwacji i prac w trakcie ekspertyz do propozycji planu zadań ochronnych.
3	Punkt 3.3	Zmiana liczebności poszczególnych gatunków.	Wprowadzenie do SDF aktualnych informacji o występowaniu gatunków ptaków, ich liczebności na podstawie własnych wyników wieloletnich obserwacji i prac w trakcie ekspertyz do propozycji planu zadań ochronnych.

Lp.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
4	Punkt 5.3	Wprowadzenie poprawek w zapisy dotyczące innych form ochrony przyrody w obszarze	Błędy w podanych formach ochrony przyrody i niekompletność listy

Lp.	Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany
1	Załącznik ... Mapa propozycji zmian granic obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008 warstwa wektorowa (SHP) „zmiana_granic_N2K”	<p>Propozycja zmian granic obszaru specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki PLB140008 wynika z konieczności zachowania cennych obszarów mających duże znaczenie dla gatunków ptaków związanych z podmokłymi łąkami, zabagnieniami i zakrzewieniami przylegającymi bezpośrednio do obecnych granic. Zwiększa znacznie ilość par lęgowych i ma istotne znaczenie dla gatunków przelotnych. Podczas analizy materiałów źródłowych, na podstawie danych zebranych z poprzednich lat oraz podczas tegorocznych wizyt terenowych uzupełniających zdecydowano się przedstawić propozycję zmiany granic przedmiotowego obszaru rozszerzając jego powierzchnię o trzy znaczące dla ostoje tereny, przedstawiając poniżej najważniejsze dane ilościowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Doziny” – kulik wielki 2 pary, kszyc 5 samców, krwawodziób 2 pary, rycyk 4 pary, błotniak łąkowy para, derkacz 3 samce, podróżniczek 2 samce, błotniak stawowy para, żuraw para, dziwonia 3 pary. 2. „Tofianki pod Działdowem” – dziwonia 5 samców, podróżniczek 2 samce, kszyc 2-3 samce, błotniak łąkowy para, błotniak stawowy para, derkacz 1 samiec, żuraw 3 pary.

Lp.	Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany
		<p>3. „Ługi” – rycyk 2 pary, krwawodziób 2 pary, bąk 2 samce, kszyc 3 samce, derkacz 3-4 samce, błotniak łąkowy para, błotniak stawowy para, podróżniczek 2 samce, dziwonia 3 samce. Oraz ciekawe stwierdzenia z roku 2013 rzadkich gatunków przelotnych takich jak bekasik 1, dubelt 1 czy sowa błotna 2. Zlokalizowano tutaj również noclegowisko około 180 żurawi.</p> <p>Z powyższego wynika, że na tych powierzchniach występują gatunki ptaków stanowiące przedmiot ochrony, szczególnie tak cenne jak kulik wielki czy błotniak łąkowy, ponieważ ich populacje na terenie ostoi są niewielkie. Na mapie stanowiącej załącznik wyrysowano dodatkowo potencjalne siedliska przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 na terenach proponowanych do rozszerzenia granic.</p> <p>Przedstawione propozycje leżą przy granicach przedmiotowego obszaru i dopiero po kilku latach od utworzenia tego obszaru podjęto próbę analizy i weryfikacji granic, które były ustalane na podstawie pobieżnych wówczas jeszcze danych jakościowych i ilościowych. W obecnej sytuacji, kiedy nadarza się okazja do zmiany granic i przyłączenia cennych przyrodniczo terenów - w trakcie prac nad PZO wydaje się słuszne wziąć pod uwagę te propozycje. Oprócz przedmiotów ochrony na proponowanych powierzchniach występują inne cenne gatunki ptaków – zarówno lęgowych i przelotnych.</p>

11. Zestawienie uwag i wniosków

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Moduł A		
1.	Brak uwag i wniosków		
	Moduł B		
	Brak uwag i wniosków		
	Moduł C		
1.	Wniosek o uzgodnienie warunków wykonywania zabiegów utrzymaniowych wodach oraz urządzeniach melioracji podstawowych.	Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie.	Plan zadań ochronnych, w zakresie planistycznym zawiera opis planowanych działań z zakresu ochrony czynnej, opis działań monitoringowych, opis modyfikacji w sposobach gospodarowania oraz wskazania do dokumentów planistycznych. Proponowane zapisy w planie zadań ochronnych nie zastępują zatem procedury oceny oddziaływania na środowisko, która to procedura ma każdorazowo zabezpieczyć obszar przez potencjalnymi zagrożeniami wynikającymi z realizacji konkretnego przedsięwzięcia. Nie ma zatem możliwości aby w pzo wyznaczyć ramy dla przedsięwzięć czy inwestycji, których spełnienie zwalniało by z przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Zapisy pzo mogą natomiast pomóc organowi wydającemu decyzję w ustaleniu czy dane przedsięwzięcie będzie wymagało przeprowadzenia procedury

			oddziaływania na środowisko, czy też nie. Zapisy planu mogą również pomóc w ocenie przedsięwzięcia lub wydaniu określonych warunków jego wykonania.
2.	Wniosek o dopuszczenie zabudowy produkcyjnej na działkach: 584, 585, 586, 587, 588 obręb Szreńsk	Agnieszka Nadratowska Urząd Gminy Szreńsk	Zagadnienie zgłoszono na III spotkaniu ZLW. Ustalono z ekspertami ornitologami dopuszczenie zabudowy produkcyjnej ze względu na przyleganie płata siedliska derkacz bezpośrednio do dużego zakładu produkcyjnego „TECHNOKABEL” który planuje rozwój w obrębie wsi Szreńsk.
3.	Wniosek dotyczący wprowadzenia zapisu w tabeli nr 6 - PZO odnośnie poziomu odstrzału lisa, który ma być zgodny z wieloletnim łowieckim planem hodowlanym. Ponadto należy ująć na liście drapieżników lęgowych: jenota i norkę amerykańską.	Dariusz Szczawiński Nadleśnictwo Lidzbark	Uwagi przyjęte i zmienione w treści planu zadań ochronnych podczas III spotkania ZLW.
4.	Wniosek w sprawie zmiany zapisu w tabeli nr 6 –PZO dotyczący wprowadzenia zapisu: „Zaniechanie wycinania stref ekotonalnych leśno – łąkowych” zamiast „Zaniechanie wycinania fragmentów lasu”.	Dariusz Szczawiński Nadleśnictwo Lidzbark	Uwagi przyjęte i zmienione w treści planu zadań ochronnych podczas III spotkania ZLW.
5.	Wniosek dotyczący zmiany w tabeli nr 6 –PZO poprzez dopisanie następującej treści: „zaniechanie dalszego działania na ciekach wodnych bez stosownych pozwoleń” oraz zmianę zapisu terminu odnośnie odstąpienia od koszenia wiklinowisk i oczyszczania rowów w terminie od 1 kwietnia do 30 sierpnia na termin od 1 kwietnia do 15 sierpnia.	Kazimierz Kowalski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie o/Działdowo	Uwagi przyjęte i zmienione w treści planu zadań ochronnych podczas III spotkania ZLW.
6.	Zmiana następujących zapisów: - Tabel. nr 6 „zaniechanie wykaszania rowów melioracyjnych i wiklinowisk – odstąpienie od koszenia wiklinowisk i oczyszczania rowów corocznie w okresie	Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie Rejonowy Oddział w Działdowie –	Uwagi przyjęte i zmienione w treści planu zadań ochronnych – pismo zn. WSTII-P.6320.8.2013.BK z dn. 14.10.2013 r

<p>01.04-15.08” zmiana na: „ograniczenie do niezbędnego minimum wykaszania rowów głównych i zbiorczych oraz zaniechanie wykaszania pozostałych rowów i wiklinowisk – okresowe (od 01.04. do 15.08.) odstąpienie od wykaszania wiklinowisk i rowów melioracyjnych, za wyjątkiem rowów głównych i zbiorczych, których wykaszanie należy ograniczyć do minimum, niezbędnego dla funkcjonowania systemu melioracyjnego.</p> <p>- Tabela nr 6 (działanie ochronne dla derkacza, kulika wielkiego, kszczyka, podróżniczka i dziwoni) „Zaniechanie dalszego działania na ciekach wodnych bez stosownych pozwoleń” zmiana na: „Zaniechanie wykonywania nowych oraz odbudowy, rozbudowy i przebudowy istniejących cieków wodnych bez stosownych pozwoleń.</p>	<p>pismo zn. MUW.DD.0703.3.2013 z dn. 09.09.2013 r.</p>	
--	---	--

12. Literatura

- Antczak K. 2010. Dolina Wkry i Mławki. W: Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red.). Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP, Marki.
- Chylarecki P., Sikora A., Cenan Z. (red). 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ. Warszawa.
- Gromadzki M. (red.). 2004. Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska. T. 7-8. Warszawa.
- Kot H., Dombrowski A. 2001 (red.). Strategia ochrony fauny na Nizinie Mazowieckiej. Mazowieckie Towarzystwo Ochrony Fauny. Siedlce.
- Kot H., Szczypiński P., Murawski M., Antczak K., Miciałkiewicz R., Waclawik P. 2011. Wykonanie inwentaryzacji ornitologicznej dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000: PLB 140008 Doliny Wkry i Mławki. Zakład Planowania Przestrzennego i Badań Ekologicznych EKOS, Siedlce.
- Kuczyński L., Chylarecki P. 2012. Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliskowa, trendy. GIOŚ, Warszawa.
- Ławicki Ł., Wylegała P., Wieloch M., Sikora A., Grygoruk G., Dombrowski A., Chmielewski S., Lenkiewicz W., Włodarczyk R. Liczebność i rozmieszczenie łabędzia czarnodziobego *Cygnus columbianus bewickii* w Polsce wiosną 2010 roku. *Ornis Polonica* 2011, 52: 196–210.
- Meissner W., Sikora A., Guentzel S., Antczak J. Zimowanie czajki *Vanellus vanellus* i siewki złotej *Pluvialis apricaria* w Polsce w latach 1990–2008. *Ornis Polonica* 2011, 52: 26–39.
- Meissner W., Sikora A., Antczak J, Guentzel S. Liczebność i rozmieszczenie czajek *Vanellus vanellus* i siewek złotych *Pluvialis apricaria* w Polsce jesienią 2008 roku. *Ornis Polonica* 2011, 52: 181–195.
- Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.) 2007. Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych polski 1985-2004.

Bogucki Wyd. Nauk., Poznań.

- Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTPP „Pro Natura”. Wrocław.
- Wykonanie inwentaryzacji ornitologicznej dla 2 obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000: PLB040002 Bagienna Dolina Drwęczy (I etap) i PLB140008 Doliny Wkry i Mławki (II etap) – część 9. 2011. H. Kot Zakład Planowania Przestrzennego i Badań Ekologicznych EKOS, Warszawa.
- Skróty kartograficzne ptaków wg „Wytycznych do prowadzenia inwentaryzacji ornitologicznych na Obszarach Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000” z 2010r. , GDOŚ.

13. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienie współrzędnych punktów załamania granic obszaru specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki PLB140008.

Załącznik nr 2. Aktualny SDF obszaru.

Załącznik nr 3. Mapa obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki.

Załącznik nr 4. Zaktualizowany SDF obszaru.

Załącznik nr 5. Obszar wdrażania działań ochronnych.

Załącznik nr 6. Mapa propozycji zmian granic obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008.

Załącznik nr 7. Mapa potencjalnych siedlisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008.

Załącznik nr 8. Mapa stanowisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008.

Załącznik nr 9. Mapa działań ochronnych i monitoringu.

14. Spis treści

1. Etap wstępny pracy nad Planem.....	1
1.1. Informacje ogólne.....	1
1.2. Ustalenie terenu objętego Planem	2
1.3. Mapa obszaru Natura 2000.....	3
1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu	3
1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem	5
1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu.	7
1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności	9
1.8. Zespół Lokalnej Współpracy.....	14
2. Etap II Opracowanie projektu Planu.....	18
2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony.....	18
2.2. Ogólna charakterystyka obszaru.....	25
2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów	31
2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka	32
2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego	33
2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane.....	42
2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych.....	52
2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru.....	52
2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru.....	53
3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem	63

4. Analiza zagrożeń.....	76
5. Cele działań ochronnych.....	89
6. Ustalenie działań ochronnych	98
7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony	110
8. Wskazania do dokumentów planistycznych	128
9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony	130
10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic	130
11. Zestawienie uwag i wniosków	133
12. Literatura.....	136
13. Załączniki.....	138
14. Spis treści	139